

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Τριχάκη Κυριακή

Ρέθυμνο, Δεκέμβριος 2023

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».
[Αριθμ. ΦΕΚ 635 τ.Β΄/9.3.2016]**

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ΠΜΣ:

Καθηγητής Αναστασιάδης Παναγιώτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού,
με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη
διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για
μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**

ΡΗΓΑΚΗ ΙΩΣΗΦΙΝΑ-ΜΑΡΙΑ

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ,ΕΔΙΒΕΑ, 2018

Το Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α, διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής της παρούσας εργασίας για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού,
με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία
του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Κυριακή Τριχάκη

ΕΕΠ ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Κρήτης

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Καρβούνης Λάμπρος

Διδάκτωρ Παν. Κρήτης

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Μουζάκης Χαράλαμπος

Καθηγητής – Σύμβουλος ΕΑΠ

Ρέθυμνο, Δεκέμβριος 2023

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την επόπτριά μου, κ. Τριχάκη Κυριακή, τόσο για την ανταπόκρισή της όσο και για την καθοδήγηση που μου παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας. Με τον ίδιο τρόπο, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Κωτσίδα Κωνσταντίνο για την καθοδήγησή του σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό που δημιούργησα, καθώς και τους επιβλέποντες κ. Καρβούνη Λάμπρο και κ. Μουζάκη Χαράλαμπο για την καθοδήγησή τους.

Ευχαριστώ τον κ. Αναστασιάδη Παναγιώτη καθώς και όλο το Διδακτικό Προσωπικό του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής – Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning)» του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και τους ειδικούς που συμμετείχαν στην αποτίμηση του Εκπαιδευτικού Υλικού.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στην ομάδα μου, Μ.Ι.Σ.Α., που δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια του προγράμματος, αποτελούμενη από την Ανδριανάκη Στέλλα, Τσάμη Μαρία και Μπακαρό Άλκη. Χωρίς εκείνους δε θα είχα καταφέρει πολλά και η φιλία τους από εδώ και πέρα θα με συντροφεύει.

Τέλος, ευχαριστώ την οικογένειά μου και ιδιαίτερα τον σύζυγό μου, Θοδωρή, για όλη την στήριξη, την υπομονή και την επιμονή τους κατά τη διάρκεια του προγράμματος αλλά και της εκπόνησης της παρούσας εργασίας.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Περίληψη

Ισχυρά εργαλεία για το σχεδιασμό περιβαλλόντων μάθησης είναι τα πολυμέσα και η ικανότητά τους να ενσωματώνουν πολλαπλούς τρόπους παρουσίασης της πληροφορίας, καθώς και να παρέχουν συνδυαστικές αναπαραστάσεις, εικονικές και λεκτικές, αρκεί να αξιοποιούν ταυτόχρονα παιδαγωγικές θεωρίες και βασικές αρχές (Glaser et al., 2006· Mayer, 2001). Στο πλαίσιο αυτής της εργασίας σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ένα περιβάλλον μάθησης πολυμέσων για τη διδασκαλία του αρμονίου στην μουσική, αξιοποιώντας αυτές τις δυνατότητες της τεχνολογίας διδασκαλίας. Σύμφωνα με πρόσφατες επιστημονικές έρευνες, σε ένα ηλεκτρονικό περιβάλλον μάθησης, είναι απαραίτητο να συνδυαστούν στοιχεία από όλες τις παιδαγωγικές θεωρίες, χρησιμοποιώντας εργαλεία και μέσα που προσφέρει η τεχνολογία των υπολογιστών και το Διαδίκτυο, προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή μάθηση (Ally, 2004· Dede, 2008).

Η παρούσα ερευνητική εργασία έχει ως σκοπό τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση μιας συμπληρωματικής παρέμβασης, με τη χρήση της μεθόδου της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, μέσω εκπαιδευτικού υλικού και εφαρμογών, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, σε μαθητές/τριες του Δημοτικού Σχολείου. Το υλικό αυτό απευθύνεται σε μαθητές/τριες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό στο μάθημα της Μουσικής. Το εκπαιδευτικό υλικό και το περιεχόμενο του αποτελούν αποτέλεσμα έρευνας. Για την υλοποίηση του σχεδιασμού του εκπαιδευτικού υλικού αξιοποιήθηκαν οι αρχές που έχουν προτείνει οι θεωρητικοί της ΕξΑΕ, το ψηφιακό εργαλείο H5P καθώς και η πλατφόρμα Chamilo. Ταυτόχρονα, αξιοποιήθηκαν οι εφαρμογές Plotagon και Doodly για την ενίσχυση του υλικού. Τέλος, για τις ανάγκες της έρευνας, επιλέχθηκε η σκόπιμη δειγματοληψία των ειδικών της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης με ερωτηματολόγιο ανοιχτών ερωτήσεων και χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της Ποιοτικής Ανάλυσης Περιεχομένου.

Λέξεις – Κλειδιά

Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Μεθοδολογία ΕξΑΕ, Εκπαιδευτικό Υλικό, Μουσική, ΤΠΕ

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Abstract

Multimedia is considered to be a powerful tool for designing a learning environment. Due to their ability to integrate multiple ways of presenting information, as well as to provide a combination of representations, both visual and verbal which are provided simultaneously, under the condition to follow and apply pedagogical theories and fundamental principles (Glaser et al., 2006 Mayer, 2001). In the context of this work, a multimedia learning environment for teaching harmony in music was designed and implemented, making use of these possibilities of teaching technology. According to recent scientific research, in an electronic learning environment, it is necessary to combine elements from several pedagogical theories, using tools and means, offered by computer technology and the Internet, in order to achieve the best possible learning outcome (Ally, 2004; Dede, 2008). The purpose of this research work is to design, implement and evaluate a complementary intervention, using the Distance Education method, through educational material and applications, focusing on music lessons, and more specifically keyboard lessons, to Primary School students. This material is aimed at Primary Education students and can be used as supplementary educational material in the subject of Music. The educational material and its content are the result of research. For the implementation of the design of the educational material and the principles proposed by distance education researchers, the digital tool H5P as well as the Chamilo platform were applied. At the same time, the Plotagon and Doodly applications were used to enhance the hardware. Finally, for the needs of the research, the purposeful sampling of Distance Education was chosen, along with a questionnaire of open-ended questions. Finally, the method of Qualitative Content Analysis was also used.

Keywords

Distance Education, Methodology for Distance Education, Educational Tool, Music, Technology for Information and Education

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Περιεχόμενα

Περίληψη	v
Abstract	vi
Περιεχόμενα	vii
Κατάλογος Εικόνων	ix
Κατάλογος Πινάκων	x
Συνομογραφίες & Ακρωνύμια	xiii
1. Εισαγωγή.....	1
1.1 Προβληματική της εργασίας.....	1
1.2 Σκοπός της Εργασίας.....	1
1.3 Στόχοι της Εργασίας.....	2
1.4 Ερευνητικά Ερωτήματα.....	2
1.5 Δομή της Εργασίας.....	2
1.6 Συνεισφορά της Εργασίας.....	3
2 Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.....	4
2.1 Ο ορισμός της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης	4
2.2 Το θεωρητικό πλαίσιο της ΕξΑΕ	5
2.3 Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning)	10
3 Η ΕξΑΕ στο Σχολικό Περιβάλλον.....	12
3.1 Η χρήση ΤΠΕ.....	12
3.2 Εκπαιδευτικά Προγράμματα ΕξΑΕ.....	12
3.3 Απόψεις για την ΕξΑΕ.....	13
3.4 Τα Περιβάλλοντα Κινητής Μάθησης (m-Learning)	14
4 Σχεδιασμός και Αρχές του ΕΥ	17
4.1 Ρόλος του Εκπαιδευτικού στην ΕξΑΕ.....	17
4.2 Αρχές του HOLMBERG	18
4.3 Αρχές της MENA	19
4.4 Η Γνωστική Θεωρία της Πολυμεσικής Μάθησης του MAYER	20
4.5 Δομή του ΕΥ κατά τους Λιοναράκη-West	22
4.6 Αρχές των Σπανακά & Λιοναράκη	25
5 Η Μουσική	26
5.1 Εισαγωγή	26

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

5.2	Η Μουσική Εκπαίδευση	27
5.3	Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).....	28
5.4	Η Σχέση Μουσικής Εκπαίδευσης και ΤΠΕ	29
5.5	Η Χρήση των ΤΠΕ στην Ακρόαση Μουσικής	30
5.6	Η Χρήση των ΤΠΕ στη Μελέτη της Μουσικής Θεωρίας	32
5.7	Η Χρήση των ΤΠΕ στη Διδασκαλία της Μουσικής Πράξης.....	32
6	Περιγραφή του Εκπαιδευτικού Υλικού	34
6.1	Εργαλεία ΤΠΕ.....	34
6.2	Θεωρίες μάθησης που βασίστηκε ο σχεδιασμός του ΕΥ	34
6.3	Δομή Εκπαιδευτικού Υλικού	35
6.3.1	Η είσοδος στο περιβάλλον του μαθήματος	35
6.3.2	Δομή και μορφή Διδακτικών Ενοτήτων	39
6.4	Εφαρμογή του μοντέλου West – Λιοναράκη στο ΕΥ	43
6.5	Στοιχεία της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης	44
7	Μεθοδολογία της Έρευνας.....	46
7.1	Εισαγωγή	46
7.2	Σκοπός της Έρευνας	46
7.3	Στόχοι της Έρευνας	46
7.4	Ερευνητικά Ερωτήματα της Έρευνας	47
7.5	Περίοδος διεξαγωγής της έρευνας	47
7.6	Είδος της Έρευνας.....	47
7.7	Συμμετέχοντες στην Έρευνα.....	47
7.8	Μέθοδος Έρευνας και Μέσα Συλλογής Δεδομένων	48
7.9	Τρόπος επεξεργασίας δεδομένων.....	52
7.10	Περιορισμοί της Έρευνας.....	56
7.11	Ζητήματα Δεοντολογίας.....	56
8	Παρουσίαση Δεδομένων της Έρευνας.....	57
8.1	Οι απόψεις των Ειδικών της ΕξΑΕ	57
9	Συμπεράσματα-Προτάσεις	80
9.1	Συμπεράσματα	80
9.2	Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	81
	Βιβλιογραφικές Αναφορές.....	82

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Κατάλογος Εικόνων

- Εικόνα 1- Παράδειγμα Είσοδος στο μάθημα
- Εικόνα 2- Παράδειγμα Διδακτικές Ενότητες
- Εικόνα 3- Παράδειγμα Εισαγωγικά στοιχεία
- Εικόνα 4- Παράδειγμα Κύριο μέρος ενότητας
- Εικόνα 5- Παράδειγμα Σελίδα έναρξης
- Εικόνα 6- Παράδειγμα Σελίδα έναρξης
- Εικόνα 7- Παράδειγμα Σελίδα έναρξης
- Εικόνα 8- Παράδειγμα Επεξήγηση εικονιδίων
- Εικόνα 9- Σύνοψη προηγούμενης ενότητας
- Εικόνα 10- Σύνοψη προηγούμενης ενότητας
- Εικόνα 11- Παράδειγμα άσκησης
- Εικόνα 12- Παράδειγμα επιβράβευσης
- Εικόνα 13- Παράδειγμα Σύνοψη ενότητας
- Εικόνα 14- Παράδειγμα Σύνοψη ενότητας
- Εικόνα 15- Παράδειγμα Βιβλιογραφίας
- Εικόνα 16- Παράδειγμα Βιβλιογραφίας
- Εικόνα 17- Παράδειγμα Χαιρετισμού

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Κατάλογος Πινάκων

- Πίνακας Α- Ερωτήματα ανά άξονα
- Πίνακας Β- Κατηγορίες ανάλυσης ανά άξονα
- Πίνακας 1- Το δείγμα κατά φύλο
- Πίνακας 2- Οι συμμετέχοντες/ουσες κατά ηλικιακή ομάδα
- Πίνακας 3- Οι συμμετέχοντες/ουσες κατά έτη προϋπηρεσίας
- Πίνακας 4- Εξοικείωση συμμετεχόντων με ΤΠΕ και ΕξΑΕ
- Πίνακας Α1- Βιβλιογραφική τεκμηρίωση
- Πίνακας Α2- Αναφορά σε διαφορετικές πηγές
- Πίνακας Α3- Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών
- Πίνακας Α4 – Ερμηνεία-κριτική συζήτηση πληροφοριών
- Πίνακας Α5- Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές
- Πίνακας Β1 – Φιλικό ύφος
- Πίνακας Β2 – Χρήση προσωπικών & κτητικών αντωνυμιών
- Πίνακας Β3 – Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας
- Πίνακας Β4 – Ευανάγνωστη γραφή
- Πίνακας Β5 – Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών
- Πίνακας Β6 – Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης
- Πίνακας Β7 – Μόνο κείμενο
- Πίνακας Β8 – Κείμενο και εικόνες
- Πίνακας Β9 – Κείμενο, εικόνες και βίντεο
- Πίνακας Β10 – Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση
- Πίνακας Γ1 - «Κουμπιά» κατανοητά και αναγνωρίσιμα
- Πίνακας Γ2 – Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα
- Πίνακας Γ3 – Εύκολη πλοήγηση
- Πίνακας Γ4 – Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων
- Πίνακας Δ1 – Συμβουλές μελέτης
- Πίνακας Δ2 – Έμφαση σε σημεία
- Πίνακας Δ3 – Επεξηγηματικά σχόλια

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

- Πίνακας Ε1 – Δραστηριότητες για έκφραση κρίσεων
- Πίνακας Ε2 – Δραστηριότητες για διατύπωση ερωτήσεων
- Πίνακας Ε3 – Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής
- Πίνακας Ε4 – Δραστηριότητες ανταλλαγής απόψεων
- Πίνακας Ε5 – Δραστηριότητες για αίσθηση του ανήκειν στην ομάδα
- Πίνακας Ε6 – Δραστηριότητες ενσωμάτωσης απόψεων στο ΕΥ
- Πίνακας Στ1 – Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης
- Πίνακας Στ2 – Δραστηριότητες αυτόνομης κριτικής σκέψης
- Πίνακας Στ3 – Δραστηριότητες διαύλων επικοινωνίας
- Πίνακας Στ4 – Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με την πραγματικότητά του/της
- Πίνακας Στ5 – Δραστηριότητες εφαρμογής γνώσης στην πραγματικότητά του/της
- Πίνακας Ζ1 – Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού
- Πίνακας Ζ2 – Σαφήνεια προσδοκώμενων
- Πίνακας Ζ3 – Παρακίνηση σε επίπεδο γνώσεων
- Πίνακας Ζ4 – Παρακίνηση σε επίπεδο δεξιοτήτων
- Πίνακας Ζ5 – Παρακίνηση σε επίπεδο στάσεων
- Πίνακας Ζ6 – Έλεγχος προόδου βάσει προσδοκώμενων
- Πίνακας Η1 – Συνδυασμός κειμένου εικόνας
- Πίνακας Η2 – Χρήση εικόνων
- Πίνακας Η3 – Στοιχεία αφήγησης
- Πίνακας Η4 – Μη σχετικές πληροφορίες
- Πίνακας Η5 – Φιλική γλώσσα
- Πίνακας Η6 – Χρήση β' προσώπου
- Πίνακας Η7 – Ηχητική παρουσίαση
- Πίνακας Η8 – Φιλικό ύφος αφήγησης
- Πίνακας Η9 – Εμφάνιση φιλικού avatar
- Πίνακας Η10 – Τμηματική παρουσίαση
- Πίνακας Η11 – Ανατροφοδότηση
- Πίνακας Η12 – Μακροσκελή κείμενα
- Πίνακας Η13 – Σαφείς οδηγίες
- Πίνακας Η14 – Στοιχεία επισήμανσης

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Πίνακας Η15 – Εισαγωγικές δραστηριότητες

Πίνακας Θ1 – Δυνατά σημεία ΕΥ

Πίνακας Θ2 – Προτάσεις βελτίωσης

«*Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη*», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

ΑΕΞΑΕ	Ανοιχτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
ΔΕ	Διδακτική Ενότητα
ΕΑΠ	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
ΕΔΙΒΕΑ	Εργαστήριο Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών στη Δια Βίου Μάθηση και Εξ Αποστάσεως
ΕΞΑΕ	Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
ΕΥ	Εκπαιδευτικό Υλικό
ΠΜΣ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΠΤΔΕ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

1. Εισαγωγή

Στην εισαγωγή παρουσιάζεται το θέμα, ο σκοπός, τα ερευνητικά ερωτήματα και γίνεται ανάπτυξη της προβληματικής της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Επιπλέον, παρουσιάζεται η δομή και τα περιεχόμενα των κεφαλαίων της.

1.1 Προβληματική της εργασίας

Στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)», εκπονήθηκε η παρούσα Διπλωματική Εργασία, με θέμα τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης, συμπληρωματικής σχολικής ΕξΑΕ, με τη χρήση διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της μουσικής, σε μαθητές/τριες του Δημοτικού Σχολείου.

Τα νέα δεδομένα, που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια στο χώρο της εκπαίδευσης, γέννησαν την ανάγκη για την ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού υλικού, που θα στηρίζεται στη μεθοδολογία και τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Οι γνώσεις που έλαβα από το ΠΜΣ αποτέλεσαν αρωγό στην υλοποίηση του ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού.

Η αγάπη μου για τη μουσική με έκανε να ασχοληθώ με το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό αντικείμενο. Συγκεκριμένα, ασχολήθηκα με τη διδασκαλία του αρμονίου. Τέλος, με το ΕΥ που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, θα ήθελα εκπαιδευτικοί και μαθητές/τριες να μπορέσουν να προσεγγίσουν το μάθημα της Μουσικής με ένα διαφορετικό τρόπο.

1.2 Σκοπός της Εργασίας

Σκοπός της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας είναι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές/τριες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η παρούσα έρευνα αποβλέπει στην ανάλυση ενός νέου περιβάλλοντος εκμάθησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, σε συνθήκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

1.3 Στόχοι της Εργασίας

Οι στόχοι της παρούσας εργασίας είναι να διερευνηθεί, αν το ΕΥ διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ καθώς και αν η δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού έγινε σύμφωνα με τις Αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης.

1.4 Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα Ερευνητικά Ερωτήματα είναι:

Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

1.5 Δομή της Εργασίας

Η παρούσα εργασία αποτελείται από τα παρακάτω κεφάλαια:

1^ο Κεφάλαιο: Γίνεται ανάλυση της προβληματικής της εργασίας, του σκοπού, των στόχων, των ερευνητικών ερωτημάτων καθώς και τη συνεισφοράς της εργασίας.

2^ο Κεφάλαιο: Γίνεται ανάλυση της ΕξΑΕ και του θεωρητικού της πλαισίου, καθώς και περιγραφή της χρήσης των ΤΠΕ (e-learning). Αναφέρονται ιστορικά στοιχεία και οι αρχές που ακολουθούνται στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού.

3^ο Κεφάλαιο: Γίνεται ανάλυση της ΕξΑΕ στο σχολικό περιβάλλον, στην χρήση των ΤΠΕ, στα εκπαιδευτικά προγράμματα, στις απόψεις για την ΕξΑΕ, στα περιβάλλοντα κινητικής μάθησης, στις μορφές επαυξημένης πραγματικότητας καθώς και στις θεωρίες μάθησης της επαυξημένης πραγματικότητας.

4^ο Κεφάλαιο: Γίνεται ανάλυση του σχεδιασμού και των αρχών της ΕξΑΕ, του ρόλου του/της εκπαιδευτικού σε αυτή τη διαδικασία, των αρχών του Holmberg, των αρχών της Μένα, της γνωστικής θεωρίας της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer, του μοντέλου Λιοναράκη-West καθώς και των αρχών των Σπανακά και Λιοναράκη.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

5^ο Κεφάλαιο: Γίνεται αναφορά στη Μουσική Εκπαίδευση και στις ΤΠΕ και στη συνέχεια περιγράφεται η σχέση τους. Τέλος, αναλύεται τμηματικά η χρήση των ΤΠΕ στη ακρόαση της μουσικής, στη μελέτη της μουσικής θεωρίας, καθώς και στη διδασκαλία της μουσικής πράξης αντίστοιχα.

6^ο Κεφάλαιο: Γίνεται περιγραφή του ΕΥ που σχεδιάστηκε για το μάθημα «Η Διδασκαλία του αρμονίου στο μάθημα της Μουσικής!». Πρώτα αναφέρονται τα τεχνολογικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάπτυξη του ΕΥ. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η είσοδος στην πλατφόρμα Chamilo, η περιγραφή του μαθήματος, η δομή, τα περιεχόμενα και η μορφή των διδακτικών ενοτήτων. Τέλος, αποδεικνύεται η εφαρμογή των αρχών της Γνωστικής Θεωρίας της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer και η εφαρμογή του μοντέλου West- Λιοναράκη, μέσω των εικόνων των ενοτήτων.

7^ο Κεφάλαιο: Γίνεται ανάλυση της μεθοδολογίας της έρευνας και της αποτίμησης του ΕΥ από τους Ειδικούς στην ΕξΑΕ. Παρουσιάζονται ο σκοπός, οι στόχοι, τα ερευνητικά ερωτήματα, η χρονική περίοδος, το είδος της έρευνας, η μέθοδος της δειγματοληψίας, οι μέθοδοι έρευνας, τα μέσα συλλογής δεδομένων, ο τρόπος επεξεργασίας τους, οι περιορισμοί της έρευνας και τα ζητήματα δεοντολογίας.

8^ο Κεφάλαιο: Γίνεται παρουσίαση και σχολιασμός των δεδομένων της Έρευνας.

9^ο Κεφάλαιο: Γίνεται ανάλυση των συμπερασμάτων της Έρευνας και των προτάσεων για μελλοντική Έρευνα.

Τέλος, ακολουθούν οι Βιβλιογραφικές Αναφορές και το παράρτημα που περιλαμβάνει το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους Ειδικούς της ΕξΑΕ.

1.6 Συνεισφορά της Εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία επιδιώκει να δώσει μία άλλη διάσταση στο χώρο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, πάνω στο μάθημα της Μουσικής, καθώς δεν έχει προταθεί η διδασκαλία του συγκεκριμένου αντικειμένου με ανάλογες εφαρμογές. Επίσης, θα προσφέρει στους μαθητές/τριες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης την εμπειρία εκμάθησης του αρμονίου, παράλληλα με την απόκτηση γνώσεων για τη λειτουργία των μουσικών οργάνων.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

2 Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

2.1 Ο ορισμός της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Μια άνευ προηγουμένου κατάσταση τόσο για τις οργανωμένες κοινωνίες όσο και για τους ανθρώπους διαμορφώνεται από την παγκόσμια πανδημία και την εξάπλωση του νέου κοροναϊού Covid-19. Τα διεθνή εκπαιδευτικά συστήματα κλήθηκαν να αναλάβουν το καθήκον της γρήγορης προσαρμογής σε ένα νέο περιβάλλον, προκειμένου να διευκολυνθεί η μάθηση στο σπίτι σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης (Αναστασιάδης, 2020). Με μοναδικό πλαίσιο και σύνολο στόχων, η ΕξΑΕ επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να μελετούν χωρίς τη συνεχή παρουσία του/της δασκάλου/ας. Αυτό το γεγονός δεν υποδηλώνει, ωστόσο, αναπόφευκτα ότι η μάθηση είναι αυτόνομη.

Ο όρος «αυτονομία» περιγράφει την ικανότητα ενός εκπαιδευμένου ατόμου να αναλάβει το δικό του μαθησιακό ταξίδι και, πιο συγκεκριμένα, να καθορίζει τον στόχο, το αντικείμενο, την προσέγγιση και την αξιολόγηση της εκπαίδευσής του (Γιαγλή & al, 2010). Η παρούσα μελέτη εξετάζει την αυτονομία σε διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης. Συγκεκριμένα, συζητείται η ιδέα της αυτονομίας όσον αφορά την ΕξΑΕ, αναγνωρίζονται οι προκλήσεις που προκύπτουν κατά την εφαρμογή της και η αυτονομία που προσφέρει στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ενώ παράλληλα γίνεται προσπάθεια να δοθεί λύση. Ανακαλύπτεται ότι ένα σημαντικό εμπόδιο στην προώθηση της αυτονομίας είναι η κληρονομιά του συμβατικού εκπαιδευτικού συστήματος. Ωστόσο, υπάρχει μια ευδιάκριτη αίσθηση ελπίδας για τη μετάβαση της ΕξΑΕ σε πιο μαθητοκεντρικές και ανεξάρτητες παιδαγωγικές τεχνικές, τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη.

Με τη μαθησιακή αυτονομία, τα προαναφερθέντα επιτρέπουν τον εντοπισμό πιθανών μελλοντικών τάσεων, ζητημάτων και συμπερασμάτων, καθώς και παρέχουν συστάσεις για ένα καλύτερο εκπαιδευτικό σύστημα απομακρυσμένης λειτουργίας (Γιαγλή & al, 2010).

Πρόσφατα ευρήματα μελέτης προσφέρουν την απόδειξη της αξίας της ενδυνάμωσης των μαθητών/τριών να αναλάβουν την εκπαίδευσή τους σε όλη τη διαδικασία (McLoughlin & Lee, 2010).

Η εκπαίδευση ενηλίκων είναι το κύριο πεδίο στο οποίο χρησιμοποιείται η αυτοκατευθυνόμενη, μεθοδική προσέγγιση της μάθησης. Η διαδικασία της μάθησης

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

τονίζεται μέσω της διδασκαλίας. Σύμφωνα με τους Παναγιωτακόπουλο, Μασσαρά, και Αρμακόλα (2015), η χρήση των «κοινωνικών» εργαλείων Web 2.0 στην τάξη έχει βελτιώσει την εξοικείωση και την ελκυστικότητα της μαθησιακής διαδικασίας. Η σημερινή εκπαίδευση δεν περιορίζεται από χώρο ή χρόνο και μπορεί να προσαρμοστεί στα ενδιαφέροντα του/της κάθε μαθητή/τριας. Έχει, επίσης, πρόσβαση σε μια ποικιλία εργαλείων αναζήτησης και επεξεργασίας δεδομένων.

2.2 Το θεωρητικό πλαίσιο της ΕξΑΕ

Η δημιουργία και ο σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού είναι μια από τις πιο κρίσιμες πτυχές της εφαρμογής της ΕξΑΕ. Όσον αφορά το ΕΥ, η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση είναι μοναδική καθώς χρησιμεύει και διευκολύνει εξολοκλήρου τη μαθησιακή διαδικασία. Κατά την διάρκεια αυτής, ο/η δάσκαλος/α είναι το διδακτικό υλικό, σε αντίθεση με την παραδοσιακή εκπαίδευση, όπου ο/η δάσκαλος/α είναι αυτός/η που διδάσκει, και το πρόγραμμα σπουδών υποστηρίζει την δουλειά του/της. Μέσα από μια διαδικασία που ενισχύει την εργασία και βοηθά τη μάθηση των μαθητών/τριών, ο/η δάσκαλος/α υποστηρίζει το εκπαιδευτικό υλικό. Η συμπεριφορά και η στάση του/της δασκάλου/ας καθώς και το γεγονός ότι ο/η μαθητής/τρια ασχολείται με ποικίλα θέματα, καθορίζουν πάντα το πόσο υποστηρικτικό είναι το περιβάλλον (Λιοναράκης, 2001).

Η μοναδικότητα και η σημασία του εκπαιδευτικού υλικού σε οποιαδήποτε μορφή σε ένα ανοιχτό και εξ αποστάσεως περιβάλλον μάθησης τονίζονται από αυτή τη θέση. Φυσικά, η ποιότητα των Εκπαιδευτικών Υλικών και οι παράμετροι που τηρούν, ως προς τις ανάγκες των μαθητών/τριών, καθορίζουν την αποτελεσματικότητά τους και, ταυτόχρονα, καθορίζουν αν είναι άριστα ή φτωχά ως εκπαιδευτικά πεδία για πηγές και επεξεργασία πληροφοριών.

Η πιο θεμελιώδης απαίτηση μεταξύ των μαθητών/τριών και του διδακτικού υλικού σε μορφές ΕξΑΕ, είναι η τροποποίηση της αλληλεπίδρασης δασκάλου/ας-μαθητή/τριας που αποτελεί συνεπή αρχή της παραδοσιακής εκπαίδευσης. Η τεχνική και οι παιδαγωγικές

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

οδηγίες ακολουθούν μια σειρά βημάτων που σταδιακά διαπιστώνουν το επιθυμητό επίπεδο ποιότητας στο τελικό αποτέλεσμα (Λιοναράκης, 2001).

Τα θεμέλια της ΑΕΞΑΕ, χρονολογούνται περισσότερο από έναν αιώνα πριν και η εξέλιξή της μπορεί να αναλυθεί σε τρία στάδια: μάθηση μέσω αλληλογραφίας, ηλεκτρονική επικοινωνία και ανοιχτά πανεπιστήμια. Το περιβάλλον προσανατολισμένο στον/στην μαθητή/τρια και η ανοιχτή μάθηση αναφέρθηκαν αρχικά από τον Wedemeyer (2013). Σύμφωνα με τους Λιοναράκη και Λυκουργιώτη (1998), η ανοιχτή εκπαίδευση είναι μια ιδανική και μια φιλοσοφική προσέγγιση που υποστηρίζει ότι όλοι/ες έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση και πρέπει να μπορούν να την απολαμβάνουν για το υπόλοιπο της ζωής τους. Επιπλέον, παρέχει στους/στις ενδιαφερόμενους/ες απεριόριστη πρόσβαση και δίνει στον/στην μαθητή/τρια ελευθερία ως προς το πού, πότε και πόσο γρήγορα σπουδάζει.

Έχει αποδειχθεί ότι η προώθηση της αυτορρυθμιζόμενης μάθησης είναι ζωτικής σημασίας στην τάξη. Τα άτομα που διαθέτουν αυτογνωσία είναι σε θέση να ξεκινήσουν τη δυναμική ρύθμιση των μαθησιακών γεγονότων.

Τα περιβάλλοντα για την ΕΞΑΕ έχουν ευνοϊκό αντίκτυπο στη μάθηση και υποστηρίζουν την ανεξάρτητη μελέτη. Η κατανόηση των μηχανισμών της αυτορρυθμιζόμενης μάθησης δίνει τη δυνατότητα στους/στις εκπαιδευτικούς να εντοπίσουν κατάλληλες προσεγγίσεις για ανάπτυξη, σχετικά με τη δομή και την εκτέλεση της διαδικασίας.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 εμφανίστηκε η θεωρία και το πεδίο σπουδών που είναι γνωστά ως *αυτορρυθμιζόμενη μάθηση*, η οποία ασχολείται με την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση στην τάξη. Είναι γνωστό ότι οι σύγχρονες θεωρίες μάθησης υποστηρίζουν τη συμμετοχή των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία. Ως εκ τούτου, η σημασία της αυτορρύθμισης στη μάθηση- η διαδικασία με την οποία ένας/μία μαθητής/τρια παρατηρεί και προσαρμόζει τόσο τη συμπεριφορά όσο και τις γνωστικές του ικανότητες- έχει τονιστεί όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια (Laurillard, 2012).

Ο Zimmerman (2002) ορίζει την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση ως μια ενεργή και παραγωγική διαδικασία μέσω της οποίας οι μαθητές/τριες αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες, καθορίζοντας στόχους, επιλέγοντας και εφαρμόζοντας στρατηγικές, οργανώνοντας το υλικό και τους πόρους τους, αξιολογώντας τη δική τους απόδοση και

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

τροποποιώντας τη μάθησή τους ώστε να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητές και τους στόχους μάθησης.

Οι κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της ΕξΑΕ ξεκίνησαν με τη θεωρία του Peters (1971), σύμφωνα με την οποία η ΕξΑΕ είναι μια μέθοδος μεταφοράς γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που επιτυγχάνεται με την εφαρμογή οργανωτικών αρχών και τον καταμερισμό της εργασίας, εκτός από την εκτεταμένη χρήση τεχνικών μέσων, για την αναπαραγωγή ενός δασκάλου/ας υψηλής ποιότητας, καθιστώντας έτσι δυνατή τη διδασκαλία ενός μεγάλου αριθμού εκπαιδευομένων ταυτόχρονα. Είναι ένας τύπος βιομηχανοποιημένης εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τον Holmberg (1995), η φράση "Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση" αναφέρεται σε μια ποικιλία μεθόδων μελέτης σε όλα τα επίπεδα που δεν επιβλέπονται πάντα από εκπαιδευτές/τριες που είναι φυσικά παρόντες/ούσες με τους/τις μαθητές/τριες τους, αλλά κερδίζουν από τον προγραμματισμό, την κατεύθυνση και τις οδηγίες του/της.

Σημαντική είναι και η έννοια της συναλλαγής από απόσταση αναδύεται ως βασική έννοια της ΕξΑΕ, όπως αναφέρεται από τον Moore (Moore,1993, στο: Γκιάσος et al, 2008: 156).

Η ΕξΑΕ υπάρχει για περισσότερο από έναν αιώνα, και κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, τόσο οι τεχνικές εξελίξεις όσο και οι θεωρίες μάθησης έχουν διαμορφώσει το παιδαγωγικό πλαίσιο. Η ΕξΑΕ έχει αναπτυχθεί σε πολλές τεχνολογικές γενιές και τουλάχιστον τρεις παιδαγωγικές γενιές. Οι τρεις γενιές της παιδαγωγικής της εκπαίδευσης στην ίση απόσταση - η γνωστική-συμπεριφοριστική, η κοινωνική κονστρουκτιβιστική και η συνδετικιστική - ήταν το αντικείμενο της μελέτης των Anderson & Dron (2011).

Οι γενιές έχουν αλλάξει παράλληλα με την τεχνολογία σε μεγάλο βαθμό, επειδή η τεχνολογία καθιστά εφικτή τη διερεύνηση και τη χρήση διαφόρων πτυχών της μαθησιακής διαδικασίας. Ο/Η δάσκαλος/α, ο/η μαθητής/τρια και το υποκείμενο είναι μια κοινή πτυχή των τριών γενεών της παιδαγωγικής και η αλληλεπίδραση διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην προώθηση του σχηματισμού σχέσεων μεταξύ τους.

Οι τρεις κύριες κατηγορίες στις οποίες ο Keegan χωρίζει τις θεωρίες της ΕξΑΕ είναι:

- α) η θεωρία της «Ανεξαρτησίας και Αυτονομίας»,
- β) η θεωρία της «Βιομηχάνισης της Διδασκαλίας»,

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

γ) η θεωρία της «Αλληλεπίδρασης και Επικοινωνίας» (Keegan, 1986:47).

Βάσει της θεωρίας της Ανεξαρτησίας και Αυτονομίας, η διαδικασία μάθησης στηρίζεται στην ανεξάρτητη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού από τον/την μαθητή/τρια, ο/η οποίος/α επιλέγει τον χώρο και τον χρόνο για την εκμάθηση. Αυτός ο εκπαιδευτικός προσανατολισμός υποστηρίζεται από ειδικά δομημένο εκπαιδευτικό υλικό και την επικοινωνία του/της μαθητή/τριας με τον/την εκπαιδευτή/τρια του/της, όπως περιγράφεται από τον Μουζάκη (2006).

Ο κονεκτιβισμός είναι το όνομα που δόθηκε στην τρίτη γενιά της διδασκαλίας της ΕξΑΕ που εμφανίστηκε στην εποχή της πληροφορίας και της δικτύωσης (Castells, 1996).

Βάσει της θεωρίας της Αλληλεπίδρασης και της Επικοινωνίας,

η αποτελεσματικότητα της ΕξΑΕ συνδέεται με τα συναισθήματα, τη συνεργασία και την κοινωνική αλληλεπίδραση. Σύμφωνα με τον Μουζάκη (2006), αυτοί οι παράγοντες συντελούν στη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας εξ αποστάσεως.

Ο Holmberg (2003) επικεντρώνει την έρευνά του στην επικοινωνία και την αλληλεπίδραση. Στην έρευνά του, τονίζει την αξία του ΕΥ, παρουσιάζει την ιδέα της «κατευθυνόμενης διδακτικής συζήτησης» (καθοδηγούμενη διδακτική συνομιλία), η οποία επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να κατανοούν πληρέστερα τα κείμενα μέσω του διαλόγου και δείχνει πόσο σημαντικό είναι να την έχουν οι δάσκαλοι/ες και οι μαθητές/τριες. Η προσωπική επικοινωνία, ως καθοριστικός παράγοντας στην ευχάριστη μάθηση, εξαρτάται από τους/τις μαθητές/τριες και το ψηφιακό περιεχόμενο που συνδέονται στο διαδίκτυο μέσω της τεχνολογίας.

Ο ρόλος του/της μαθητή/τριας δεν είναι να απομνημονεύει ή να κατανοεί πληροφορίες απλώς, αλλά να μπορεί να εφαρμόζει την γνώση που αποκτά από αυτές όταν και όπου το χρειάζεται. Αυτή η προσέγγιση εστιάζεται στην ικανότητα του/της μαθητή/τριας να επιλύει πραγματικά προβλήματα και να εφαρμόζει τις γνώσεις του/της σε πρακτικές καταστάσεις (Anderson & Dron, 2011).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Οι Dron & Anderson (2016) προτείνουν μια τέταρτη γενιά παιδαγωγικής για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, την ολιστική γενιά -holistic generation-. Σε αυτή τη γενιά, ενσωματώνονται στοιχεία από προηγούμενες γενιές, ενώ προστίθενται νέα στοιχεία. Αυτά περιλαμβάνουν:

1. **Μαθησιακή Αναλυτική και Εξατομίκευση (Learning Analytics):** Η χρήση αναλυτικών εργαλείων για τον παρακολούθηση και τον αναλυτικό προσανατολισμό της μάθησης.
2. **Συλλογικές Τεχνολογίες (Collective Technologies):** Η ενσωμάτωση τεχνολογιών που επιτρέπουν συλλογική συνεργασία και κοινοτική μάθηση.
3. **Βαθιά Μάθηση και Τεχνητή Νοημοσύνη (Deep Learning and Artificial Intelligence):** Η χρήση τεχνητής νοημοσύνης για βαθύτερη κατανόηση και προσαρμοστική διαδικασία μάθησης.
4. **Αναλυτικά Εργαλεία και Υπηρεσίες (Disaggregated Tools and Services):** Η χρήση εργαλείων και υπηρεσιών που διαχωρίζονται για την επιτυχή ενσωμάτωση στην εκπαιδευτική διαδικασία.
5. **Ποικιλία Συσκευών Κινητής Μάθησης (Mobility and Device Diversity):** Η διάθεση ποικίλων συσκευών για την ευελιξία της μάθησης.
6. **Διαδίκτυο των Πραγμάτων και Πληροφορική (Internet of Things):** Η ενσωμάτωση του Διαδικτύου των Πραγμάτων για εκπαιδευτικές εφαρμογές.
7. **Εικονική και Επαυξημένη Πραγματικότητα (Virtual and Augmented Reality):** Η χρήση των τεχνολογιών αυτών για εμπριθή εμπειρία μάθησης.
8. **Τρισδιάστατη Εκτύπωση (3D Printing):** Η εφαρμογή της τρισδιάστατης εκτύπωσης για τη δημιουργία φυσικών αντικειμένων στο πλαίσιο της μάθησης (Sultan & Arslan, 2017:504).

Συνοψίζοντας, θα περιγράψαμε την ΕξΑΕ ως μια ευέλικτη και προσαρμοστική διαδικασία που αλλάζει ανάλογα με τις απαιτήσεις και τις δυνατότητες κάθε εποχής. Η ΕξΑΕ ορίζεται ως γεωγραφικά και χρονολογικά απομακρυσμένη, που βασίζεται σε ορισμένες εκπαιδευτικές έννοιες, και υποστηρίζεται από έναν καθιερωμένο εκπαιδευτικό φορέα που χρησιμοποιεί τεχνικά μέσα επικοινωνίας και μεταφοράς πληροφοριών. Η ατμόσφαιρα της ΕξΑΕ έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές τα τελευταία χρόνια λόγω της ραγδαίας προόδου

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

της τεχνολογίας. Αυτό το νέο περιβάλλον διαμορφώθηκε εν μέρει από τη χρήση των ΤΠΕ στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, η οποία έχει αποτελέσει αντικείμενο εκτενούς έρευνας.

2.3 Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning)

Από την ιστορική ανάλυση της Εξ Αποστάσεως Μάθησης μάθαμε ότι η υποστήριξη των ΤΠΕ είναι χαρακτηριστικό της πιο πρόσφατης εποχής. Οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται για τους δικούς τους στόχους και όχι μόνο από την ΕξΑΕ αλλά και από την παραδοσιακή εκπαίδευση (Αναστασιάδης, 2018). Οι ΤΠΕ (e-Learning) χρησιμοποιούνται συχνά με συγκεκριμένους τρόπους στην ΕξΑΕ, καθώς η εστίαση είναι στους τεχνολογικούς πόρους που υπάρχουν και όχι στις παιδαγωγικές συνθήκες που συχνά αγνοούνται αλλά ελέγχουν το μαθησιακό περιβάλλον (Αναστασιάδης & Σπαντιδάκης, 2013). Οι παιδαγωγικές και κοινωνικές συνιστώσες της μάθησης και της εκπαίδευσης δεν μπορούν να αντικατασταθούν από τα τεχνολογικά μέσα. Αντίθετα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενσωματώσουν την τεχνολογική κουλτούρα στους στόχους που θέτουν για τον εαυτό τους (Λιοναράκης, 2006).

Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με βάση τις ΤΠΕ, μπορεί να ταξινομηθεί ως σύγχρονη, ασύγχρονη, μικτή ή συνδυασμένη. Η τρέχουσα επανάληψη της ΕξΑΕ προσφέρει στους/στις εκπαιδευτικούς και τους/τις μαθητές/τριες τη δυνατότητα να επικοινωνούν σε πραγματικό χρόνο μέσω δεδομένων, βίντεο και φωνής, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους θέση. Αυτό είναι επωφελές αφού επιτρέπει την άμεση ικανοποίηση (Αναστασιάδης, 2014). Η ευελιξία της γεωγραφίας, του χρόνου και του ρυθμού μάθησης είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα της ασύγχρονης μορφής ΕξΑΕ, η οποία επιτρέπει σε καθηγητές/τριες και φοιτητές/τριες να συνδέονται σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται στον κόσμο (Αναστασιάδης, 2008). Με στόχο την εκπλήρωση του σκοπού του/της εκπαιδευτικού, το «Μικτό - Συνδυασμένο Μαθησιακό Περιβάλλον» (μικτή μάθηση) μπορεί να συνδυάσει τις πλεονεκτικές πτυχές της σύγχρονης και ασύγχρονης ΕξΑΕ με την προσωπική διδασκαλία, όταν πληρούνται ορισμένες παιδαγωγικές προϋποθέσεις (Αναστασιάδης, 2008).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Οι προηγμένες τεχνολογίες Διαδικτύου, όπως η μετάδοση μέσω Web και η τηλεδιάσκεψη, χρησιμοποιούνται από τη σύγχρονη ΕξΑΕ για ταυτόχρονη μετάδοση. Η ασύγχρονη ΕξΑΕ χρησιμοποιεί πλατφόρμες ασύγχρονης εκπαίδευσης, οι οποίες διαφοροποιούνται από δύο παράγοντες:

- α) Systems Learning Management Systems (LMS), που επιτρέπουν σε όλους τους/τις εκπαιδευτικούς να διαχειρίζονται δραστηριότητες,
- β) Συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου (CMS), τα οποία καλύπτουν διαδικασίες αποτελεσματικής διάδοσης περιεχομένου μέσω του διαδικτύου.

Η Ασύγχρονη ΕξΑΕ αποκλείστηκε από το εκπαιδευτικό λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε στην αρχή της χρήσης των ΤΠΕ. Δεδομένου ότι τα συστήματα διαχείρισης περιεχομένου (CMS) είναι απλώς ένα συστατικό των συστημάτων διαχείρισης μάθησης (LMS), η ιδέα των CMS είναι πιο περιορισμένη από την έννοια των LMS. Σύμφωνα με τους Watson & Watson (2007), τα συστήματα CMS χρησιμοποιούνται κυρίως σε διαδικτυακή ή μικτή μάθηση, υποστηρίζουν την τοποθέτηση μαθημάτων στο διαδίκτυο, συνδέουν μαθητές/τριες με μαθήματα, αξιολογούν την απόδοση των μαθητών/τριών, αποθηκεύουν τις υποβολές μαθητών/τριών και διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ μαθητών/τριών και δασκάλων.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

3 Η ΕξΑΕ στο Σχολικό Περιβάλλον

3.1 Η χρήση ΤΠΕ

Η «Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» ορίζεται ως μια δομημένη εκπαιδευτική διαδικασία που προσφέρει πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια ΕξΑΕ, καλύπτοντας τις τρέχουσες ανάγκες των μαθητών/τριών, σύμφωνα με τις προσδοκίες μιας κοινωνίας που βασίζεται στη γνώση (Μίμινου& Σπανακά, 2013).

Υπάρχουν δύο τύποι ΕξΑΕ: **η αυτοδύναμη**, η οποία προσφέρει ολοκληρωμένα προγράμματα που είναι πλήρως αναγνωρισμένα και πανομοιότυπα με το συμβατικό εκπαιδευτικό σύστημα, με παραλλαγές στο είδος του ΕΥ και της επικοινωνίας και **η συμπληρωματική**, η οποία τηρεί τις αυτόνομες μεθόδους αλλά λειτουργεί παράλληλα και ενισχύει το συμβατικό σχολικό σύστημα. Οι συμμετέχοντες/ουσες στο πρόγραμμα συμπληρωματικής εκπαίδευσης ΕξΑΕ μπορεί να είναι μαθητές/τριες που, εκτός από την παρακολούθηση κανονικών μαθημάτων, παρακολουθούν μεμονωμένα μαθήματα για συγκεκριμένους σκοπούς ή συμμετέχουν σε σχολικές συνεργασίες μέσω σχολικών δικτύων προκειμένου να εκπληρώσουν εργασίες και να λάβουν μέρος σε τηλεδιασκέψεις που καλύπτουν μια σειρά θεματικών τομέων (Μίμινου& Σπανακά, 2013).

3.2 Εκπαιδευτικά Προγράμματα ΕξΑΕ

Τα πρώτα μετασχολικά προγράμματα στην Ελλάδα εφαρμόστηκαν στα τέλη της δεκαετίας του 1990, υπό την αιγίδα του προγράμματος «Εκπαίδευση Ομογενών». Στόχος του προγράμματος ήταν να διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ μαθητών/τριών από την ομογενειακή κοινότητα και Ελλήνων φοιτητών/τριών μέσω ασύγχρονων διαδικτυακών φόρουμ (Αναστασιάδης & Σπαντιδάκης, 2013).

Ένα εξαιρετικό πρόγραμμα είναι η πρωτοβουλία «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» του Εργαστηρίου Τεχνολογιών Προηγμένης Μάθησης στη Δια Βίου και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α.). Η πρωτοβουλία αυτή είναι η πρώτη συστηματική προσπάθεια, στην ελληνική περιφέρεια, σχεδιασμού και υλοποίησης ενός ολοκληρωμένου περιβάλλοντος

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

μετασχολικού προγράμματος με χρήση ΤΠΕ. Άρχισε να λειτουργεί το 2000 σε δημοτικά σχολεία της Κυπριακής Δημοκρατίας και συνεχίζει στην Ελλάδα από το 2004 (Αναστασιάδης, 2017).

Με την εφαρμογή της πρωτοβουλίας «Ομογενής Εκπαίδευση» στα τέλη της δεκαετίας του 1990, η Ελλάδα είδε την εισαγωγή της συμπληρωματικής σχολικής ΕξΑΕ. Επιπλέον, εκτελέστηκαν πειραματικά έργα, όπως η πρωτοβουλία «Οικιάδε» της Τράπεζας Κύπρου (1999–2013). Τα προγράμματα ΑΙΓΑΙΟ NET και οι ΑΣΚΟΙ ΤΟΥ ΑΙΟΛΟΥ υποστήριξαν 46 δημοτικά σχολεία από 32 απομακρυσμένα νησιά της Ελλάδας με λιγότερους από 3.000 κατοίκους, καθώς και μερικά μονοθέσια και διθέσια δημοτικά σχολεία σε ορεινές και δυσπρόσιτες περιοχές σε μεγαλύτερα νησιά. Το πρόγραμμα αυτό, γνωστό ως «ΣΧΕΔΙΑ» (Σχολικό Εκπαιδευτικό Δίκτυο Αιγαίου), ήταν μια άλλη σημαντική πρωτοβουλία που ξεκίνησε το 2000 και είχε στόχο την εισαγωγή της πληροφορικής στα δημοτικά σχολεία απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών του Αιγαίου μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια (Τσολακίδης & Φωκιάλης, 2001 στο: Αναστασιάδης, 2017).

3.3 Απόψεις για την ΕξΑΕ

Σύμφωνα με τον Λιοναράκη (2009), η αλληλεπίδραση αναφέρεται στη διαδικασία μέσω της οποίας ένα άτομο αλληλεπιδρά με το περιβάλλον του. Ο βαθμός και το είδος της αλληλεπίδρασης σε ένα μαθησιακό περιβάλλον είναι καθοριστικοί παράγοντες που αλλάζουν με βάση τη μαθησιακή φιλοσοφία, τον τύπο του γνωστικού αντικειμένου που διδάσκεται, την ωριμότητα των μαθητών/τριών και τις εκπαιδευτικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται.

Ο Moore (1993) περιγράφει τρεις μορφές αλληλεπίδρασης στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση:

- α) αλληλεπιδράσεις μαθητή/τριας-δασκάλου/ας,
- β) αλληλεπιδράσεις μαθητή/τριας με μαθητή/τρια,
- γ) αλληλεπιδράσεις μαθητή/τριας με περιεχόμενο.

Ένα διαφορετικό είδος αλληλεπίδρασης μαθητή/τριας-διεπαφής ορίστηκε από τους Hilman, Willis και Gunawardena (1994), όπου η έμφαση δίνεται στην πρόσβαση, στις

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

ικανότητες και τις διαθέσεις που απαιτούνται για μια γόνιμη αλληλεπίδραση μεσολάβησης.

Σύμφωνα με τον Moore (1993), η θεωρία της διαδραστικής απόστασης αποτελεί σημαντική προσέγγιση για την κατανόηση της επίδρασης του μαθησιακού περιβάλλοντος στην απόδοση των εκπαιδευομένων. Η διαδραστική απόσταση περιγράφεται ως η ψυχολογική, παιδαγωγική και επικοινωνιακή απόσταση που αισθάνεται ο/η εκπαιδευόμενος/η από το μαθησιακό περιβάλλον.

Ο Moore (1993) προσδιορίζει τρεις μεταβλητές που επηρεάζουν τη διαδραστική απόσταση:

1. **Δομή του Προγράμματος Σπουδών:** Η οργάνωση και η δομή του εκπαιδευτικού προγράμματος μπορούν να επηρεάσουν το πώς ο/η εκπαιδευόμενος/η αντιλαμβάνει τη διαδικασία μάθησης.
2. **Διάλογος Εκπαιδευτικού-Εκπαιδευόμενου/ης:** Η ποιότητα της αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικού και εκπαιδευόμενου/ης παίζει σημαντικό ρόλο στην κατανόηση και την επίτευξη των μαθησιακών στόχων.
3. **Αυτονομία του Εκπαιδευόμενου/ης:** Η ικανότητα του/της εκπαιδευόμενου/ης να αυτοδιαχειρίζεται τη μάθησή του/της και να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με το πώς θα προχωρήσει στην εκμάθηση.

Παρόλο που ο Moore επισημαίνει ότι η θεωρία του είναι βάση για συζήτηση και μπορεί να εμπλουτιστεί με νέα δεδομένα, ο Γκιόσος (2009) προτείνει την επανεξέταση της έννοιας της διαδραστικής απόστασης, καθώς οι έννοιες της αυτονομίας και της διαδραστικής απόστασης δεν είναι εύκολα μετρήσιμες.

3.4 Τα Περιβάλλοντα Κινητής Μάθησης (m-Learning)

Η κινητή μάθηση, ή αλλιώς m-Learning, αναφέρεται στη μάθηση που λαμβάνει χώρα μέσω ασύρματων συσκευών, όπως κινητά τηλέφωνα, φορητοί υπολογιστές, tablets, και iPods, επιτρέποντας στον/στην εκπαιδευόμενος/η να μάθει χωρίς την ανάγκη να βρίσκεται σε συγκεκριμένο τοποθετημένο σημείο. Η κινητή μάθηση εκμεταλλεύεται τις δυνατότητες

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

που παρέχουν οι κινητές και ασύρματες τεχνολογίες, όπως WiFi, Bluetooth, ασύρματα LAN, GPS, GSM, GPRS, 3G (και πλέον 4G, σύντομα και 5G), καθώς και δορυφορικά συστήματα (O' Malley et al., 2005).

Συχνά, η κινητή μάθηση (m-Learning) θεωρείται ως ένα υποσύνολο της ηλεκτρονικής μάθησης (e-Learning). Ωστόσο, η κινητή μάθηση διακρίνεται ποιοτικά από την e-Learning, καθώς εξαρτάται κυρίως από ασύρματες συσκευές. Αυτές οι συσκευές επεκτείνουν τον χώρο και τον χρόνο της μάθησης, επιτρέποντας στους/στις μαθητές/τριες να μαθαίνουν έξω από τους επίσημους εκπαιδευτικούς χώρους και εκτός των επίσημων ωρών μάθησης (Pegrum, Oakley & Faulkner, 2013).

Οι διαφορές μεταξύ των περιβαλλόντων e-Learning και m-Learning είναι οι εξής:

α) Στα περιβάλλοντα e-Learning χρησιμοποιούνται σταθεροί ή φορητοί υπολογιστές, ενώ στα περιβάλλοντα m-Learning χρησιμοποιούνται ασύρματες συσκευές μικρού μεγέθους που χωρούν στην τσέπη ή στο χέρι.

β) Στο e-Learning, ο/η εκπαιδευόμενος/η πρέπει να κάθεται σε ένα συγκεκριμένο μέρος και να χρησιμοποιεί υπολογιστή, ενώ στο m-Learning μπορεί να έχει πρόσβαση κινούμενος/η.

γ) Στο e-Learning, η χρήση υπολογιστή προσφέρει μεγάλη οθόνη, πλούσια γραφικά και κείμενα, ενώ στο m-Learning, οι οθόνες των κινητών είναι μικρές και υπάρχουν περιορισμοί στα γραφικά, τα κείμενα και την πλοήγηση.

δ) Στο e-Learning, το περιεχόμενο είναι εκτεταμένο, ενώ στο m-Learning είναι περιορισμένο και εστιασμένο.

ε) Στο e-Learning, το πλαίσιο προσδιορισμού του εξωτερικού περιβάλλοντος πρέπει να καθορίζεται, ενώ στο m-Learning είναι αυθόρμητο.

στ) Στα περιβάλλοντα e-Learning, ο χρόνος που προσφέρεται για συνεχή εστίαση κυμαίνεται από 20-30 λεπτά, ενώ στο m-Learning δεν μπορεί να ξεπεράσει τα 5-7 λεπτά. (Pegrum, Oakley & Faulkner, 2013).

Ο Traxler (2010) επισημαίνει ότι η κινητή μάθηση διεξάγεται ως μέρος της πραγματικής ζωής και όχι αντίθετα προς αυτήν. Σύμφωνα με αυτήν την προσέγγιση, οι μαθητές/τριες δεν περιορίζονται σε αίθουσες διδασκαλίας και δεν είναι εξαρτημένοι/ες από σταθερές τεχνολογίες ή χρονοδιαγράμματα. Αντιθέτως, κινούνται ελεύθερα, χρησιμοποιούν τις

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

κινητές συσκευές τους και επικοινωνούν με ανθρώπους, ιδέες και πληροφορίες που επιλέγουν.

Ο Milgram (1994) και οι Azuma et al. (2001) προσέγγισαν την AR με τον όρο "Μικτή Πραγματικότητα," επεκτείνοντας την αντίληψή μας για τη σχέση μεταξύ του πραγματικού και του εικονικού περιβάλλοντος. Η κατηγοριοποίηση σε "επαυξημένη πραγματικότητα" και "επαυξημένη εικονικότητα" αντίστοιχα, είναι ένας τρόπος να περιγραφεί πώς τα στοιχεία του πραγματικού και του εικονικού αναμειγνύονται.

Εν κατακλείδι, οι διάφοροι ορισμοί και προσεγγίσεις αντανakλούν το πολυπρόσωπο χαρακτήρα της επαυξημένης πραγματικότητας και την σημασία της στην αλληλεπίδραση με το περιβάλλον και τις τεχνολογίες.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

4 Σχεδιασμός και Αρχές του ΕΥ

Η χρήση εκπαιδευτικού υλικού είναι ένα ζωτικό μέρος της διαδικασίας διδασκαλίας και μάθησης στην ΕξΑΕ. Αυτοί οι εκπαιδευτικοί πόροι πρέπει να πληρούν ορισμένα πρότυπα ποιότητας και να συμμορφώνονται με τις καθιερωμένες κατευθυντήριες γραμμές σχεδιασμού για την αποφυγή προβλημάτων μέσα στο πλαίσιο και τη λειτουργικότητα του προγράμματος σπουδών. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτική ανάγκη οι οργανισμοί που παρέχουν προγράμματα ΕξΑΕ να αξιολογούν συνεχώς την ποιότητα του εκπαιδευτικού υλικού που παρέχουν (Λιοναράκης & Παπαδημητρίου, 2002).

4.1 Ρόλος του Εκπαιδευτικού στην ΕξΑΕ

Σύμφωνα με την Μena (1992), ο σκοπός των εκπαιδευτικών πόρων είναι να κατευθύνουν τη μάθηση και να προετοιμάσουν τους/τις μαθητές/τριες για μία ανεξάρτητη μελέτη.

Ο Rowntree (1994, στο: Μανούσου, 2009), περιγράφει το εκπαιδευτικό υλικό ως έναν/μία δάσκαλο/α σε ετοιμότητα, που ενεργοποιείται άμεσα μόλις ανοίξει, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη μάθηση του/της εκπαιδευόμενου/ης. Σύμφωνα με τον Holmberg (2003), το πιο κρίσιμο στοιχείο του εκπαιδευτικού υλικού είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ των κειμένων και του/της εκπαιδευόμενου/ης. Αντιλαμβάνεται αυτήν την αλληλεπίδραση ως προσομοίωση της επικοινωνίας, δηλαδή της εξομοίωσης της επικοινωνίας του/της εκπαιδευτικού με τον/την εκπαιδευόμενο/η, μέσω κειμένων οποιασδήποτε μορφής. Ο Holmberg (1983) εισήγαγε τον όρο "καθοδηγούμενη διδακτική συνδιάλεξη" (Guided Didactic Conversation), περιγράφοντας μια διαδικασία αλληλεπίδρασης μεταξύ φυσικών προσώπων και μεταξύ εκπαιδευόμενου/ης και εκπαιδευτικού υλικού.

α) μεταξύ φυσικών προσώπων, όπως η επικοινωνία μαθητή/τριας-δασκάλου/ας και εκπαιδευτικού ιδρύματος,

β) μεταξύ του υλικού του/της εκπαιδευόμενου/ης και του/της εκπαιδευτή/τριας (Γκιόσος κ.α., 2009).

Ο Freeman (2005:16) περιγράφει τους τρεις τύπους εκπαιδευτικού υλικού του Rowntree (1994), επηρεασμένους από τρεις διαφορετικές θεωρίες μάθησης: συμπεριφορισμό, εποικοδομητισμό και γνωστικές θεωρίες.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

α) Ο τύπος "κείμενο και άσκηση" (tell-and-test) αποτελείται από επεξηγηματικό κείμενο που ακολουθείται από τεστ για έλεγχο της μάθησης. Εδώ δίνεται έμφαση στην απομνημόνευση περισσότερο παρά στην κατανόηση. Το πλεονέκτημα είναι η ευκολία παραγωγής, ενώ το μειονέκτημα είναι η έλλειψη στοιχείων των γνωστικών θεωριών και του εποικοδομητισμού.

β) Ο τύπος "δάσκαλου σε έντυπη μορφή" (tutorial-in-print) παρουσιάζει το περιεχόμενο με διάφορα μέσα, ακολουθούμενο από δραστηριότητα κατανόησης και ανατροφοδότηση. Μιμείται το ρόλο του/της δασκάλου/ας που παρουσιάζει και στη συνέχεια διενεργεί ερώτηση ή δίνει εργασία. Βασίζεται στις γνωστικές θεωρίες μάθησης.

γ) Ο τύπος "οδηγού στοχαστικής δράσης" (reflective action guide) υιοθετεί εποικοδομητική προσέγγιση, ενθαρρύνοντας τους/τις μαθητές/τριες να μαθαίνουν από τις δικές τους εμπειρίες.

Συνήθως, τα εκπαιδευτικά υλικά τέτοιου είδους καθορίζουν γενικούς στόχους αντί για ακριβή μαθησιακά αποτελέσματα. Επιπλέον, διατυπώνουν εργασίες που ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών/τριών, προωθούν την προβληματική σκέψη και την καταγραφή των δικών τους εμπειριών, καθώς και αναθέτουν projects και μελέτες περιπτώσεων. Ο τύπος του "οδηγού στοχαστικής δράσης" είναι συνήθως ανοικτός σε δραστηριότητες που βασίζονται στις εμπειρίες των μαθητών/τριών. Αντίστοιχος είναι και ο τύπος εκπαιδευτικού υλικού που υιοθετεί την προσέγγιση της μάθησης μέσω προβλημάτων (problem-based learning). Σε αυτήν την προσέγγιση, η μάθηση εστιάζεται σε πρακτικά προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν, προσφέροντας έτσι ένα ενεργητικό περιβάλλον μάθησης.

Ο Freeman (2005) υπογραμμίζει πως είναι απολύτως αποδεκτό να συνδυάζονται διάφοροι τύποι σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού στο πλαίσιο ενός μαθήματος, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες και τις εκπαιδευτικές στρατηγικές.

4.2 Αρχές του HOLMBERG

Ο Holmberg (1995:203), σχετικά με τη συγκρότηση του ΕΥ, μέσω του «καθοδηγούμενου διδακτικού διαλόγου», σκιαγραφεί τις απαραίτητες ιδιότητες που πρέπει το ίδιο να διαθέτει. Αυτές είναι:

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

1. Εύκολα προσβάσιμες παρουσιάσεις εκπαιδευτικού υλικού, χρησιμοποιώντας σαφή, άτυπη γλώσσα, ευανάγνωστη γραφή και εύλογη πυκνότητα πληροφοριών.
2. Ο/Η εκπαιδευόμενος/η θα πρέπει να λάβει καλά αιτιολογημένες συμβουλές για το τι να κάνει, τι να αποφύγει, πού να εστιάσει την προσοχή του και τι να σκεφτεί.
3. Προσκλήσεις για συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων, ερωτημάτων και συμπερασμάτων σχετικά με το τι πρέπει να γίνει αποδεκτό και τι όχι.
4. Καταβολή συναισθηματικής προσπάθειας και εμπλοκής του/της εκπαιδευόμενου/ης, προκειμένου να του/της κεντρίσει το ενδιαφέρον, για το θέμα και τα ζητήματά του.
5. Προσωπικό ύφος, που περιλαμβάνει κτητικές και προσωπικές αντωνυμίες.
6. Περιορισμός της αλλαγής θέματος σε σαφώς δηλωμένα σημεία, τυπογραφικά λάθη ή ηχογραφημένη προφορική επικοινωνία (μέσω παύσεων του ηχείου ή αλλαγών στον τόνο).

4.3 Αρχές της Mena

Μέσω της προσωπικής διδακτικής εμπειρίας, η Mena (1992) ανέπτυξε έννοιες, πρότυπα και μεθόδους για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και την παραγωγή του, που αλλάζουν τον ρόλο του/της μαθητή/τριας, από αυτόν του/της παθητικού/ής αποδέκτη/τριας, σε έναν/μία ενεργό/ή συμμετέχοντα/ουσα στη μαθησιακή διαδικασία.

Επομένως, σύμφωνα με τις αρχές της Mena, το EY θα πρέπει να διέπεται από τα εξής βήματα:

1. Να ενσωματώνει και να αναφέρει μια ποικιλία πηγών πληροφοριών.
2. Να παρουσιάζει τα δεδομένα ως κάτι που προκαλεί συζήτηση και ανάλυση από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες και όχι ως αναμφισβήτητο γεγονός.
3. Να βλέπει τον/την μαθητή/τρια, όχι ως απομονωμένο άτομο αλλά μάλλον ως μέλος μιας ομάδας, που έχει παρόμοιες ανάγκες και προσδοκίες.
4. Να επιτρέπει την συμπερίληψη της άποψης των συμμετεχόντων/ουσών, ορίζοντας τους/τις ως «συν-συγγραφείς».
5. Να προτείνει κανάλια επικοινωνίας που λαμβάνουν υπόψη τις συνεισφορές των συμμετεχόντων/ουσών και τους/τις κοινωνικοποιούν, έτσι ώστε όλοι να μπορούν να επωφεληθούν από τις απόψεις των άλλων.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

6. Να δίνει μεγαλύτερη έμφαση σε πρωτοβουλίες που δεν αναπαράγουν έννοιες που έχουν ήδη διεκπεραιωθεί.

7. Να θεωρεί την αξιολόγηση έναν τρόπο για να επιβεβαιώσουν και τα δύο μέρη, ότι τα ζητήματα που προκύπτουν εντός του πλαισίου του προγράμματος έχουν επιλυθεί.

(Mena,1992:132)

Η Mena (1992) προτείνει ότι τα εκπαιδευτικά υλικά πρέπει να δομούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να περιλαμβάνουν διάφορες ζώνες ή στιγμές, καθένα από τα οποία έχει συγκεκριμένο σκοπό:

1. **Πληροφοριών:** Παρουσίαση δεδομένων που επεκτείνουν την κατανόηση των προβλημάτων που περιγράφονται, βοηθώντας στην επίλυσή τους.

2. **Αναστοχασμού:** Στιγμή που ο/η συμμετέχων/ουσα πρέπει να σκεφτεί ατομικά ή ομαδικά για να συνδέσει τις πληροφορίες με την πραγματικότητά του/της.

3. **Ανταλλαγής και συζήτησης:** Δημιουργία περιβάλλοντος που προάγει την αντιπαράθεση ιδεών εντός της ομάδας, ενθαρρύνοντας τη συνεργατική γνώση.

4. **Συνάφειας δεδομένων:** Συμμετοχή του/της συμμετέχοντα/ουσας στη συλλογή δεδομένων που σχετίζονται με το πρόβλημα ή το θέμα, επιτρέποντας την εργασία με υλικό που συνδέεται με την προσωπική του/της εμπειρία.

5. **Επεξεργασίας:** Πρόταση της επεξεργασίας που υποστηρίζει την αυτογνωσία μελέτης σχετικά με τα συμπεράσματα.

6. **Αυτοαξιολόγησης:** Παροχή διάφορων μέσων αυτοαξιολόγησης για τον έλεγχο της προόδου του/της συμμετέχοντα/ουσας, επιτρέποντας την αξιολόγηση της αποτελεσματικής επίλυσης του προβλήματος (Mena,1992:134).

4.4 Η Γνωστική Θεωρία της Πολυμεσικής Μάθησης του MAYER

Η θεωρία του Mayer, γνωστή ως *Γνωστική Θεωρία της Πολυμεσικής Μάθησης* (Cognitive Theory of Multimedia Learning - CTML), αποτελεί μια σημαντική προσέγγιση για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού σε περιβάλλοντα e-Learning. Στην ουσία, η θεωρία αυτή ασχολείται με τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές/τριες επεξεργάζονται και κατανοούν τις πληροφορίες από πολυμεσικά υλικά.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Ο Mayer (2001) ανέπτυξε δώδεκα αρχές σχεδιασμού για το ΕΥ, τις οποίες επέκτεινε στο Multimedia Learning, Second Edition (Mayer, 2009:89-267). Αναλυτικότερα, αυτές οι αρχές είναι:

1. Η Αρχή της Οπτικής και Ακουστικής: Αναφέρεται στην ταυτόχρονη παρουσίαση των δεδομένων, τόσο σε γραπτή όσο και σε οπτική μορφή. Αυτή η ιδέα υποστηρίζει ότι οι λέξεις και τα γραφικά, σε αντίθεση μόνο με τις λέξεις, είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος διδασκαλίας των μαθητών.

2. Η Αρχή της Χωρικής Γειτνίασης: Αναφέρεται στη σχετική εικόνα με κείμενο δίπλα του. Ισχυρίζεται ότι όταν οι λέξεις παραδίδονται κοντά στην εικόνα, τα παιδιά μπορούν να καταλάβουν καλύτερα το μήνυμα.

3. Η Αρχή της Χρονικής Συνέχειας: Οι εικόνες και οι λέξεις εμφανίζονται ταυτόχρονα. Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, αντί να εμφανίζονται με διαδοχικό τρόπο, οι λέξεις και οι εικόνες που σχετίζονται μεταξύ τους θα πρέπει να εμφανίζονται ταυτόχρονα.

4. Η Συνεκτική Αρχή (coherence): Το ΕΥ αγνοείται όταν δίνονται περιττές λεκτικές και οπτικές πληροφορίες. Όταν οι πληροφορίες (λέξεις, γραφικά, θόρυβοι) που είναι άσχετες με το γνωστικό αντικείμενο παραλείπονται αντί να περιλαμβάνονται, οι μαθητές/τριες μαθαίνουν καλύτερα.

5. Η Αρχή της Προσαρμοστικότητας ή της Τροπικότητας: Η αφήγηση είναι καλύτερη μέθοδος από την παράθεση γραπτών κειμένων. Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν καλύτερα όταν εκτίθενται τόσο σε οπτικά βοηθήματα όσο και σε αφηγήσεις, σε αντίθεση με την απλή γραπτή γλώσσα. Αυτό σημαίνει ότι το ΕΥ θα πρέπει να χρησιμοποιεί μια σειρά από στυλ παρουσίασης για το περιεχόμενό της και, όποτε είναι δυνατόν, να χρησιμοποιεί μια ιστορία με μια εικόνα αντί για λέξεις και εικόνες. Επειδή απαιτείται χρόνος και χρήμα για την κατασκευή καθενός από αυτά τα στοιχεία, μπορεί να μην είναι πάντα δυνατό.

6. Η Αρχή της Αποφυγής του Πλεονασμού: Το εκπαιδευτικό υλικό επιβαρύνεται από τη χρήση πολλαπλών μέσων για την επικοινωνία του θέματος. Οι περισσότερες εικόνες και η αφήγηση βοηθούν στη μάθηση των μαθητών/τριών από ό,τι το έντυπο κείμενο, η αφήγηση και τα γραφικά. Αυτό υποδηλώνει ότι καθ' όλη τη διάρκεια μιας αφηγηματικής παρουσίασης, η ποσότητα του κειμένου που χρησιμοποιείται πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

7. Η Αρχή της Εξατομίκευσης: Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, οι διαδραστικές δραστηριότητες που περιλαμβάνουν ανατροφοδότηση και επανάληψη, αφήγηση σε δεύτερο πρόσωπο, γλώσσα καλωσορίσματος (με ενεργή φωνή), καθοδηγητικά γραφικά και προσωπικό στυλ βοηθούν τους μαθητές να μάθουν πιο αποτελεσματικά από τις παρουσιάσεις πολυμέσων.

8. Η Αρχή της Κατάκτησης: Οι μαθητές/τριες αποθηκεύουν και διατηρούν τη γνώση στη μνήμη τους, σύμφωνα με αυτή την έννοια, υπό την προϋπόθεση το ΕΥ να παρέχει σαφή και ακριβή οπτική και ακουστική.

9. Η Αρχή Σηματοδότησης: Αναφέρεται στη χρήση κατάλληλων νυξών ή σημάτων για να κατευθύνει την προσοχή του/της μαθητή/τριας στα ουσιαστικά σημεία των πληροφοριών. Αυτή η αρχή συμβάλλει στην εστίαση της προσοχής του/της μαθητή/τριας σε σημαντικά στοιχεία του μαθησιακού υλικού, βοηθώντας έτσι στην καλύτερη κατανόηση και επεξεργασία των πληροφοριών. Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, όταν χρησιμοποιούνται συνθήματα για να τονιστεί ο τρόπος οργάνωσης του περιεχομένου, οι μαθητές/τριες μαθαίνουν πιο αποτελεσματικά (έντονη γραφή, βέλη και άλλα σημάδια που μπορούν να επιστήσουν την προσοχή σε βασικές πληροφορίες).

10. Η Αρχή της Προεκπαίδευσης: Σκοπός αυτής της αρχής είναι να δημιουργήσει μια εισαγωγική εκπαιδευτική παρέμβαση που θα βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να αποκτήσουν τις πληροφορίες και τις δεξιότητες που χρειάζονται για να μελετήσουν σωστά το μεγαλύτερο μέρος του ΕΥ. Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να μάθουν οι μαθητές/τριες από ένα μάθημα πολυμέσων είναι εάν γνωρίζουν εκ των προτέρων τους τίτλους και τα χαρακτηριστικά των βασικών εννοιών.

11. Η Αρχή της (Ανθρώπινης) Φωνής: Οι φωνές που χρησιμοποιούνται σε διδακτικές αφηγήσεις πολυμέσων πρέπει να είναι ευγενικές και ανθρώπινες – όχι ρομποτικές.

12. Η Αρχή της Αποφυγής της Εικόνας: Το γεγονός ότι το ΕΥ έχει την εικόνα του αφηγητή του, δεν ωφελεί πάντα τους/τις μαθητές/τριες (Mayer, 2009:89-267).

4.5 Δομή του ΕΥ κατά τους Λιοναράκη-West

Ο Λιοναράκης (2001) αναλύει την ταξινόμηση των όρων και των εννοιών που πρότεινε ο West (1996) και καθορίζει τη δική του ορολογία και μια σειρά από κωδικοποιημένες

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

δραστηριότητες, στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού εξ αποστάσεως.

Έτσι, πρότεινε μια δομή που είχε τρεις λεπτομέρειες δέσμης:

1. Το κύριο κείμενο, τα προ-κείμενα και τα μετακείμενα αποτελούν την πρώτη δέσμη για το διαδικτυακό υλικό μαθημάτων.

α) Το κείμενο δίνει στον/στην μαθητή/τρια-χρήστη το επιστημονικό προϊόν καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος.

β) Τα θέματα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα: περιεχόμενα, επικεφαλίδες κεφαλαίων και ενοτήτων που παρέχουν ερμηνεία, σκοπό, στόχους (τόσο γενικούς όσο και ειδικούς), προσδοκίες, αποτελέσματα, βασικούς όρους και έννοιες, διαγνωστικά τεστ και παρόμοιες δραστηριότητες που υποστηρίζουν την ένταξη του/της μαθητή/τριας στο νεανικά στοιχεία ροής και να τους/τις βοηθήσει να συνδέσουν τις προηγούμενες γνώσεις με τις νέες πληροφορίες.

γ) Τα κείμενα που ακολουθούν χρησιμεύουν ως βασικό συμπλήρωμα σε αυτά που προηγήθηκαν και περιλαμβάνουν γλωσσάρια, δραστηριότητες ελέγχου, αναφορές, παραρτήματα, περιλήψεις, βιβλιογραφίες και οδηγούς για περισσότερη μελέτη. Αυτά τα στοιχεία παράγουν χρήσιμα εργαλεία που βοηθούν τους/τις μαθητές/τριες να εκπληρώσουν τις απαιτήσεις κειμένου και να ανταποκριθούν σε σχόλια που προέρχονται από τα δεδομένα τους.

2. Τα διακείμενα, τα επικείμενα, το παρακείμενα και τα περικείμενα αποτελούν τη δεύτερη δέσμη.

α) Τα διακείμενα στοχεύουν να βοηθήσουν τον/την μαθητή/τρια να μάθει τις γνώσεις και τις δεξιότητες όπως περιγράφονται από τα επιθυμητά αποτελέσματα, γεφυρώνοντας την προηγούμενη γνώση και εμπειρία του με τις νέες πληροφορίες. Περιλαμβάνουν διαδικασίες κατανόησης και εφαρμογή των νέων δεδομένων, δραστηριότητες και ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, συμπεράσματα και περιλήψεις που ενσωματώνονται σε όλο το σώμα των κειμένων. Περιλαμβάνουν επίσης σχόλια και διαδικασίες παραπομπής σε σχετικές πηγές πληροφοριών και απαντήσεις.

Σύμφωνα με τον Λιοναράκη, τα διακείμενα, τα προκείμενα και τα μετακείμενα αποτελούν καίρια στοιχεία που απαντούν σε κρίσιμα ερωτήματα για τον/την σπουδαστή/τρια στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Αυτά περιλαμβάνουν το τι πρέπει να κάνει, γιατί

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

το κάνει, τότε πρέπει να το κάνει, πώς να το κάνει, και, τέλος, αν το έκανε σωστά. Ο σκοπός τους είναι να μειώσουν την ανάγκη για διευκρινίσεις σχετικά με όλες τις πτυχές της μάθησης, προωθώντας παράλληλα την αυτονομία και την οργάνωση της μελέτης, με σκοπό να εξοπλίσουν τον/την σπουδαστή/τρια να μαθαίνει αυτόνομα.

β) Τα επικείμενα είναι οι μονάδες και τα τεχνητά εργαλεία που αναφέρονται παρέχουν καθοδήγηση. Αποτελούνται από επεξηγήσεις, γλωσσάρια, ορισμούς και κείμενα με πολυάριθμους συνδέσμους, που βοηθούν στην ανάγνωση και την ενημέρωση του κύριου περιεχομένου.

γ) Τα παρακείμενα είναι μη γλωσσικά ή ημιγλωσσικά στοιχεία που βοηθούν στην προώθηση του επιστημονικού περιεχομένου των κειμένων. Περιλαμβάνουν τυπογραφικά στοιχεία, σχήματα, εικόνες, γραφήματα και φωτογραφίες.

Επιπλέον, χρησιμοποιούν ποικίλες οδηγίες για να βοηθήσουν τους/τις μαθητές/τριες να κατανοήσουν τα οπτικά δεδομένα και να έχουν ένα ευρύτερο και πιο ευέλικτο φάσμα επιλογών για τη χρήση τους.

δ) Τα περικείμενα περιλαμβάνουν το σύνολο του ΕΥ και είναι επεμβατικά στοιχεία που ενισχύουν το πρωτεύον κείμενο και περιλαμβάνουν μελέτες περιπτώσεων, παραδείγματα, σενάρια, παράλληλα κείμενα, ανθολογίες, κείμενα που αναφέρονται, κείμενα που βρίσκονται σε παράθυρα, επεξηγήσεις και βιβλία που εμβαθύνουν στα κείμενα.

3. Τα πολυκείμενα και τα πολυαντικείμενα αποτελούν την τρίτη δέσμη.

α) Τα πολυκείμενα αποτελούνται από όλα τα στοιχεία που ο/η μαθητής/τρια καλείται να προετοιμάσει και να εφαρμόσει σε μια εργασία ή ένα έργο, κατά τη μελέτη του περιεχομένου, προκειμένου να εφαρμόσει όσα έχει μάθει και επεξεργαστεί μέχρι τώρα. Τα πολυκείμενα στο απομακρυσμένο πολύμορφο διδακτικό υλικό είναι οι οδηγίες, τα πρότυπα αξιολόγησης, οι ιδιαιτερότητες της ανατροφοδότησης και της αξιολόγησης που θα λάβει ο/η μαθητής/τρια από τον/την διδάσκοντα/ουσα και γενικά οι έντυπες μορφές επικοινωνίας και ενημέρωσης των δύο πλευρών.

β) Τα πολυαντικείμενα είναι μια συλλογή ηλεκτρονικών μέσων που χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση στοιχείων του ΕΥ. Η χρήση ηλεκτρονικών μέσων για τη διευκόλυνση και τη μετάδοση της διδασκαλίας, δημιουργεί έναν δυναμικό μικρόκοσμο, που μπορεί να

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

χρησιμεύσει ως προσαρμόσιμος και χρήσιμος πόρος της Εξ Αποστάσεως Μάθησης (Λιοναράκης, 2001).

4.6 Αρχές των Σπανακά & Λιοναράκη

Η Σπανακά και Λιοναράκης (2017) προτείνουν επτά αρχές για τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση:

1. **Διδακτικοί Στόχοι και Μαθησιακά Αποτελέσματα:** Προτείνεται η σαφής και μετρήσιμη καθορισμός των διδακτικών στόχων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων, προκειμένου να επιτευχθούν στοχευμένα, σαφή και ρεαλιστικά αποτελέσματα.
2. **Ο προφορικός λόγος:** Το γραπτό υλικό πρέπει να λαμβάνει τη μορφή προφορικού λόγου και συζήτησης, διασφαλίζοντας σαφήνεια και κατανοησιμότητα.
3. **Ανακαλυπτική Μάθηση:** Το εκπαιδευτικό υλικό προτείνεται να μην είναι βασισμένο σε γραμμικό και καθοδηγούμενο πλαίσιο ενεργειών, αλλά να επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να ανακαλύπτουν τη γνώση βήμα προς βήμα με την υποστήριξη του υλικού και του/της εκπαιδευτικού.
4. **Τι είμαι ικανός να κάνω με αυτά που έμαθα;** Επισημαίνεται η σημασία της κατανόησης των δεξιοτήτων που αναπτύσσονται σε κάθε ενέργεια μάθησης και πώς αυτές συνδέονται με την απόκτηση γνώσης.
5. **Τα Αυτονόητα:** Προτείνεται να καθορίζονται αυτά που οι δημιουργοί θεωρούν αυτονόητα, διότι η κατανόηση του τι θεωρείται δεδομένο από τους χρήστες είναι κρίσιμη.
6. **Γιατί αυτό και όχι το άλλο;** Επισημαίνεται η ανάγκη εξήγησης των λόγων επιλογής συγκεκριμένων πηγών, δημιουργώντας μια λογική ροή που συνδέει τα διάφορα στοιχεία του υλικού.
7. **Οι Εικόνες στις Έννοιες:** Τέλος, υπογραμμίζεται η ανάγκη οπτικοποίησης των αφηρημένων εννοιών μέσω εικόνων, προκειμένου να ενισχυθεί η κατανόηση (Σπανακά & Λιοναράκης, 2017:122-123)

Παρατηρείται ότι πολλές από αυτές τις αρχές περιλαμβάνουν στοιχεία προγενέστερων προσεγγίσεων, με το πλαίσιο της παιδαγωγικής να εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου. Ωστόσο, η επίτευξη των παιδαγωγικών στόχων παραμένει κρίσιμη στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

5 Η Μουσική

5.1 Εισαγωγή

Η μουσική εκπαίδευση είναι ο κλάδος της παιδαγωγικής που ασχολείται με τη διδασκαλία και τη μάθηση της μουσικής. Στόχος της είναι να βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να αναπτύξουν τις μουσικές τους ικανότητες και δεξιότητες, καθώς και να καλλιεργήσουν την αγάπη τους για τη μουσική.

Η χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη μουσική εκπαίδευση έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Οι ΤΠΕ μπορούν να προσφέρουν μια σειρά από πλεονεκτήματα στη μουσική εκπαίδευση, όπως η αύξηση του ενδιαφέροντος και της συμμετοχής των μαθητών/τριών, η ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της αυτοέκφρασης, η ενίσχυση της συνεργασίας και της αλληλεπίδρασης, καθώς και η εξατομίκευση της μάθησης (Χαραλαμπίδου & Μυγδάνης, 2022).

Στα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα, η αναγκαιότητα της μουσικής και των τεχνών στο σχολείο θεωρείται αυτονόητη, αναγνωρίζοντας τα πολλαπλά οφέλη που προκύπτουν για τους/τις μαθητές/τριες. Παρ' όλα αυτά, παρατηρείται ένας φειδωλός χειρισμός όσον αφορά τη χρήση των τεχνών στη σχολική τάξη. Από τη δεκαετία του 1980, ο Gardner έχει επισημάνει την υπερβολική έμφαση στις γλωσσικές κατακτήσεις, ενώ η μουσική παραμένει σε υποδεέστερη θέση. Ο μουσικός αναλφαβητισμός αντιμετωπίζεται σαν δεδομένο, παρά τις συστάσεις για διαφοροποιημένη προσέγγιση των διαφορετικών τύπων νοημοσύνης (Τριχάκη, 2021). Η σύγχρονη μουσικοπαιδαγωγική επιστήμη αντιμετωπίζει προκλήσεις στην εφαρμογή των ερευνητικών αποτελεσμάτων, ενώ αναδεικνύεται η ανάγκη επανεκτίμησης της σημασίας της μουσικής στην εκπαίδευση. Παράλληλα, παρατηρείται ότι ενώ η μουσική είναι παρούσα σε πολλές πτυχές της καθημερινής ζωής, η μουσική στη σχολική εκπαίδευση δεν έχει την ίδια έμφαση και δυναμική. Αναδεικνύεται η ανάγκη να ενσωματωθεί η μουσική δυναμικά και ουσιαστικά στο σχολικό πρόγραμμα, ιδιαίτερα σε συνδυασμό με τη διαπολιτισμική αγωγή (Τριχάκη, 2021).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

5.2 Η Μουσική Εκπαίδευση

Η μουσικοπαιδαγωγική αναφέρεται στην επιστήμη της παιδαγωγικής που ασχολείται με την έρευνα και τη βελτίωση της μουσικής παιδείας, μάθησης και διδακτικής. Έχει επηρεαστεί από διάφορες θεωρίες μάθησης, όπως ο συμπεριφορισμός, η γνωστική-αναπτυξιακή θεωρία, η βιωματική, και η κοινωνικοπολιτισμική προσέγγιση. Σήμερα, ο/η μουσικοπαιδαγωγός δεν περιορίζεται σε μία στείρα θεωρία της μουσικής, αλλά επιδιώκει μία ολοκληρωμένη προσέγγιση μέσω της δημιουργικής σκέψης, της αυτό-ανακάλυψης, του βιώματος και της αλληλεπίδρασης. Η εξέταση των μουσικοπαιδαγωγικών προσεγγίσεων από την εποχή του Διαφωτισμού και την εξέλιξή τους προς παιδοκεντρικά μοντέλα, όπως αυτά των Rousseau, Gallin-Paris-Chevé, Curwen και Coleman, αποτελεί ένα πλούσιο ιστορικό υπόβαθρο για την κατανόηση της εξέλιξης της μουσικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, η αναφορά στους/στις μουσικοπαιδαγωγούς που έχουν επηρεάσει την επιστήμη της μουσικοπαιδαγωγικής και έχουν επηρεαστεί από την παιδαγωγική επιστήμη αναδεικνύει τη σημασία της αμοιβαίας επίδρασης μεταξύ των δύο πεδίων. Η αναφορά σε σύγχρονες μουσικοπαιδαγωγικές τάσεις αναδεικνύει την πολυμορφία και την πολυφωνία που διακρίνουν τον σύγχρονο χώρο της μουσικής εκπαίδευσης. Ο/Η μουσικοπαιδαγωγός σήμερα έχει στη διάθεσή του/της πληθώρα προσεγγίσεων, θεωριών και μεθόδων για να διαμορφώσει μια εκπαιδευτική εμπειρία που ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της παιδαγωγικής και της μουσικής (Τριχάκη, 2015).

Η μουσική εκπαίδευση περιλαμβάνει μια ευρεία γκάμα δραστηριοτήτων, όπως η διδασκαλία της θεωρίας της μουσικής, της ακρόασης, της εκτέλεσης και της σύνθεσης. Οι δραστηριότητες αυτές μπορούν να πραγματοποιηθούν σε διάφορα πλαίσια, όπως τα σχολεία, τα μουσικά σχολεία, οι πολιτιστικοί σύλλογοι και τα ωδεία (Parkita, 2021). Στην σύγχρονη εποχή, η μουσική παιδαγωγική έχει εξελιχθεί σημαντικά. Οι σύγχρονοι/ες μουσικοπαιδαγωγοί χρησιμοποιούν μια ποικιλία μεθόδων και τεχνικών για να βοηθήσουν τους/τις μαθητές/τριες να μάθουν μουσική (Parkita, 2021).

Οι βασικοί στόχοι της μουσικής παιδαγωγικής είναι οι εξής:

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

- **Η ανάπτυξη των μουσικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μαθητών/τριών:** Οι μαθητές/τριες μπορούν να αναπτύξουν την ικανότητα να ακούν, να παίζουν και να συνθέτουν μουσική.
- **Η καλλιέργεια της αγάπης των μαθητών/τριών για τη μουσική:** Οι μαθητές/τριες μπορούν να αγαπήσουν τη μουσική και να την απολαύσουν.
- **Η ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της αυτοέκφρασης των μαθητών/τριών:** Η μουσική μπορεί να βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να εκφραστούν δημιουργικά και να αναπτύξουν την αυτοπεποίθησή τους.
- **Η βελτίωση της συνολικής γνωστικής και συναισθηματικής ανάπτυξης των μαθητών/τριών:** Η μουσική έχει ευεργετικές επιδράσεις στην ανάπτυξη του εγκεφάλου, της μνήμης, της συγκέντρωσης και της συναισθηματικής ευεξίας (Parkita, 2021:63).

5.3 Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) είναι ένας ευρύς όρος που περιγράφει τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή, την επεξεργασία, την αποθήκευση και τη μετάδοση πληροφοριών. Οι ΤΠΕ περιλαμβάνουν μια ποικιλία τεχνολογιών, όπως υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα, ίντερνετ, ψηφιακές συσκευές και τηλεπικοινωνίες (Χαραλαμπίδου & Μυγδάνης, 2022).

Οι ΤΠΕ έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην εκπαίδευση, καθώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να κάνουν τη μάθηση πιο αποτελεσματική, ελκυστική και προσβάσιμη. Συγκεκριμένα, μπορούν να βοηθήσουν τους/τις μαθητές/τριες να αναπτύξουν τις ακόλουθες δεξιότητες και ικανότητες:

Δεξιότητες πληροφορικής και επικοινωνίας: Οι ΤΠΕ μπορούν να βοηθήσουν τους/τις μαθητές/τριες να αναπτύξουν δεξιότητες όπως η χρήση του υπολογιστή, η πλοήγηση στο διαδίκτυο, η επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και η δημιουργία παρουσιάσεων (Γεωργοπούλου, 2020).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Μουσικές ικανότητες και δεξιότητες: Οι ΤΠΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν τους/τις μαθητές/τριες να αναπτύξουν τις μουσικές τους ικανότητες και δεξιότητες, όπως η ακρόαση, η εκτέλεση και η σύνθεση μουσικής (Ανδρούτσος, 2003).

Δεξιότητες δημιουργικότητας και αυτοέκφρασης: Οι ΤΠΕ μπορούν να βοηθήσουν τους/τις μαθητές/τριες να εκφραστούν δημιουργικά και να αναπτύξουν την αυτοπεποίθησή τους (Ανδρούτσος, 2003).

Γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη: Οι ΤΠΕ μπορούν να έχουν ευεργετικές επιδράσεις στην ανάπτυξη του εγκεφάλου, της μνήμης, της συγκέντρωσης και της συναισθηματικής ευεξίας (Ανδρούτσος, 2003).

5.4 Η Σχέση Μουσικής Εκπαίδευσης και ΤΠΕ

Η σχέση μεταξύ μουσικής παιδαγωγικής και ΤΠΕ ανακαλύπτει έναν δυναμικό χώρο ευκαιριών, επιφέροντας οφέλη τόσο για τους/τις μαθητές/τριες όσο και για τους/τις εκπαιδευτικούς. Οι ΤΠΕ διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ενίσχυση και τον εμπλουτισμό της μουσικής εκπαίδευσης, ανοίγοντας νέες προοπτικές για μάθηση, εξερεύνηση και δημιουργία (Χαραλαμπίδου & Μυγδάνης, 2022).

Καταρχάς, η χρήση των ΤΠΕ ενισχύει τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών/τριών. Αυτό συμβάλλει στην ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων, προάγοντας την αμοιβαία μάθηση και ανταλλαγή ιδεών. Επίσης, οι ΤΠΕ παρέχουν στους/στις μαθητές/τριες τη δυνατότητα για δημιουργικότητα και έκφραση. Αυτό ενθαρρύνει την ανάπτυξη δημιουργικών δεξιοτήτων και επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να εκφραστούν μέσω της μουσικής με τρόπο που ταιριάζει στην προσωπικότητά τους. Συνολικά, η συνύπαρξη μουσικής παιδαγωγικής και ΤΠΕ ανοίγει πλούσιες προοπτικές για εκπαιδευτική και δημιουργική ανάπτυξη, ενισχύοντας την εκπαιδευτική εμπειρία και ενθαρρύνοντας τη μουσική έκφραση και κατανόηση (Parkita, 2021).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Παράλληλα, οι ΤΠΕ διαθέτουν τη δυνατότητα να προσφέρουν πρόσβαση σε μια ποικιλία μουσικών πόρων, όπως έργα, μαθήματα, ψηφιακά όργανα και άλλα. Αυτό επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να εμβαθύνουν στον κόσμο της μουσικής, διευρύνοντας τις γνώσεις τους και εξοικειώνοντάς τους/τις με νέα μουσικά είδη και στυλ. Επίσης, οι ΤΠΕ μπορούν να προσαρμόσουν τη μάθηση στις ανάγκες κάθε μαθητή/τριας, παρέχοντας εξειδικευμένο περιεχόμενο και εμπειρία μάθησης. Αυτό ενισχύει την αποτελεσματικότητα της μάθησης, επιτρέποντας στους/στις μαθητές/τριες να εξελίσσονται σύμφωνα με τους μαθησιακούς τους στόχους (Χαραλαμπίδου & Μυγδάνης, 2022).

Επιπρόσθετα, οι ΤΠΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν τους/τις εκπαιδευτικούς να διευκολύνουν τη διδασκαλία και τη μάθηση, να προετοιμάσουν πιο αποτελεσματικά τα μαθήματα τους, να καθοδηγήσουν τους/τις μαθητές/τριες στην εξερεύνηση και τη μάθηση και να αξιολογήσουν την πρόοδο των μαθητών/τριών (Γεωργοπούλου, 2020). Τέλος, οι ΤΠΕ μπορούν να βοηθήσουν τους/τις εκπαιδευτικούς να εξοικονομήσουν χρόνο και πόρους, καθώς και να βελτιώσουν την επικοινωνία με τους/τις μαθητές/τριες και τους γονείς, αυξάνοντας την αποτελεσματικότητά τους (Parkita, 2021).

5.5 Η Χρήση των ΤΠΕ στην Ακρόαση Μουσικής

Οι ΤΠΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να εμπλουτίσουν και να εξατομικεύσουν τη διαδικασία της ακρόασης μουσικής, προσφέροντας στους/στις μαθητές/τριες νέες ευκαιρίες για μάθηση και κατανόηση. Μερικές πρακτικές εφαρμογές στη χρήση των ΤΠΕ στην ακρόαση μουσικής περιλαμβάνουν:

- **Χρήση ψηφιακών πόρων για την ακρόαση μουσικής.** Οι ψηφιακοί πόροι προσφέρουν στους/στις μαθητές/τριες πρόσβαση σε μια ευρεία γκάμα μουσικών έργων, από κλασική μουσική έως σύγχρονη μουσική, από παραδοσιακή μουσική έως ηλεκτρονική μουσική. Οι ψηφιακοί πόροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να παρέχουν στους/στις μαθητές/τριες πρόσβαση σε έργα που δεν θα ήταν διαθέσιμα σε παραδοσιακούς τρόπους, όπως από δίσκους βινυλίου ή CD (Ανδρούτσος, 2003).
- **Χρήση λογισμικού για την ανάλυση της μουσικής.** Το λογισμικό ανάλυσης μουσικής μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να κατανοήσουν τα βασικά στοιχεία της μουσικής, όπως η μελωδία, η αρμονία και ο ρυθμός. Το λογισμικό

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

αυτό μπορεί να παρέχει στους/στις μαθητές/τριες οπτικές απεικονίσεις της μουσικής, που μπορούν να τους/τις βοηθήσουν να κατανοήσουν καλύτερα πώς λειτουργεί η μουσική (Parkita, 2021).

- **Χρήση εργαλείων για την εξατομίκευση της ακρόασης.** Τα εργαλεία εξατομίκευσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν τους/τις μαθητές/τριες να προσαρμόσουν την εμπειρία της ακρόασης στις δικές τους ανάγκες και προτιμήσεις. Για παράδειγμα, τα εργαλεία αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να παρέχουν στους/στις μαθητές/τριες ακουστικά εφέ, για να τους επιτρέπουν να ρυθμίζουν την ένταση ή για να τους παρέχουν υποσημειώσεις για την μουσική (Χαραλαμπίδου & Μυγδάνης, 2022).
- **Χρήση διαδικτυακών κοινοτήτων για τη συζήτηση και την ανταλλαγή σκέψεων σχετικά με τη μουσική.** Οι διαδικτυακές κοινότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν τους/τις μαθητές/τριες να μοιραστούν τις σκέψεις τους σχετικά με τη μουσική με άλλους/ες μαθητές/τριες και με επαγγελματίες μουσικούς. Οι κοινότητες αυτές μπορούν να παρέχουν στους/στις μαθητές/τριες μια πλατφόρμα για να μάθουν από άλλους/ες και να αναπτύξουν τις δικές τους μουσικές απόψεις (Χαραλαμπίδου & Μυγδάνης, 2022).

Μερικές συγκεκριμένες δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιηθούν χρησιμοποιώντας τις ΤΠΕ στην ακρόαση μουσικής περιλαμβάνουν:

- **Ακρόαση και ανάλυση μουσικών έργων.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να ακούσουν μουσικά έργα και στη συνέχεια να χρησιμοποιήσουν λογισμικό ανάλυσης μουσικής για να κατανοήσουν τα βασικά στοιχεία της μουσικής. Για παράδειγμα, οι μαθητές/τριες μπορούν να ακούσουν ένα κομμάτι κλασικής μουσικής και στη συνέχεια να χρησιμοποιήσουν ένα λογισμικό για να εντοπίσουν τη μελωδία, την αρμονία και τον ρυθμό του έργου (Parkita, 2021).
- **Σύγκριση διαφορετικών εκδόσεων του ίδιου μουσικού έργου.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να ακούσουν διαφορετικές εκδοχές του ίδιου μουσικού έργου από διαφορετικούς καλλιτέχνες. Αυτό μπορεί να τους/τις βοηθήσει να κατανοήσουν πώς διαφορετικοί καλλιτέχνες ερμηνεύουν το ίδιο έργο (Γεωργοπούλου, 2020).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

- **Ακρόαση μουσικής από διαφορετικούς πολιτισμούς.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να ακούσουν μουσική από διαφορετικούς πολιτισμούς. Αυτό μπορεί να τους/τις βοηθήσει να κατανοήσουν διαφορετικές πολιτισμικές παραδόσεις και αξίες (Muntean 2017).
- **Συμμετοχή σε διαδικτυακές κοινότητες για τη συζήτηση και την ανταλλαγή σκέψεων σχετικά με τη μουσική.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να συμμετάσχουν σε διαδικτυακές κοινότητες για να μοιραστούν τις σκέψεις τους σχετικά με τη μουσική με άλλους/ες μαθητές/τριες και με επαγγελματίες μουσικούς (Ανδρούτσος, 2003).

5.6 Η Χρήση των ΤΠΕ στη Μελέτη της Μουσικής Θεωρίας

Μερικές συγκεκριμένες δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιηθούν χρησιμοποιώντας τις ΤΠΕ στη μελέτη της μουσικής θεωρίας περιλαμβάνουν:

- **Εξάσκηση στα βασικά στοιχεία της μουσικής θεωρίας.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν λογισμικό μελέτης μουσικής θεωρίας για να εξασκηθούν στα βασικά στοιχεία της μουσικής θεωρίας, όπως η αναγνώριση των νοτών, η γραφή των μουσικών σειρών και η ανάλυση των μουσικών έργων (Parkita, 2021).
- **Παρακολούθηση μαθημάτων μουσικής θεωρίας online.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να παρακολουθήσουν μαθήματα μουσικής θεωρίας online από επαγγελματίες μουσικούς. Τα μαθήματα αυτά μπορούν να προσφέρουν στους/στις μαθητές/τριες μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική εκπαίδευση στη μουσική θεωρία (Sustaeta, 2004).
- **Συμμετοχή σε διαδικτυακές κοινότητες για τη συζήτηση και την ανταλλαγή σκέψεων σχετικά με τη μουσική θεωρία.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να συμμετάσχουν σε διαδικτυακές κοινότητες για να μοιραστούν τις σκέψεις τους σχετικά με τη μουσική θεωρία με άλλους/ες μαθητές/τριες και με επαγγελματίες μουσικούς. Οι κοινότητες αυτές μπορούν να παρέχουν στους/στις μαθητές/τριες μια πλατφόρμα για να μάθουν από άλλους/ες και να αναπτύξουν τις δικές τους μουσικές απόψεις (Muntean 2017).

5.7 Η Χρήση των ΤΠΕ στη Διδασκαλία της Μουσικής Πράξης

Οι ΤΠΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να εμπλουτίσουν και να εξατομικεύσουν τη διδασκαλία της μουσικής πράξης, προσφέροντας στους/στις μαθητές/τριες νέες ευκαιρίες για μάθηση και πρακτική (Parkita, 2021).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Μερικές συγκεκριμένες δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιηθούν χρησιμοποιώντας τις ΤΠΕ στη διδασκαλία της μουσικής πράξης περιλαμβάνουν:

- **Εκτέλεση μουσικής με τη χρήση ψηφιακών οργάνων.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν ψηφιακά όργανα για να εξασκηθούν στην εκτέλεση μουσικής. Τα ψηφιακά όργανα προσφέρουν στους/στις μαθητές/τριες μια ευρεία γκάμα επιλογών και δυνατοτήτων, που μπορούν να τους/τις βοηθήσουν να αναπτύξουν τις μουσικές τους δεξιότητες (Román, 2017).
- **Σύνθεση μουσικής με τη χρήση λογισμικού σύνθεσης μουσικής.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν λογισμικό σύνθεσης μουσικής για να συνθέσουν τα δικά τους μουσικά έργα. Το λογισμικό αυτό μπορεί να παρέχει στους/στις μαθητές/τριες μια σειρά από εργαλεία και εφέ, που μπορούν να τους/τις βοηθήσουν να δημιουργήσουν πρωτότυπες και δημιουργικές μουσικές συνθέσεις (Román, 2017).
- **Παραγωγή μουσικής με τη χρήση λογισμικού παραγωγής μουσικής.** Οι μαθητές/τριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν λογισμικό παραγωγής μουσικής για να παράγουν τα δικά τους μουσικά έργα (Román, 2017).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

6 Περιγραφή του Εκπαιδευτικού Υλικού

6.1 Εργαλεία ΤΠΕ

Για τη δημιουργία του ΕΥ, αξιοποιήθηκαν κάποια εργαλεία ΤΠΕ, καθώς και εργαλεία δημιουργίας ψηφιακού πολυμεσικού υλικού, τα οποία είναι:

- 1) **H5P**: Πρόκειται για το ψηφιακό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε ως βασικό μέσο για τη δημιουργία του ΕΥ και δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας πολυμεσικού διαδραστικού μαθησιακού περιεχομένου, το οποίο μπορεί να ενσωματωθεί σε μια πλατφόρμα διαχείρισης μάθησης.
- 2) **Chamilo**: Πρόκειται για την πλατφόρμα διαχείρισης μάθησης, η οποία χρησιμοποιήθηκε ως περιβάλλον, στο οποίο ενσωματώθηκε το διαδραστικό περιεχόμενο του μαθήματος. Στην συγκεκριμένη πλατφόρμα υπάρχει και η δυνατότητα επικοινωνίας μέσω forum με τους/τις εκπαιδευόμενους/ες.
- 3) **Plotagon Studio**: Πρόκειται για ένα πρόγραμμα δημιουργίας βίντεο 3D animation που χρησιμοποιήθηκε για τη δημιουργία των εισαγωγικών βίντεο, των συνόψεων αλλά και κατά τη διάρκεια του υλικού καθώς υπήρχε μία διαδικτυακή δασκάλα που κατεύθυνε τον/την εκπαιδευόμενο/η.
- 4) **Doodly**: Πρόκειται για μία εφαρμογή δημιουργίας βίντεο με τη μορφή σκίτσου. Χρησιμοποιήθηκε στην συνοχή των ενοτήτων αλλά και σε κομμάτια επεξήγησης.
- 5) **PowerPoint**: Χρησιμοποιήθηκε για τη δημιουργία στοιχείων που έπειτα ενσωματώθηκαν στο ΕΥ καθώς και για την παρουσίαση της παρούσας εργασίας.
- 6) Χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία φωτογράφισης, ηχογράφησης και βίντεο από κινητές συσκευές, όπως και εργαλεία επεξεργασίας φωτογραφιών και βίντεο, για τη δημιουργία του πολυμεσικού υλικού που ενσωματώθηκε στο ΕΥ.

6.2 Θεωρίες μάθησης που βασίστηκε ο σχεδιασμός του ΕΥ

Το ΕΥ υλοποιήθηκε σύμφωνα με τις βασικότερες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και τις αντίστοιχες θεωρίες μάθησης.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Η θεωρία του Συμπεριφορισμού διαφαίνεται στη σαφή διατύπωση των στόχων, των σκοπών καθώς και των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με την ταξινόμια του Bloom (Bloom, 1956 στο: Anderson & Krathwohl, 2001), στην οργάνωση και τη διάρθρωση της πληροφορίας, οι οποίες δεν είναι δεσμευτικές, αφού δίνεται η δυνατότητα να πλοηγηθεί ο/η εκπαιδευόμενος/η όπως θέλει, στην παρουσίαση του περιεχομένου καθώς και στη δυνατότητα ανατροφοδότησης στις ασκήσεις του ΕΥ, όταν ο/η εκπαιδευόμενος/η δεν μπορεί να απαντήσει σωστά σε αυτές.

Οι Γνωστικές Θεωρίες διαφαίνονται στην εφαρμογή της Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης, η οποία έχει αποκομίσει τα ερευνητικά πορίσματα των γνωστικών θεωριών και στις ασκήσεις κατά τις οποίες γίνεται σύνδεση με την προϋπάρχουσα γνώση. Ο Κοινωνικός Επικοινωνισμός διαφαίνεται στη δυνατότητα του/της εκπαιδευόμενου/ης να είναι ενεργός/η δέκτης των πληροφοριών που του/της δίνονται και να αποφασίζει για το ρυθμό με τον οποίο θα λάβει τη γνώση, στις αλληλεπιδράσεις εκπαιδευόμενου/ης-εκπαιδευτικού και εκπαιδευόμενου/ης-εκπαιδευόμενου/ης, με τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει το forum για επικοινωνία, με αποτέλεσμα τη συνικοδόμηση της γνώσης, στα στοιχεία της βιωματικής μάθησης, η οποία διαφαίνεται στην ανάθεση της τελικής δραστηριότητας εμπέδωσης του ΕΥ. Τέλος, η Θεωρία του κονεκτιβισμού διαφαίνεται στα στοιχεία συνεργατικής μάθησης, κατά την τελευταία δραστηριότητα, που ο/η εκπαιδευόμενος/η ακολουθεί τα ίδια βήματα με τον/την εκπαιδευτικό ταυτόχρονα και συνεργατικά.

6.3 Δομή Εκπαιδευτικού Υλικού

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία δημιουργήθηκε για την Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία του Αρμονίου στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές/τριες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Σε αυτή την ενότητα αναλύεται η δομή του ΕΥ της εργασίας. Παρουσιάζονται η αρχική είσοδος του/της εκπαιδευόμενου/ης στο περιβάλλον του μαθήματος, τα εισαγωγικά στοιχεία, η δομή, τα περιεχόμενα, η σύνοψη και η βιβλιογραφία κάθε διδακτικής ενότητας.

6.3.1 Η είσοδος στο περιβάλλον του μαθήματος

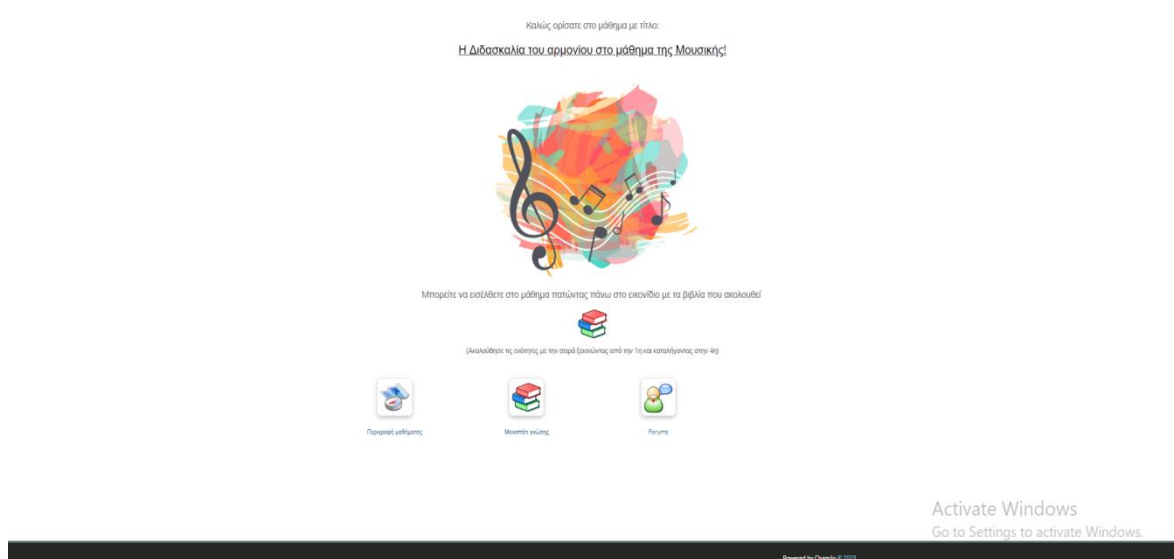
Για να εισέλθετε στο μάθημα πατήστε τον σύνδεσμο:

http://chamilo.datacenter.uoc.gr/metchamilo/courses/DIDASKALIATOUYARMONIOYSTOMA8HMATHS/index.php?id_session=0

Πατώντας πάνω στο μάθημα με τίτλο «Η Διδασκαλία του αρμονίου στο μάθημα της Μουσικής!», συναντάμε το καλωσόρισμα προς τον/την εκπαιδευόμενο/η στο μάθημα, σε συνδυασμό με οδηγίες για το πώς θα εισέλθει στο υλικό μέσω του εικονιδίου «Μονοπάτι γνώσης» αλλά και του εικονιδίου «Περιγραφή μαθήματος». Τέλος, υπάρχει διαθέσιμο το εικονίδιο Forum όπου υπάρχει δυνατότητα επικοινωνίας του/της εκπαιδευόμενου/ης με τους/τις υπόλοιπους/ες χρήστες/τριες του υλικού αλλά και με τον/την εκπαιδευτικό.

Είσοδος στο μάθημα

Εικόνα1- Παράδειγμα Είσοδος στο μάθημα

Καλώς ορίσατε στο μάθημα με τίτλο:
Η Διδασκαλία του αρμονίου στο μάθημα της Μουσικής!

Μπορείτε να εισέλθετε στο μάθημα πατώντας πάνω στο εικονίδιο με τα βιβλία που ακολουθεί!

(Μικροέικονες τις οποίες με την σειρά ξεκινάτε από την 1η και καταλήγοντας στην 4η)

Παρουσία μαθήματος
Μαθητή γνώσης
Forum

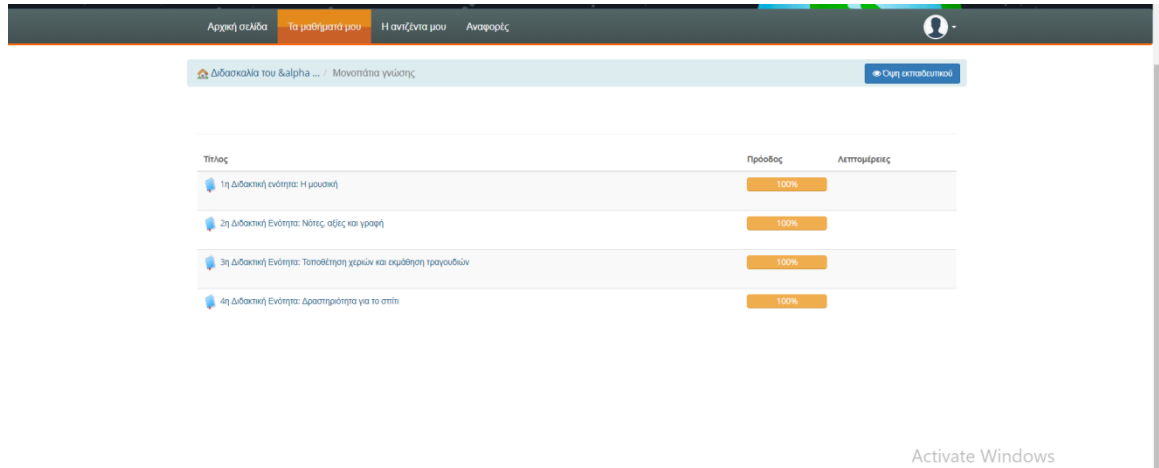
Activate Windows
Go to Settings to activate Windows

Powered by Chamilo © 2022

Μονοπάτι Γνώσης

Πατώντας το εικονίδιο «Μονοπάτι γνώσης», ο/η εκπαιδευόμενος/η εισέρχεται στο κύριο μέρος του υλικού και μπορεί να δει τις 4 Διδακτικές Ενότητες που είναι διαθέσιμες.

Διδακτικές Ενότητες

Τίτλος	Πρόοδος	Λεπτομέρειες
1η Διδακτική Ενότητα: Η μουσική	100%	
2η Διδακτική Ενότητα: Νότες, αξίες και γραφή	100%	
3η Διδακτική Ενότητα: Τοποθέτηση χειριών και εκμάθηση τραγουδιών	100%	
4η Διδακτική Ενότητα: Δραστηριότητα Εμπέδωσης!	100%	

Εικόνα 2- Παράδειγμα Διδακτικές Ενότητες

1η Διδακτική Ενότητα: Η μουσική

2η Διδακτική Ενότητα: Νότες, αξίες και γραφή

3η Διδακτική Ενότητα: Τοποθέτηση χειριών και εκμάθηση τραγουδιών

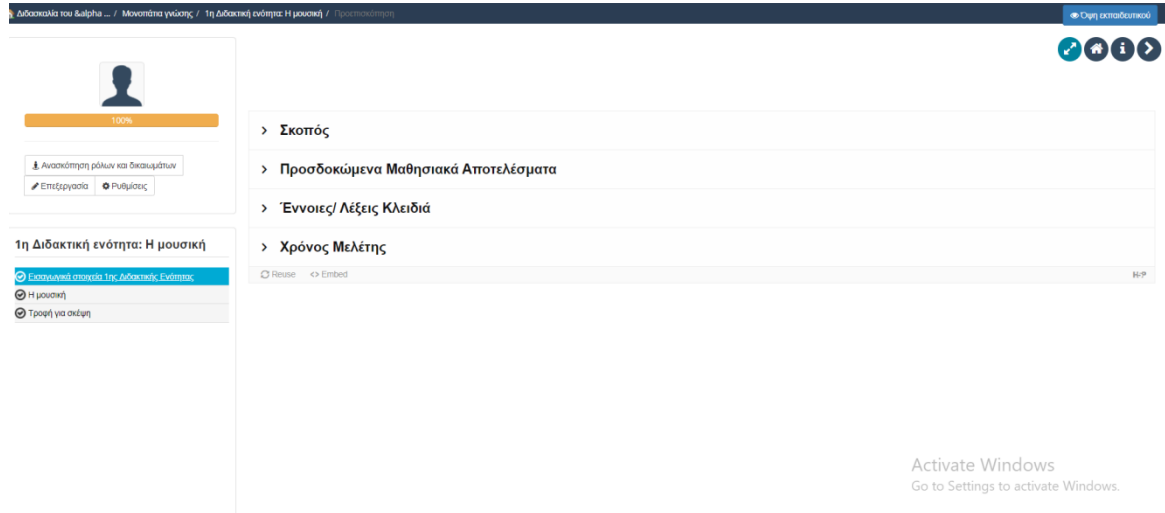
4η Διδακτική Ενότητα: Δραστηριότητα Εμπέδωσης!

Στη συνέχεια, πατώντας πάνω σε οποιαδήποτε ενότητα, εμφανίζονται τα Εισαγωγικά Στοιχεία, τα οποία αναφέρονται στον Σκοπό της εκάστοτε ενότητας, στα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα, στις Έννοιες/Κλειδιά καθώς και στον Χρόνο Μελέτης που θα χρειαστεί ο/η εκπαιδευόμενος/η για να ολοκληρώσει την ενότητα που έχει επιλέξει για μελέτη.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Εισαγωγικά Στοιχεία

Εικόνα 3- Παράδειγμα Εισαγωγικά στοιχεία

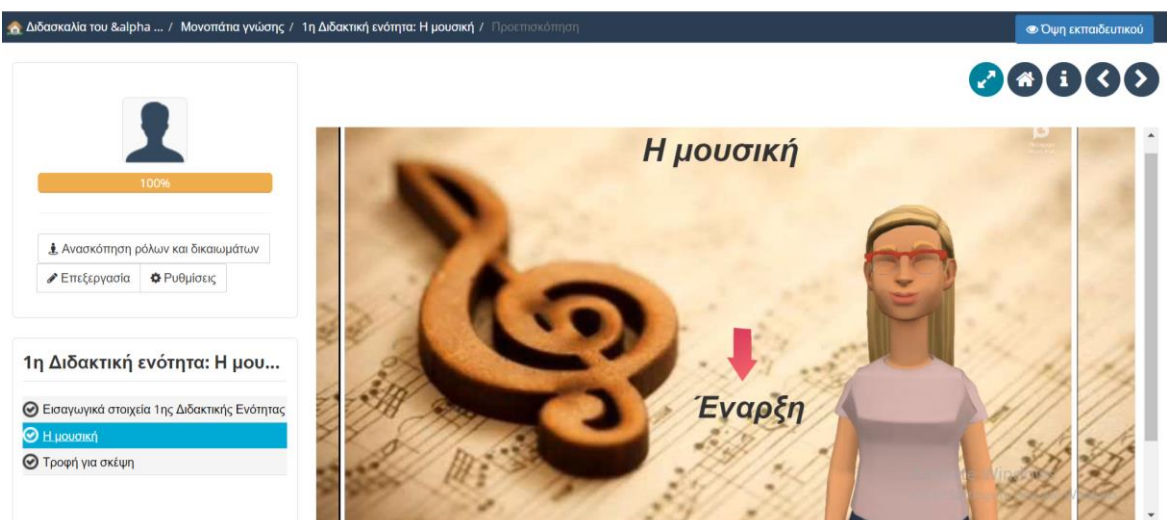

The screenshot shows a course page for '1η Διδακτική ενότητα: Η μουσική'. On the left, there is a user profile with a 100% completion bar and buttons for 'Ανασκόπηση ρόλων και δικαιωμάτων', 'Επεξεργασία', and 'Ρυθμίσεις'. Below the profile, the course title is listed with a list of items: 'Εισαγωγικά στοιχεία 1ης Διδακτικής Ενότητας', 'Η μουσική', and 'Τροφή για σκέψη'. The main content area on the right contains a list of sections: 'Σκοπός', 'Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα', 'Έννοιες/ Λέξεις Κλειδιά', and 'Χρόνος Μελέτης'. At the bottom right, there is a watermark for 'Activate Windows'.

Τέλος, πατώντας από κάτω στον τίτλο της εκάστοτε ενότητας, αρχίζει να παρουσιάζεται το Εκπαιδευτικό Υλικό της.

Κύριο Μέρος Ενότητας

Εικόνα 4- Παράδειγμα Κύριο μέρος ενότητας

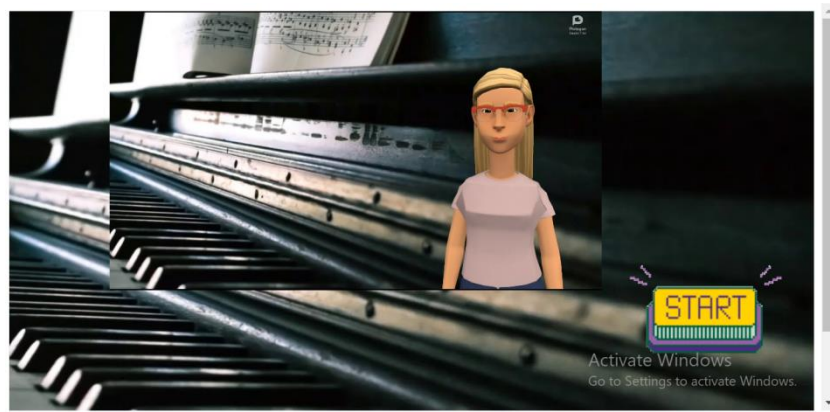
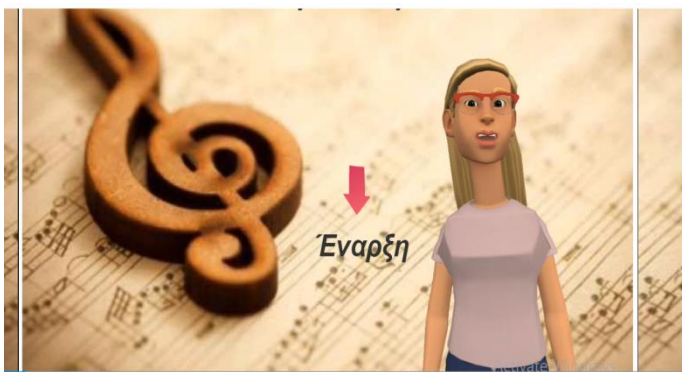

The screenshot shows the main content area of the course. On the left, the user profile and course title are visible. The main content area features a large image with the title 'Η μουσική' at the top. The image shows a wooden treble clef on a sheet of music, with a red arrow pointing to the word 'Έναρξη' (Introduction). A 3D female avatar is standing next to the image. The interface includes navigation icons at the top right and a watermark for 'Activate Windows' at the bottom right.

6.3.2 Δομή και μορφή Διδακτικών Ενότητων

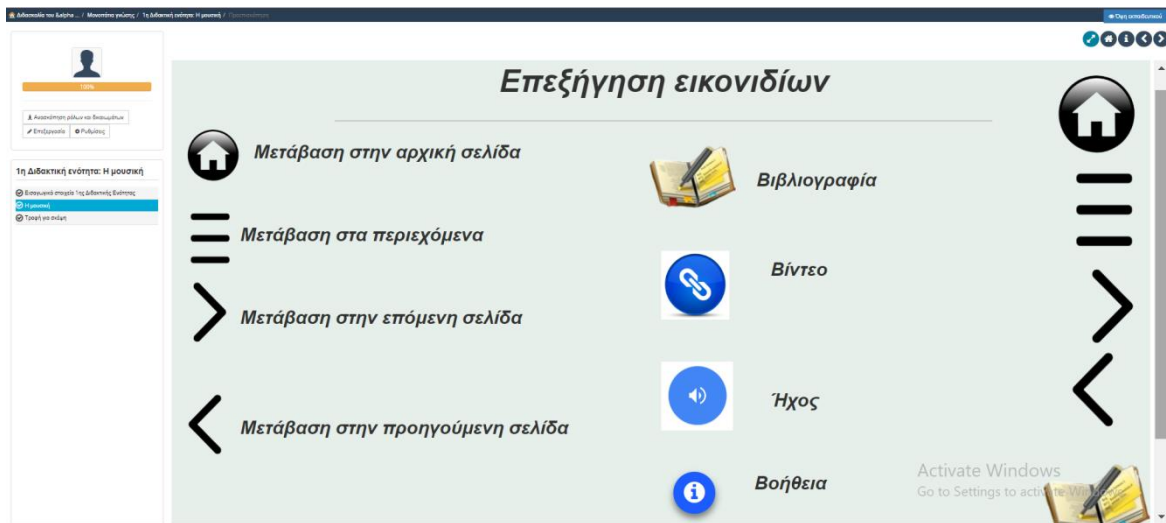
Όλες οι διδακτικές ενότητες ξεκινούν με ένα καλωσόρισμα από τον κύριο χαρακτήρα των ενότητων, την Τζο, με εικόνες σχετικές με το θέμα. Ο χαρακτήρας μιλάει μέσω της εφαρμογής του Plotagon που έχει χρησιμοποιηθεί, για να κινήσει το ενδιαφέρον του/της εκπαιδευόμενου/ης για ό,τι ακολουθεί. Υπάρχει πάντα κουμπί Έναρξης, όπου ο χαρακτήρας σου λέει να το πατήσεις και το οποίο σε οδηγεί στην επεξήγηση των κουμπιών κάθε ενότητας.

Εικόνες 5,6,7- Παράδειγμα Σελίδα έναρξης

Η έναρξη, όπως φαίνεται στις εικόνες παραπάνω, οδηγεί στην επεξήγηση εικονιδίων.

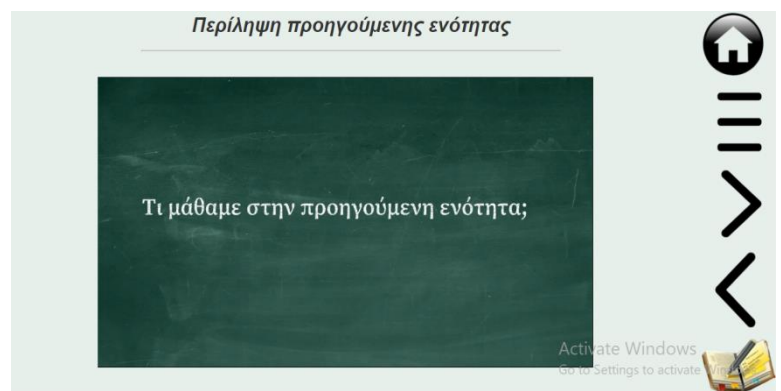
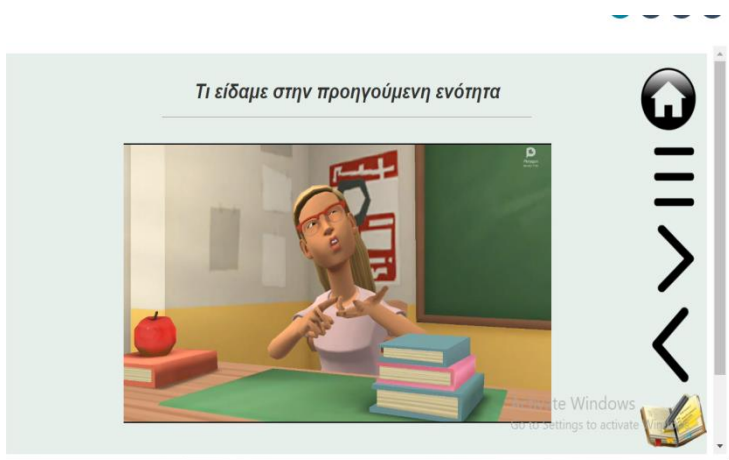
Τα κουμπιά οδηγούν στα περιεχόμενα, στην αρχική σελίδα, στην επόμενη σελίδα, στην προηγούμενη με τη σειρά σελίδα καθώς και στην βιβλιογραφία της ενότητας.

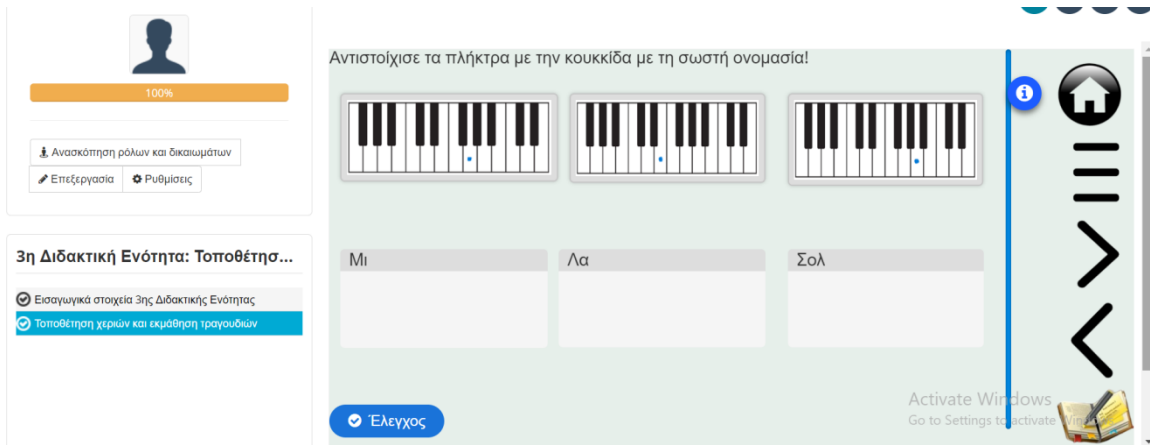
Εικόνα 8- Παράδειγμα Επεξήγηση εικονιδίων

Μετά τα περιεχόμενα, υπάρχει πάντα η σελίδα σύνοψης της προηγούμενης ενότητας, ώστε να θυμίσουν στον/στην εκπαιδευόμενο/η την προϋπάρχουσα γνώση. Η περίληψη γίνεται είτε με τη βοήθεια του χαρακτήρα της Τζο, είτε με την χρήση της εφαρμογής Doodly, μέσω σκίτσου, ώστε να δώσει ώθηση στον/στην εκπαιδευόμενο/η να συνεχίσει.

Εικόνες 9,10- Σύνοψη προηγούμενης ενότητας

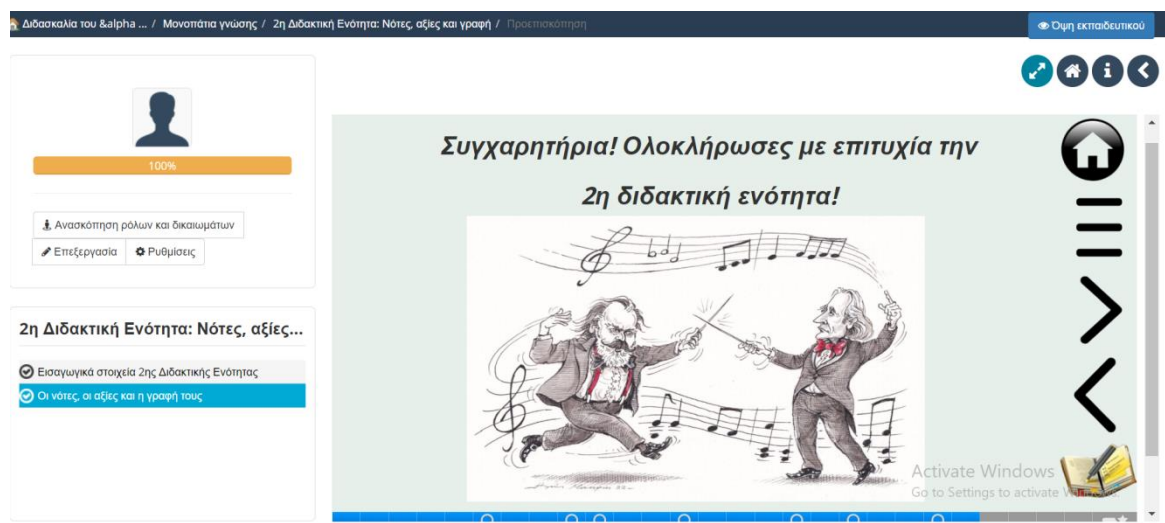
Στη συνέχεια, στις επόμενες σελίδες ακολουθεί η παρουσίαση του περιεχομένου, η οποία ακολουθεί τις αρχές της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης. Οι σελίδες περιλαμβάνουν θεωρία, επεξηγηματικές εικόνες και βίντεο καθώς και ασκήσεις αξιολόγησης, όπως αυτή που ακολουθεί στην εικόνα.

Εικόνα 11- Παράδειγμα άσκησης

Μόλις ολοκληρωθεί το κομμάτι της θεωρίας και των ασκήσεων της κάθε ενότητας, υπάρχει πάντα μία σελίδα επιβράβευσης του/της εκπαιδευόμενου/ης για την ολοκλήρωσή της, όπως φαίνεται στο παράδειγμα της παρακάτω εικόνας.

Εικόνα 12- Παράδειγμα επιβράβευσης

Επιπλέον, μετά την ολοκλήρωση της Διδακτικής Ενότητας, υπάρχει η σύνοψη της, η οποία βοηθά τον/την εκπαιδευόμενο/η να θυμηθεί ό,τι έμαθε στην εκάστοτε ενότητα.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

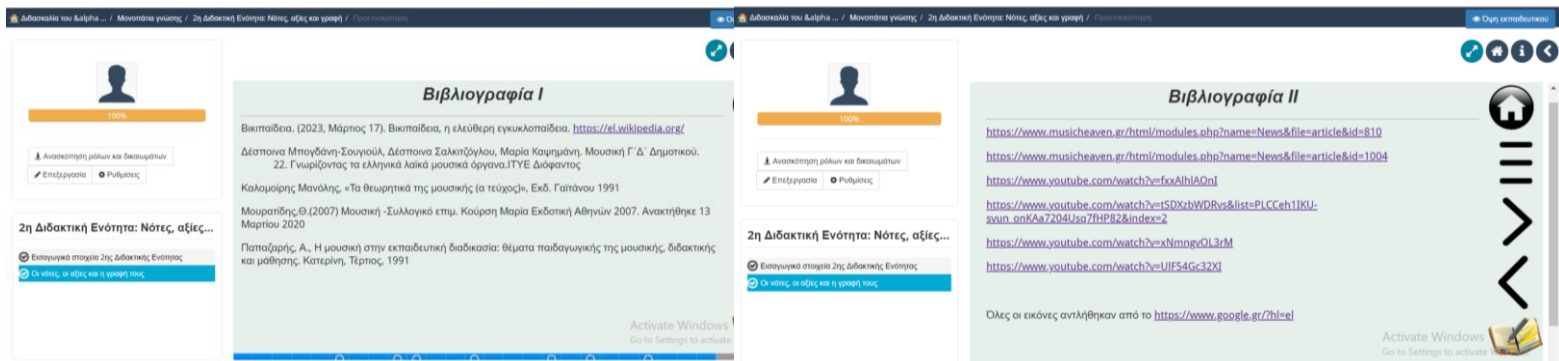
Εικόνες 13,14- Παράδειγμα Σύνοψη

ενότητας

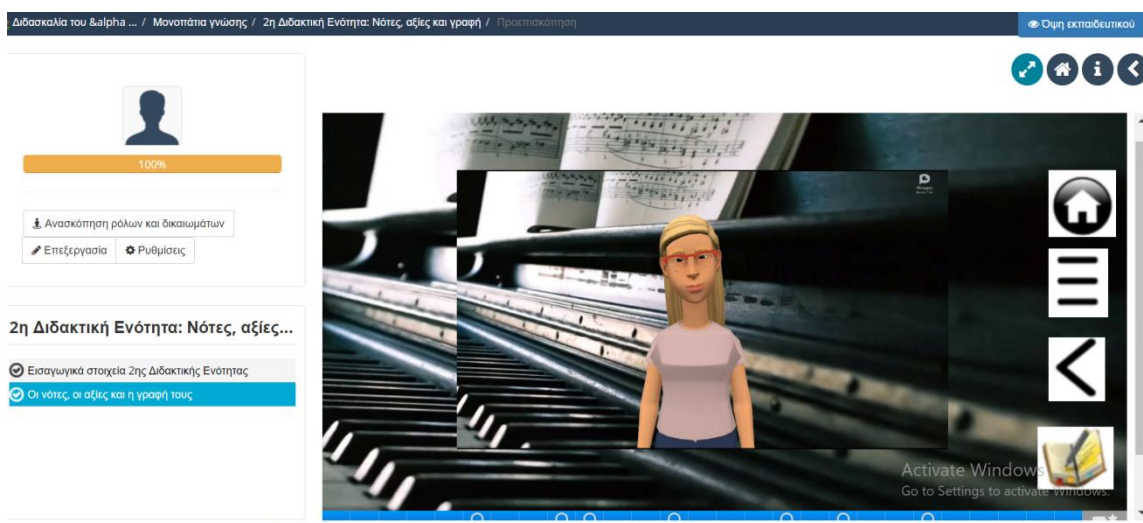
Τέλος, στις επόμενες σελίδες που ακολουθούν αναγράφονται η βιβλιογραφία, τα βίντεο και οι εικόνες που χρησιμοποιήθηκαν για την συγγραφή του ΕΥ, όπως φαίνεται στο παράδειγμα των παρακάτω εικόνων.

Εικόνες 15,16- Παράδειγμα Βιβλιογραφίας

Στην τελευταία σελίδα των ενοτήτων ο χαρακτήρας της Τζο αποχαιρετά τον/την εκπαιδευόμενο/η και τον/την παρακινεί να μπει στην επόμενη ενότητα για να συνεχίσει την εκμάθηση, όπως στο παράδειγμα της εικόνας που ακολουθεί.

Εικόνα17- Παράδειγμα Χαιρετισμού

6.4 Εφαρμογή του μοντέλου West – Λιοναράκη στο ΕΥ

Αναφορικά με τη δημιουργία του ΕΥ, εφαρμόστηκε το μοντέλο West – Λιοναράκη. Πιο συγκεκριμένα, στο ΕΥ έχει δημιουργηθεί το **βασικό κείμενο**, **τα προκείμενα** (τίτλος, σκοπός, προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, λέξεις/κλειδιά, περιεχόμενα), **τα μετακείμενα** (βιβλιογραφία και λινκς), **τα διακείμενα** (συμπεράσματα, δραστηριότητες, ασκήσεις αυτοξιολόγησης), **τα επικείμενα** (ορισμοί, κείμενα, συνδέσεις), **τα παρακείμενα** (εικόνες, σχήματα, βίντεο, φωτογραφίες) και **τα περικείμενα** (σύνδεσμοι, βιβλία) (Λιοναράκης, 2001).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

6.5 Στοιχεία της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης

Σύμφωνα με τις αρχές της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer (Mayer, 2001), που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο, το ΕΥ που σχεδιάστηκε, περιέχει την:

1) Αρχή της Συνοχής:

Το υλικό στο σύνολό του δεν περιέχει περιττές πληροφορίες.

2) Αρχή της Κατάτμησης:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει κατάτμηση των πληροφοριών, μέσω μικρών κειμένων στις σελίδες του. Οι πληροφορίες παρουσιάζονται σε μπουκίτσες για την καλύτερη κατανόηση.

3) Αρχή της Σηματοδότησης:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει σύμβολα, ενδείξεις, βέλη και έντονη επισήμανση που επιδιώκουν να κατευθύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η.

4) Αρχή της Χρονικής Γειτνίασης ή Συνάφειας:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει λέξεις και εικόνες κοντά μεταξύ τους.

5) Αρχή της Χωρικής Γειτνίασης ή Συνάφειας:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει εικόνες και κείμενο κοντά μεταξύ τους.

6) Αρχή της Προπαίδευσης:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει εισαγωγικές σελίδες που δίνουν πληροφορίες για τη συνέχεια.

7) Πολυμεσική Αρχή:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει γραπτό κείμενο συνοδευόμενο από εικόνες και βίντεο.

8) Αρχή του Πλεονασμού:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει προφορική αφήγηση.

9) Αρχή της Τροπικότητας:

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει ποικιλία τρόπων, μέσω της χρήσης αφήγησης, βίντεο, εικόνων και αφήγησης.

10) Αρχή της Εξατομίκευσης ή Προσωποποίησης:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει φιλικό χαρακτήρα και γλώσσα, χρησιμοποιώντας β' ενικό πρόσωπο.

11) Αρχή της Φωνής:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει ήχο, βίντεο και ηχογραφήσεις.

12) Αρχή της Εικόνας:

Το υλικό στο σύνολό του περιέχει έναν χαρακτήρα, ο οποίος τον συνοδεύει ως την ολοκλήρωση των ενοτήτων, με αποτέλεσμα να το κάνει πιο προσιτό στον/στην εκπαιδευόμενο/η.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

7 Μεθοδολογία της Έρευνας

7.1 Εισαγωγή

Το ΕΥ δημιουργήθηκε με το εργαλείο H5P και στη συνέχεια ενσωματώθηκε στην πλατφόρμα του CHAMILO. Ο τίτλος του μαθήματος είναι «Η Διδασκαλία του αρμονίου στο μάθημα της Μουσικής!». Ακολουθούν ο σκοπός, οι στόχοι της έρευνας και τα ερευνητικά ερωτήματα. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται η χρονική περίοδος που διεξήχθη η έρευνα, το είδος της, καθώς και το προφίλ των συμμετεχόντων/ουσών. Τέλος, παρουσιάζεται η μέθοδος που ακολουθήθηκε, τα μέσα συλλογής δεδομένων, ο τρόπος επεξεργασίας τους, οι τυχόν περιορισμοί της έρευνας και τα ζητήματα δεοντολογίας.

7.2 Σκοπός της Έρευνας

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η αποτίμηση του ΕΥ, με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για τη διδασκαλία του αρμονίου στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές/τριες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η παρούσα έρευνα αποβλέπει στην ανάλυση ενός νέου περιβάλλοντος εκμάθησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, σε συνθήκες ΕξΑΕ, η οποία αποτιμήθηκε από τελειόφοιτους του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

7.3 Στόχοι της Έρευνας

Η έρευνα αφορά το ΕΥ του μαθήματος, στην πλατφόρμα Chamilo και αναφέρεται στις απόψεις των τελειόφοιτων του ΠΜΣ.

Η ίδια είχε ως στόχο να διερευνήσει αν το ΕΥ διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ, καθώς και αν το ΕΥ έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις Αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

7.4 Ερευνητικά Ερωτήματα της Έρευνας

Σύμφωνα με τους στόχους που αναφέρθηκαν, προκύπτουν τα εξής ερευνητικά ερωτήματα, όπου το καθένα αντιστοιχεί σε έναν στόχο:

- Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ;
- Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

7.5 Περίοδος διεξαγωγής της έρευνας

Η έρευνα για το ΕΥ έλαβε χώρα τον Νοέμβριο του 2023.

7.6 Είδος της Έρευνας

Για τις ανάγκες της έρευνας του ΕΥ, για e-Learning περιβάλλον, επιλέχθηκε η σκόπιμη δειγματοληψία (purposive sampling) και χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της Ποιοτικής Ανάλυσης Περιεχομένου (Qualitative Content Analysis). Δόθηκε στους/στις συμμετέχοντες/ουσες ένα ερωτηματολόγιο και μέσω της συλλογής, επεξεργασίας αλλά και ανάλυσης περιεχομένου, εξαγάγαμε τα ανάλογα αποτελέσματα της έρευνας.

7.7 Συμμετέχοντες στην Έρευνα

Το δείγμα στην ποιοτική έρευνα πρέπει να είναι μικρό και να επιλέγεται με βάση την υποκειμενική κρίση του/της ερευνητή/τριας αναφορικά με τη δυνατότητα του δείγματος να προσφέρει επαρκείς και κατάλληλες πληροφορίες για το υπό έρευνα φαινόμενο. Η συγκεκριμένη τεχνική ονομάζεται σκόπιμη δειγματοληψία (purposive sampling). Ωστόσο, ο/η ερευνητής/τρια πρέπει να επεξηγήσει γιατί θεωρεί ότι το δείγμα του/της είναι το πιο κατάλληλο να απαντήσει τις ερευνητικές του/της ερωτήσεις (Μαντζούκας, 2007:242).

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Το δείγμα που επιλέχθηκε να αποτιμήσει το ΕΥ ήταν τρεις τελειόφοιτοι του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)», καθώς είναι γνώστες/στριες του αντικειμένου και των ερευνητικών ερωτημάτων που τέθηκαν.

7.8 Μέθοδος Έρευνας και Μέσα Συλλογής Δεδομένων

Σκόπιμη δειγματοληψία ονομάζεται η τεχνική επιλογής του δείγματος σκοπιμότητας που επιλέγεται από τον/την ερευνητή/τρια με βάση την υποκειμενική του/της γνώση και την καταλληλότητά του/της.

Η θεματική ανάλυση δημιουργεί μια αναλυτική και συστηματική καταγραφή των θεμάτων που προκύπτουν από τις παρατηρήσεις των συμμετεχόντων/ουσών. Ωστόσο, η θεματική ανάλυση των δεδομένων στην ποιοτική έρευνα είναι περισσότερο υποκειμενική (Γαλάνης, 2018:417-419).

Στη σκόπιμη δειγματοληψία, οι ερευνητές/τριες επικεντρώνονται στην ερευνητική τους υπόθεση και στις διάφορες διαστάσεις της και έπειτα καθορίζονται ορισμένα χαρακτηριστικά, τα οποία πρέπει να έχουν οι υποψήφιοι/ες συμμετέχοντες/ουσες, έτσι ώστε να μπορέσουν με τις απαντήσεις τους να καλύψουν στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τα ερωτήματα της μελέτης (Γαλάνης, 2017: 837). Για τον λόγο αυτό έχει επιλεγεί η σκόπιμη δειγματοληψία στην παρούσα εργασία.

Οι συμμετέχοντες/ουσες στην έρευνα, αφού μελέτησαν το ΕΥ στο Chamilo, συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο ανοιχτών ερωτήσεων που δημιουργήθηκε από το ΕΔΙΒΕΑ. Το ερωτηματολόγιο περιέχει 7 ερωτήσεις που αφορούν κάποια χαρακτηριστικά των προφίλ των συμμετεχόντων/ουσών. Στη συνέχεια, περιέχει 39 ερωτήσεις ανοιχτού τύπου που αντιστοιχούν στο 1^ο ερευνητικό ερώτημα (Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;) και 17 ερωτήσεις που αφορούν το 2^ο ερευνητικό ερώτημα (Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;). Τέλος, οι ερωτήσεις είναι κατηγοριοποιημένες

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

σε άξονες που αντιστοιχούν στα ερευνητικά ερωτήματα, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί:

(1^ο και 2^ο ερευνητικό ερώτημα)

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου ανά ερευνητικό άξονα

1ος Άξονας: Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση

Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;

Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ.);

Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;

Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών;

Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον/στην εκπαιδευόμενο/η για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;

2ος Άξονας: Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον/την αναγνώστη/τρια;

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;

Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;

Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;

Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;

Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;

Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο;

Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες;

Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;

Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;

3ος Άξονας: Ευχρηστία του Ε.Υ.

Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ.) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ.) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;

Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;

4ος Άξονας: Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον/την εκπαιδευόμενο/η στη μελέτη του/της

Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;

Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον/την εκπαιδευόμενο/η προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση), ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);

Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον/την σπουδαστή/τρια στη μελέτη του/της;

5ος Άξονας: Το Ε.Υ. υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον/την εκπαιδευόμενο/η στη μελέτη του/της

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εκφράσει τις δικές τους/τις απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να διατυπώνει τις δικές του/της ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του/της ενδιαφέροντα;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να ανταλλάξει απόψεις με τους/τις άλλους/ες εκπαιδευόμενους/ες;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να θεωρήσει τον εαυτό του/της ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του/της σε αυτό;

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

6ος Άξονας: Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού -

Αυτοαξιολόγησης στον/στην εκπαιδευόμενο/η

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του/της εκπαιδευόμενου/ης;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του/της εκπαιδευόμενου/ης;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του/της εκπαιδευόμενου/ης;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του/της πραγματικότητα;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του/της πραγματικότητα;

7ος Άξονας: Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;

Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον/την εκπαιδευόμενο/η σε επίπεδο γνώσεων;

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον/την εκπαιδευόμενο/η σε επίπεδο δεξιοτήτων;

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον/την εκπαιδευόμενο/η σε επίπεδο στάσεων;

Ο/Η εκπαιδευόμενος/η ελέγχει την πρόοδό του/της με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

8ος Άξονας: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; (Πολυμεσική Αρχή)

Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; (Πολυμεσική Αρχή)

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); (Αρχή της Τροπικότητας)

Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; (Αρχή της Συνοχής)

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; (Αρχή της Προσωποποίησης)

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; (Αρχή της Προσωποποίησης)

Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προσωποποίησης)

Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον/την εκπαιδευόμενο/η; (Αρχή της φωνής)

Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; (Αρχή της Εικόνας)

Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; (Αρχή της Κατάτμησης)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους/στις εκπαιδευόμενους/ες; (Αρχή της Προσωποποίησης)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού Αντικειμένου; (Αρχή της Κατάτμησης)

Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους/στις εκπαιδευόμενους/ες για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; (Αρχή της Σηματοδότησης)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); (Αρχή της Σηματοδότησης)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προπαίδευσης)

9ος Άξονας: Γενικές επισημάνσεις

Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Πίνακας Α- Ερωτήματα ανά άξονα

7.9 Τρόπος επεξεργασίας δεδομένων

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Για την αποτίμηση του ΕΥ χρησιμοποιήθηκε η Ποιοτική Ανάλυση Περιεχομένου και ως μονάδα ανάλυσης η φράση, κύρια ή δευτερεύουσα, με ολοκληρωμένο νόημα. Για την επεξεργασία των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν, προήλθαν οι κατηγορίες της κωδικοποίησης για κάθε άξονα.

Ακολουθούν οι κατηγορίες ανάλυσης ανά ερευνητικό άξονα:

Πίνακας Β- Κατηγορίες ανάλυσης ανά άξονα

Κατηγορίες Ανάλυσης Ανά Ερευνητικό Άξονα

1^{ος} άξονας: Επιστημονική Συνοχή/ Τεκμηρίωση

- α) Βιβλιογραφική τεκμηρίωση
- β) Αναφορά σε διαφορετικές πηγές
- γ) Συγκριτική Ανάλυση πληροφοριών
- δ) Ερμηνεία- κριτική συζήτηση πληροφοριών
- ε) Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές

2ος άξονας: Απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

- α) Φιλικό ύφος
- β) Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών
- γ) Χρήση της καθομιλουμένης γλώσσας
- δ) Ευανάγνωστη γραφή
- ε) Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών
- στ) Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης
- ζ) Μόνο κείμενο
- η) Κείμενο και εικόνες
- θ) Κείμενο, εικόνες και βίντεο

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

ι) Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση

3ος άξονας: Ευχρηστία του Ε.Υ

- α) Κατανοητά και αναγνωρίσιμα κουμπιά
- β) Κατανοητικά και αναγνωρίσιμα εικονίδια
- γ) Εύκολη Πλοήγηση
- δ) Σωστοί Υπερσύνδεσμοι

4ος άξονας: Υποστήριξη- καθοδήγηση εκπαιδευόμενου/ης στη μελέτη του/της

- α) Συμβουλές Μελέτης
- β) Έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία
- γ) Επεξηγηματικά σχόλια

5ος άξονας: Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον/την εκπαιδευόμενο/η στη μελέτη του/της

- α) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την έκφραση απόψεων-κρίσεων
- β) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την διατύπωση ερωτήσεων
- γ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την συναισθηματική εμπλοκή
- δ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ανταλλαγή απόψεων με τους/τις άλλους/ες εκπαιδευόμενους/ες
- ε) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να θεωρηθεί μέλος μιας κοινωνικής ομάδας
- στ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η για ενσωμάτωση/ εμπλουτισμό απόψεων

6ος άξονας: Παροχή δυνατότητας αναστοχασμού- αυτοαξιολόγησης

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

στον/στην εκπαιδευόμενο/η

- α) Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης
- β) Δραστηριότητες ανάπτυξης αυτόνομης κριτικής σκέψης
- γ) Δραστηριότητες ανάπτυξης διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση
- δ) Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με την δική του/της πραγματικότητα
- ε) Δραστηριότητες εφαρμογής νέας γνώσης στη δική του/της πραγματικότητα

7ος άξονας: Σκοπός/ Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

- α) Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού της κάθε διδακτικής ενότητας
- β) Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων της κάθε διδακτικής ενότητας
- γ) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο γνώσεων
- δ) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο δεξιοτήτων
- ε) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο στάσεων
- στ) Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα

8ος άξονας: Εφαρμογή Αρχών Πολυμεσικής Μάθησης

- α) Συνδυασμός κειμένου και εικόνας (Πολυμεσική Αρχή)
- β) Χρήση εικόνων (Πολυμεσική Αρχή)
- γ) Στοιχεία αφήγησης (Αρχή Τροπικότητας)
- δ) Μη σχετικές πληροφορίες (Αρχή Συνοχής)
- ε) Φιλική γλώσσα (Αρχή Προσωποποίησης)
- στ) Χρήση δευτέρου προσώπου (Αρχή Προσωποποίησης)
- ζ) Ηχητική παρουσίαση (Αρχή Προσωποποίησης)

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

- η) Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης (Αρχή Φωνής)
- θ) Φιλικός χαρακτήρας- avatar (Αρχή Εικόνας)
- ι) Τμηματική παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου (Αρχή Κατάτμησης)
- ια) Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση (Αρχή Προσωποποίησης)
- ιβ) Μακροσκελή κείμενα (Αρχή Κατάτμησης)
- ιγ) Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες- εργασίες (Αρχή Σηματοδότησης)
- ιδ) Στοιχεία επισήμανσης (Αρχή Σηματοδότησης)
- ιε) Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης (Αρχή Προπαίδευσης)

9ος άξονας: Δυνατά στοιχεία εκπαιδευτικού υλικού

- α) Δυνατά στοιχεία

10ος άξονας: Προτεινόμενες αλλαγές για βελτίωση εκπαιδευτικού υλικού

- α) Προτεινόμενες αλλαγές για βελτίωση

7.10 Περιορισμοί της Έρευνας

Περιορισμός της συγκεκριμένης έρευνας θα μπορούσε να είναι το μικρό δείγμα των συμμετεχόντων/ουσών. Παρ' όλα αυτά δεν αποτέλεσε εμπόδιο στην εύρεση αποτελεσμάτων. Ωστόσο, θα ήταν ενδιαφέρουσα η αποτίμηση του ΕΥ από ειδικούς της Μουσικής και του Αρμονίου.

7.11 Ζητήματα Δεοντολογίας

Κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν παρουσιάστηκε κάποιο ζήτημα παραβίασης των κανόνων δεοντολογίας. Οι συμμετέχοντες/ουσες είχαν ενημερωθεί για την τήρηση της ανωνυμίας τους, η οποία τηρήθηκε καθ' όλη τη διαδικασία ανάλυσης των δεδομένων και παρουσίασης των αποτελεσμάτων.

8 Παρουσίαση Δεδομένων της Έρευνας

8.1 Οι απόψεις των Ειδικών της ΕξΑΕ

Ακολουθεί το προφίλ (δημογραφικά στοιχεία και τεχνολογικό προφίλ) των συμμετεχόντων/ουσών. Έπειτα, γίνεται η παρουσίαση και ο σχολιασμός των ευρημάτων.

A) Το προφίλ

1. Φύλο

Φύλο	Αριθμός
Άντρες	1
Γυναίκες	2
Σύνολο	3

Πίνακας 1 - Το δείγμα κατά φύλο

Οι συμμετέχοντες/ουσες στην έρευνα ήταν τρεις, ένας άντρας και δύο γυναίκες.

2. Ηλικία

Ηλικία	Συμμετέχοντες/ουσες			
Ηλικιακή Ομάδα	A	B	Γ	Σύνολο
22 έως 30	√		√	2
31 έως 40		√		1
41 έως 50				
Πάνω από 51				
Γενικό Σύνολο				3

Πίνακας 2- Οι συμμετέχοντες/ουσες κατά ηλικιακή ομάδα

Οι δύο συμμετέχοντες/ουσες ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 22 έως 30 και ένας/μία στην ηλικιακή ομάδα των 31 έως 40.

3.Χρόνια Προϋπηρεσίας

Χρόνια Προϋπηρεσίας	Συμμετέχοντες/ουσες			Σύνολο
	A	B	Γ	
0 έως 4	√		√	2
5 έως 10		√		1
11 έως 20				
Πάνω από 20				
Γενικό Σύνολο				3

Πίνακας 3- Οι συμμετέχοντες/ουσες κατά έτη προϋπηρεσίας

Οι δύο συμμετέχοντες/ουσες έχουν από 0 έως 4 χρόνια προϋπηρεσίας και ένας/μία από 5 έως 10 χρόνια προϋπηρεσίας.

4. Εξοικείωση με μεθοδολογία ΕξΑΕ και ΤΠΕ

Ερώτηση	Συμμετέχοντες/ουσες		
	A	B	Γ
Είστε εξοικειωμένοι/ες με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ)	5	5	5
Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη	4	5	4
Είστε εξοικειωμένοι/ες με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ	5	5	5
Είστε εξοικειωμένοι/ες με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ)	5	5	5
Μέση Τιμή	4,75	5	4,75

Πίνακας 4- Εξοικείωση συμμετεχόντων/ουσών με ΤΠΕ και ΕξΑΕ

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Οι τρεις συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν απόλυτα ότι είναι εξοικειωμένοι/ες με τις ΤΠΕ και με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, καθώς και με τη μελέτη ΕΥ, το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της ΕξΑΕ. Οι δύο μάλλον χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη. Φαίνεται, λοιπόν ότι και οι τρεις κατέχουν τις κατάλληλες γνώσεις, που τους/τις καθιστούν ικανούς να αποτιμήσουν το παρόν ΕΥ.

B) Παρουσίαση και σχολιασμός των ευρημάτων

Ακολουθεί η παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε πίνακες. Ο σχολιασμός των ευρημάτων ανά κατηγορία ανάλυσης, γίνεται συνολικά στο τέλος κάθε ερευνητικού άξονα.

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αργές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

1^{ος} ερευνητικός άξονα: Επιστημονική συνοχή – τεκμηρίωση του ΕΥ (Ερωτήσεις: Α1, Α2, Α3, Α4, Α5)

α) Βιβλιογραφική τεκμηρίωση (Α1)

Στο ΕΥ γίνεται παράθεση πληροφοριών/ απόψεων με τη σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;	
A	Συμφωνώ απόλυτα.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Ναι, γίνεται παράθεση πληροφοριών.

Πίνακας Α1- Βιβλιογραφική τεκμηρίωση

β) Αναφορά σε διαφορετικές πηγές(Α2)

Στο ΕΥ γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια, κ.λπ.)
--

A	Δεν υπάρχουν αρκετές πληροφορίες από πρόσθετες και διαφορετικές πηγές.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Ναι, γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών.

Πίνακας Α2- Αναφορά σε διαφορετικές πηγές

γ) Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών(Α3)

Στο ΕΥ γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών/ απόψεων;	
A	Συμφωνώ.
B	Ναι, γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών.
Γ	Συμφωνώ.

Πίνακας Α3- Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών

δ) Ερμηνεία - κριτική συζήτηση πληροφοριών(Α4)

Το ΕΥ είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία/ κριτική συζήτηση των πληροφοριών;	
A	Υπάρχουν διάφορες πηγές, βίντεο, εικόνες.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Συμφωνώ απόλυτα.

Πίνακας Α4- Ερμηνεία/κριτική συζήτηση πληροφοριών

ε) Δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές(Α5)

Το ΕΥ παρέχει τη δυνατότητα στον/στην εκπαιδευόμενο/η για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;	
A	Συμφωνώ, στο τέλος κάθε ενότητας υπάρχει η σχετική βιβλιογραφία.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Συμφωνώ.

Πίνακας Α5- Δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Σχολιασμός ευρημάτων του 1ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν ότι οι πληροφορίες του ΕΥ διαθέτουν τη σχετική βιβλιογραφία, καθώς και ότι δίνεται η δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη μέσω της βιβλιογραφίας που υπάρχει στο τέλος κάθε ενότητας. Οι δύο συμφωνούν, ότι δίνεται ως επί το πλείστον η δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές, ενώ ο/η ένας/μία παρατηρεί ότι δεν υπάρχουν αρκετές πληροφορίες από πρόσθετες και διαφορετικές πηγές. Ταυτόχρονα, συμφωνούν ότι γίνεται ερμηνεία και κριτική συζήτηση των πληροφοριών μέσω βίντεο πηγών και εικόνων.

2^{ος} ερευνητικός άξονας: Απλή – κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου (Ερωτήσεις: B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10)

α) Φιλικό ύφος(B1)

Το ύφος γραφής του ΕΥ είναι φιλικό για τον/την αναγνώστη/τρια;	
A	Συμφωνώ απόλυτα, το ύφος είναι ιδιαίτερα φιλικό.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Το ύφος είναι οικείο και φιλικό για τον/την εκπαιδευόμενο/η.

Πίνακας B1- Φιλικό ύφος

β) Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών(B2)

Στο ΕΥ γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;	
A	Συμφωνώ απόλυτα.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Γίνεται σωστή χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.

Πίνακας B2- Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών

γ) Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας(B3)

Στο ΕΥ γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;	
---	--

A	Ναι, γίνεται χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Γίνεται χρήση της καθομιλουμένης γλώσσας.

Πίνακας B3- Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας
δ) Ευανάγνωστη γραφή(B4)

Η γραφή του ΕΥ είναι ευανάγνωστη;	
A	Ναι, η γραφή είναι ευανάγνωστη.
B	Συμφωνώ.
Γ	Απλή και ευανάγνωστη γραφή.

Πίνακας B4- Ευανάγνωστη γραφή

ε) Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών(B5)

Η πυκνότητα των πληροφοριών του ΕΥ είναι ικανοποιητική;	
A	Δεν υπάρχει συνωστισμός πληροφοριών.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Επαρκείς και ικανοποιητικές πληροφορίες.

Πίνακας B5- Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών

στ) Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης(B6)

Το ΕΥ παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;	
A	Υπάρχει τμηματική παρουσίαση του στο μέγεθος της οθόνης.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Συμφωνώ απόλυτα.

Πίνακας B6- Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης

ζ) Μόνο κείμενο(B7)

Το ΕΥ περιέχει μόνο κείμενο;	
A	Διαφωνώ απόλυτα. Γίνεται χρήση εικόνων και βίντεο.
B	Διαφωνώ απόλυτα. Υπάρχουν εικόνες και βίντεο.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Γ	Δεν υπάρχουν σελίδες μόνο με κείμενο.
---	---------------------------------------

Πίνακας Β7- Μόνο κείμενο

η) Κείμενο και εικόνες(B8)

Το ΕΥ περιέχει κείμενο και εικόνες;	
A	Συμφωνώ απόλυτα.
B	Συμφωνώ απόλυτα. Καθώς και βίντεο.
Γ	Υπάρχει συνδυασμός και των δύο.

Πίνακας Β8- Κείμενο και εικόνες

θ) Κείμενο, εικόνες και video(B9)

Το ΕΥ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;	
A	Συμφωνώ απόλυτα. Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει σχεδιαστεί με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης.
B	Συμφωνώ απόλυτα. Έχει και τα τρία.
Γ	Εμπλουτισμένο και με τα τρία στοιχεία.

Πίνακας Β9- Κείμενο, εικόνες και video

ι) Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση(B10)

Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;	
A	Συμφωνώ απόλυτα. Χρήση απαλών χρωμάτων.
B	Η επιλογή των χρωμάτων είναι ικανοποιητική και συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.
Γ	Συμφωνώ.

Πίνακας Β10- Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση

Συγολιασμός ευρημάτων του 2ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν στο ότι η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου του ΕΥ γίνεται με τρόπο απλό και κατανοητό. Στη συνέχεια, συμφωνούν ότι το ύφος της γραφής είναι φιλικό, ότι γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών καθώς και χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας. Συμφωνούν ότι η γραφή του κειμένου είναι ευανάγνωστη, με ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών, οι οποίες παρουσιάζονται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης. Επιπλέον, συμφωνούν ότι στο ΕΥ δεν υπάρχει μόνο κείμενο, αλλά και εικόνες και βίντεο. Τέλος, οι χρωματικές συνθέσεις του ΕΥ, με τη χρήση απαλών χρωμάτων, συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.

3^{ος} ερευνητικός άξονας: Ευχρηστία (Ερωτήσεις: Γ1, Γ2, Γ3, Γ4)

α) Κατανοητά και αναγνωρίσιμα κουμπιά(Γ1)

Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ.(εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;	
A	Συμφωνώ απόλυτα, είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Ναι, είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

Πίνακας Γ1- Κατανοητά και αναγνωρίσιμα κουμπιά

β) Κατανοητά και αναγνωρίσιμα εικονίδια(Γ2)

Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;	
A	Συμφωνώ απόλυτα, γίνεται η απαραίτητη επεξήγηση.
B	Συμφωνώ.
Γ	Σε κάθε ΔΕ υπάρχει σχετική σελίδα που επεξηγεί τη λειτουργία τους

Πίνακας Γ2- Κατανοητά και αναγνωρίσιμα εικονίδια

γ) Εύκολη πλοήγηση(Γ3)

Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;	
A	Συμφωνώ απόλυτα.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

B	Η χρήση των κουμπιών βοηθά στην εύκολη πλοήγηση.
Γ	Συμφωνώ απόλυτα.

Πίνακας Γ3- Εύκολη πλοήγηση

δ) Σωστοί υπερσύνδεσμοι(Γ4)

Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;	
A	Συμφωνώ απόλυτα, χρήση κουμπιού που οδηγεί στον υπερσύνδεσμο.
B	Ναι
Γ	Υπάρχουν αρκετοί υπερσύνδεσμοι.

Πίνακας Γ4- Σωστοί υπερσύνδεσμοι

Σχολιασμός ευρημάτων του 3ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν ότι η πλοήγηση στο ΕΥ είναι εύκολη. Τα κουμπιά και τα εικονίδια είναι κατανοητά, καθώς υπάρχει συγκεκριμένη σελίδα σε κάθε ΔΕ που τα εξηγεί. Τέλος, συμφωνούν ότι οι υπερσύνδεσμοι είναι αρκετοί και οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.

4^{ος} ερευνητικός άξονας: Υποστήριξη – καθοδήγηση στη μελέτη του/της εκπαιδευόμενου/ης (Ερωτήσεις: Δ1, Δ2, Δ3)

α) Συμβουλές μελέτης (Δ1)

Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;	
A	Σε κάθε ενότητα υπάρχουν τα εισαγωγικά στοιχεία, οι στόχοι, τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα και ο εκτιμώμενος χρόνος μελέτης.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Ναι, υπάρχουν συμβουλές για τη μελέτη.

Πίνακας Δ1- Συμβουλές μελέτης

β) Έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία(Δ2)

Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον/την εκπαιδευόμενο/η προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);	
A	Θα ήταν προτιμότερο κάποιες σημαντικές έννοιες να είχαν έντονη γραφή.
B	Συμφωνώ. Θα μπορούσε να υπάρχει περισσότερη σήμανση στα σημαντικά στοιχεία.
Γ	Υπάρχουν πλαίσια, όχι τόσο έντονη γραφή.

Πίνακας Δ2- Έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία

γ) Επεξηγηματικά σχόλια(Δ3)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον/την σπουδαστή/τρια στη μελέτη του/της;	
A	Υπάρχουν σχόλια ανατροφοδότησης.
B	Συμφωνώ.
Γ	Υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια περισσότερο στις ασκήσεις.

Πίνακας Δ3- Επεξηγηματικά σχόλια

Σχολιασμός ευρημάτων του 4ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν ότι παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το ΕΥ καθώς σε κάθε ενότητα υπάρχουν τα εισαγωγικά στοιχεία, οι στόχοι, τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα και ο εκτιμώμενος χρόνος μελέτης. Επιπλέον, συμφωνούν ότι στο ΕΥ θα μπορούσε να υπάρχει περισσότερη σήμανση στα σημαντικά στοιχεία, καθώς δεν υπάρχει έντονη γραφή, προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία με την κατάλληλη σήμανση. Τέλος, συμφωνούν ότι υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια και σχόλια ανατροφοδότησης, τα οποία υποστηρίζουν τον/την εκπαιδευόμενο/η στη μελέτη του/της.

5^{ος} ερευνητικός άξονας: Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον/την εκπαιδευόμενο/η στη μελέτη του/της (Ερωτήσεις: E1, E2, E3, E4, E5, E6)

α) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την έκφραση απόψεων - κρίσεων(E1)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εκφράσει τις δικές του/της απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.	
A	Υπάρχει χρήση forum που ενθαρρύνει τον/την εκπαιδευόμενο/η να εκφραστεί.
B	Συμφωνώ. Υπάρχει στην 1 ^η ενότητα.
Γ	Συμφωνώ.

Πίνακας E1- Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την έκφραση απόψεων – κρίσεων

β) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων(E2)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να διατυπώνει τις δικές του/της ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	
A	Δεν υπάρχει χώρος για διατύπωση ερωτήσεων.
B	Διαφωνώ. Δεν παρουσιάζεται εμφανώς κάποια τέτοια λειτουργία.
Γ	Από τη μελέτη του ΕΥ δεν παρατηρήθηκε κάτι τέτοιο.

Πίνακας E2- Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων

γ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συναισθηματική εμπλοκή(E3)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του/της ενδιαφέροντα;	
A	Υπάρχει σχετική δραστηριότητα στο τέλος των ενοτήτων.
B	Συμφωνώ απόλυτα. Φαίνεται, ιδιαίτερα στην 4 ^η ενότητα που μπορεί να δοκιμάσει το τραγούδι που του/της αρέσει.
Γ	Ναι.

Πίνακας E3- Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συναισθηματική εμπλοκή

δ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευόμενων(E4)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να ανταλλάξει απόψεις με τους/τις άλλους/ες εκπαιδευόμενους/ες;	
A	Διαφωνώ.
B	Διαφωνώ. Υπάρχει το φόρουμ αλλά δεν φαίνεται πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί.
Γ	Γίνεται χρήση του φόρουμ όπου παρέχεται η δυνατότητα.

Πίνακας E4- Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευόμενων

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

ε) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να αισθανθεί μέλος μιας κοινωνικής ομάδας(Ε5)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να θεωρήσει τον εαυτό του/της ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;	
A	Διαφωνώ.
B	Δεν φαίνεται ιδιαίτερα κάτι τέτοιο.
Γ	Όχι, οι δραστηριότητες είναι ατομικές.

Πίνακας Ε5- Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να αισθανθεί μέλος μιας κοινωνικής ομάδας

στ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η στην ενσωμάτωση/ εμπλουτισμό των απόψεών του/της;(Ε6)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του/της σε αυτό;	
A	Συμφωνώ απόλυτα, μέσα από τις ασκήσεις.
B	Συμφωνώ.
Γ	Συμφωνώ, εμπεριέχει.

Πίνακας Ε6- Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η στην ενσωμάτωση/ εμπλουτισμό των απόψεών του/της

Σχολιασμός ευρημάτων του 5ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν ότι το ΕΥ εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εκφράσει τις δικές του/της απόψεις και να διατυπώσει τις δικές του/της ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα, μέσω του φόρουμ που υπάρχει στην 1η ενότητα. Ταυτόχρονα, συμφωνούν ότι το ΕΥ ενθαρρύνει τον/την εκπαιδευόμενο/η να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του/της ενδιαφέροντα, πράγμα που φαίνεται, ιδιαίτερα στην 4^η ενότητα που μπορεί να δοκιμάσει το τραγούδι που του/της αρέσει. Ωστόσο, οι ίδιοι συμφωνούν στο ότι το ΕΥ δεν εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να ανταλλάξει απόψεις με τους/τις άλλους/ες εκπαιδευόμενους/ες, παρά μόνο με τη χρήση του φόρουμ, καθώς και να θεωρήσει τον εαυτό του/της ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες, αφού οι δραστηριότητες είναι κυρίως

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

ατομικές. Τέλος, συμφωνούν ότι υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να ενσωματώσει και να εμπλουτίσει τις απόψεις του/της σε αυτό, μέσα από τις ασκήσεις.

6^{ος} ερευνητικός άξονας Το ΕΥ παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού – Αυτοαξιολόγησης στον/στην εκπαιδευόμενο/η (Ερωτήσεις Στ1, Στ2, Στ3, Στ4, Στ5)

α) Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης (Στ1)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του/της εκπαιδευόμενου/ης;	
A	Συμφωνώ απόλυτα. Υπάρχουν ασκήσεις αυτοαξιολόγησης.
B	Υπάρχουν αρκετές δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης.
Γ	Υπάρχουν σε κάθε ενότητα ασκήσεις αυτοαξιολόγησης.

Πίνακας Στ1- Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης

β) Δραστηριότητες ανάπτυξης αυτόνομης κριτικής σκέψης (Στ2)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του/της εκπαιδευόμενου/ης;	
A	Ναι, εμπεριέχει.
B	Συμφωνώ.
Γ	Συμφωνώ.

Πίνακας Στ2- Δραστηριότητες ανάπτυξης αυτόνομης κριτικής σκέψης

γ) Δραστηριότητες ανάπτυξης διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση(Στ3)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του/της εκπαιδευόμενου/ης;	
A	Συμφωνώ απόλυτα, υπάρχει η χρήση του forum.
B	Η επικοινωνία επιτυγχάνεται με την αλληλεπίδραση με το ΕΥ.
Γ	Οι δραστηριότητες δίνουν ανατροφοδότηση στον/στην εκπαιδευόμενο/η.

Πίνακας Στ3- Δραστηριότητες ανάπτυξης διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση

δ) Δραστηριότητες συσχέτισης των νέων δεδομένων με τη δική του/της πραγματικότητα(Στ4)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του/της πραγματικότητα;	
A	Διαφωνώ.
B	Είναι ιδιαίτερα τεχνικό το αντικείμενο μελέτης για να φανεί κάτι από την πραγματικότητα/καθημερινότητα του/της μαθητή/τριας.
Γ	Όσο το επιτρέπει το γνωστικό αντικείμενο του ΕΥ.

Πίνακας Στ4- Δραστηριότητες συσχέτισης των νέων δεδομένων με τη δική του/της πραγματικότητα

ε) Δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης στη δική του/της πραγματικότητα(Στ5)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του/της πραγματικότητα;	
A	Συμφωνώ.
B	Γίνεται εφαρμογή στην πραγματικότητα. Το σημαντικό είναι ότι υπάρχει πρόβλεψη ακόμα και στην περίπτωση που ο/η μαθητής/τρια δεν διαθέτει κάποιο μουσικό όργανο (να χρησιμοποιήσει διαδικτυακό ψηφιακό πιάνο!!).
Γ	Ναι, επιτυγχάνεται με την εφαρμογή της δραστηριότητας.

Πίνακας Στ5- Δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης στη δική του/της πραγματικότητα

Σχολιασμός ευρημάτων του 6ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν ότι το ΕΥ εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του/της εκπαιδευόμενου/ης και ότι οι ίδιες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του/της. Επιπλέον, συμφωνούν ότι υπάρχουν δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας, με στόχο την ανατροφοδότηση του/της εκπαιδευόμενου/ης, μέσω του φόρουμ και της ανατροφοδότησης των ασκήσεων. Ωστόσο, συμφωνούν ότι το ΕΥ δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του/της πραγματικότητα, καθώς μάλλον δεν το επιτρέπει το γνωστικό αντικείμενο. Ένας/Μία από τους/τις τρεις τονίζει ότι είναι ιδιαίτερα τεχνικό το

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

αντικείμενο μελέτης για να φανεί κάτι από την πραγματικότητα/καθημερινότητα του/της μαθητή/τριας. Τέλος, συμφωνούν ότι υπάρχει ενθάρρυνση του/της εκπαιδευόμενου/ης να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του/της πραγματικότητα, καθώς υπάρχει η πρόβλεψη ακόμα και στην περίπτωση που ο/η μαθητής/τρια δεν διαθέτει κάποιο μουσικό όργανο, να χρησιμοποιήσει διαδικτυακό ψηφιακό πιάνο.

7^{ος} ερευνητικός άξονας: Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων (Ερωτήσεις Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6)

α) Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού της κάθε διδακτικής ενότητας(Z1)

Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;	
A	Συμφωνώ απόλυτα, σε κάθε διδακτική ενότητα.
B	Σε κάθε ενότητα υπάρχει πλήρης περιγραφή του σκοπού της.
Γ	Ναι, διατυπώνεται σαφώς στην αρχή κάθε ΔΕ.

Πίνακας Z1- Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού της κάθε διδακτικής ενότητας

β) Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε διδακτικής ενότητας(Z2)

Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;	
A	Συμφωνώ απόλυτα, στα εισαγωγικά στοιχεία κάθε ενότητας.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Στην αρχή κάθε ΔΕ.

Πίνακας Z2- Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε διδακτικής ενότητας

γ) Παρακίνηση σε επίπεδο γνώσεων(Z3)

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον/την εκπαιδευόμενο/η σε επίπεδο γνώσεων;	
A	Συμφωνώ απόλυτα.
B	Ναι, τον παρακινούν.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Γ Συμφωνώ απόλυτα.

Πίνακας Z3- Παρακίνηση σε επίπεδο γνώσεων

δ) Παρακίνηση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων σε επίπεδο δεξιοτήτων(Z4)

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον/την εκπαιδευόμενο/η σε επίπεδο δεξιοτήτων;	
A	Ναι, παρακινούν σε επίπεδο δεξιοτήτων.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Συμφωνώ απόλυτα.

Πίνακας Z4- Παρακίνηση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων σε επίπεδο δεξιοτήτων

ε) Παρακίνηση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων σε επίπεδο στάσεων(Z5)

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον/την εκπαιδευόμενο/η σε επίπεδο στάσεων;	
A	Συμφωνώ απόλυτα.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Συμφωνώ.

Πίνακας Z5- Παρακίνηση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων σε επίπεδο στάσεων

στ) Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα(Z6)

Ο/Η εκπαιδευόμενος/η ελέγχει την πρόοδό του/της με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;	
A	Συμφωνώ απόλυτα. Υπάρχει έλεγχος.
B	Μπορεί να τα ελέγξει μέσα από τις ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης.
Γ	Ναι, υπάρξει έλεγχος και αυτοαξιολόγηση.

Πίνακας Z6- Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα

Σχολιασμός ευρημάτων του 7ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν ότι διατυπώνονται με σαφήνεια ο σκοπός και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα στα εισαγωγικά στοιχεία κάθε ΔΕ. Επιπλέον, σχετικά με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, συμφωνούν ότι παρακινούν τον/την εκπαιδευόμενο/η σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων. Τέλος, συμφωνούν ότι ο/η εκπαιδευόμενος/η

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

μπορεί να ελέγχει την πρόοδό του/της με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, καθώς υπάρχει έλεγχος μέσα από τις ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης.

2^ο ερευνητικό ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

8^ο Ερευνητικός άξονας: Εφαρμογή αρχών της Γνωστικής Θεωρίας Πλυμερικής Μάθησης (Ερωτήσεις A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15)

α) Συνδυασμός κειμένου και εικόνας(A1)

Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; (Πολυμεσική Αρχή)	
A	Συμφωνώ απόλυτα, περισσότερες εικόνες και βίντεο από κείμενο.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Ναι, υπάρχει συνδυασμός.

Πίνακας Η1- Συνδυασμός κειμένου και εικόνας

β) Χρήση εικόνων(A2)

Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; (Πολυμεσική Αρχή)	
A	Συμφωνώ απόλυτα.
B	Συμφωνώ απόλυτα. Οι εικόνες είναι σχετικές με το περιεχόμενο.
Γ	Ναι, βοηθάει.

Πίνακας Η2- Χρήση εικόνων

γ) Στοιχεία αφήγησης(A3)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); (Αρχή της Τροπικότητας)	
A	Συμφωνώ, δεν υπάρχει διάλογος.
B	Υπάρχουν πολλά στοιχεία αφήγησης.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Γ Ναι, το ΕΥ είναι κατά κύριο λόγο αφηγηματικό.

Πίνακας Η3- Στοιχεία αφήγησης

δ) Μη σχετικές πληροφορίες(A4)

Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; (Αρχή της Συνοχής)

A	Δε διαπιστώθηκε κάτι τέτοιο.
B	Όλες οι πληροφορίες που παρουσιάζονται είναι σχετικές με το αντικείμενο.
Γ	Διαφωνώ απόλυτα.

Πίνακας Η4- Μη σχετικές πληροφορίες

ε) Φιλική Γλώσσα(A5)

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; (Αρχή της Προσωποποίησης)

A	Συμφωνώ απόλυτα, κατανοητή γλώσσα.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Γίνεται χρήση φιλικής και κατανοητής γλώσσας.

Πίνακας Η5- Φιλική Γλώσσα

στ) Χρήση δεύτερου προσώπου(A6)

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; (Αρχή της Προσωποποίησης)

A	Συμφωνώ απόλυτα. Γίνεται χρήση β' προσώπου.
B	Συμφωνώ απόλυτα, καθ'όλη τη διάρκεια.
Γ	Συμφωνώ απόλυτα.

Πίνακας Η6- Χρήση δεύτερου προσώπου

ζ) Ηχητική Παρουσίαση(A7)

Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προσωποποίησης)

A	Συμφωνώ απόλυτα, προσωποποιημένη χρήση ηχογραφήσεων.
B	Συμφωνώ απόλυτα. Χρήση αβαταρ.
Γ	Γίνεται μέσω του χαρακτήρα που έχει δημιουργηθεί σε όλο το φάσμα του ΕΥ.

Πίνακας Η7- Ηχητική παρουσίαση

η) Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης(A8)

Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον/την εκπαιδευόμενο/η; (Αρχή της Φωνής)	
A	Συμφωνώ απόλυτα, φιλική χροιά φωνής.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Ευχάριστη και φιλική χροιά.

Πίνακας Η8- φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης

θ) Φιλικός χαρακτήρας (avatar)(A9)

Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; (Αρχή της Εικόνας)	
A	Συμφωνώ απόλυτα. Καθοριστική η συμβολή του χαρακτήρα σε όλο το ΕΥ.
B	Συμφωνώ απόλυτα.
Γ	Υπάρχει κατά τη διάρκεια όλου του ΕΥ, πράγμα που ενισχύει τη διαδικασία.

Πίνακας Η9- Φιλικός χαρακτήρας (avatar)

ι) Τμηματική παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου(A10)

Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; (Αρχή της Κατάτμησης)	
A	Συμφωνώ απόλυτα, κάθε ενότητα περιέχει συγκεκριμένη πτυχή του θέματος.
B	Συμφωνώ απόλυτα. Γίνεται τμηματικά.
Γ	Γίνεται τμηματικά. Δεν κουράζει.

Πίνακας Η10- Τμηματική παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου

ια) Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση (A11)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους/στις εκπαιδευόμενους/ες; (Αρχή της Προσωποποίησης)	
A	Συμφωνώ απόλυτα, υπάρχουν δραστηριότητες ανατροφοδότησης.
B	Η ανατροφοδότηση σε κάποιες ερωτήσεις περιορίζεται στα πληροφοριακά εικονίδια και δεν είναι στοχευμένη στην λάθος απάντηση.
Γ	Πολλές δραστηριότητες ανατροφοδότησης.

Πίνακας Η11- Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση

ιβ) Μακροσκελή κείμενα(Α12)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Κατάταξης)	
A	Διαφωνώ απόλυτα.
B	Δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα.
Γ	Όχι, δεν υπάρχουν.

Πίνακας Η12- Μακροσκελή κείμενα

ιγ) Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες και εργασίες (Α13)

Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους/στις εκπαιδευόμενους/ες για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; (Αρχή της Σηματοδότησης)	
A	Συμφωνώ απόλυτα.
B	Συμφωνώ απόλυτα. Υπάρχουν σαφείς οδηγίες.
Γ	Ναι, υπάρχουν.

Πίνακας Η13- Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες και εργασίες

ιδ) Στοιχεία επισήμανσης (Α14)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); (Αρχή της Σηματοδότησης)	
A	Συμφωνώ, απαλά χρώματα αλλά όχι παντού έντονη γραφή.
B	Συμφωνώ.
Γ	Υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης.

Πίνακας Η14- Στοιχεία επισήμανσης

ιε) Εισαγωγικές δραστηριότητες (Α15)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προπαίδευσης)	
A	Διαφωνώ, δεν υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες.
B	Δεν υπάρχουν καθόλου εισαγωγικές δραστηριότητες.
Γ	Διαφωνώ απόλυτα.

Πίνακας Η15- Εισαγωγικές δραστηριότητες

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Σχολιασμός των ευρημάτων του 8ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν ότι εφαρμόζονται οι αρχές της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης στο ΕΥ. Αναλυτικότερα, συμφωνούν ότι υπάρχει συνδυασμός κειμένου, εικόνας και βίντεο, για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου και ότι η χρήση των εικόνων βοηθάει τον/την εκπαιδευόμενο/η να κατανοήσει το γνωστικό αντικείμενο, σύμφωνα με την Πολυμεσική Αρχή.

Επιπλέον, σύμφωνα με την Αρχή της Τροπικότητας υπάρχουν στοιχεία αφήγησης, εκτός το στοιχείο του διαλόγου.

Επίσης, οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν ότι, σύμφωνα με την Αρχή της Συνοχής, στο ΕΥ δεν συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες μη σχετικές με το γνωστικό αντικείμενο.

Σύμφωνα με την Αρχή της Προσωποποίησης, συμφωνούν ότι γίνεται χρήση φιλικής και κατανοητής γλώσσας, δεύτερου προσώπου, ηχητικής παρουσίασης του γνωστικού αντικειμένου σε ύφος φιλικό και ευχάριστο για τον/την εκπαιδευόμενο/η, καθώς και ότι υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους/στις εκπαιδευόμενους/ες. Ωστόσο, ένας/μία από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες σχολιάζει ότι η ανατροφοδότηση σε κάποιες ερωτήσεις περιορίζεται στα πληροφοριακά εικονίδια και δεν είναι στοχευμένη στην λάθος απάντηση.

Ταυτόχρονα, σύμφωνα με την Αρχή της Φωνής, το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον/την εκπαιδευόμενο/η, ενώ σχετικά με την Αρχή της Εικόνας, εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων, κατά τη διάρκεια όλου του ΕΥ.

Η Αρχή της Κατάτμησης εφαρμόζεται καθώς η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά χωρίς να υπάρχουν μακροσκελή κείμενα κατά την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου.

Σύμφωνα με την Αρχή της Σηματοδότησης, οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν ότι το ΕΥ παρέχει σαφείς οδηγίες στους/στις εκπαιδευόμενους/ες για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών, καθώς και ότι υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). Ένας/Μία από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες τονίζει ότι υπάρχουν απαλά χρώματα αλλά όχι παντού έντονη γραφή.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Τέλος, σύμφωνα με την Αρχή της Προπαίδευσης, συμφωνούν και οι τρεις ότι δεν υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που να βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου.

9^{ος} Ερευνητικός Άξονας: Δυνατά σημεία εκπαιδευτικού υλικού

Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;	
A	Το εκπαιδευτικό υλικό είναι απλό και κατανοητό. Είναι σχεδιασμένο με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης. Υπάρχουν ξεκάθαροι στόχοι και αποτελέσματα για κάθε ενότητα. Δεν υπάρχουν περιττές πληροφορίες.
B	Φιλικός τρόπος γραφής. Πληθώρα στοιχείων αφήγησης. Πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό (πολυμορφικά στοιχεία).
Γ	Δεν υπάρχουν περιττές πληροφορίες. Χρήση προσωποποιημένων βίντεο. Πληρότητα παρουσίασης πληροφοριών και δραστηριοτήτων.

Πίνακας Θ1- Δυνατά σημεία

Σχολιασμός ευρημάτων του 9ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες/ουσες αναφέρουν ότι υπάρχει πληρότητα στην παρουσίαση των πληροφοριών και των δραστηριοτήτων. Το ΕΥ είναι απλό και κατανοητό, με φιλικό τρόπο γραφής, καθώς και σχεδιασμένο σύμφωνα με τις Αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Συμφωνούν στο ότι δεν υπάρχουν περιττές πληροφορίες αλλά ξεκάθαροι στόχοι και αποτελέσματα για κάθε ΔΕ. Τέλος, παρατηρούν ότι υπάρχει πληθώρα στοιχείων αφήγησης, πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό (πολυμορφικά στοιχεία), καθώς και προσωποποιημένα βίντεο.

10^{ος} Ερευνητικός άξονας: Προτεινόμενες αλλαγές για βελτίωση του Ε.Υ.

Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.	
A	<p>Να τονίζονται οι σημαντικές έννοιες- λέξεις κλειδιά.</p> <p>Να υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που να βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου.</p> <p>Να υπάρχει τρόπος επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευόμενου/ης και εκπαιδευτικού.</p>
B	<p>Έλεγχος στοιχείων αφήγησης από τον/την εκπαιδευόμενο/η (pause, resume, start).</p> <p>Χρήση εισαγωγικών δραστηριοτήτων αφόρμησης.</p>
Γ	<p>Δραστηριότητες αφόρμησης ώστε να κινούν το ενδιαφέρον του/της εκπαιδευόμενου/ης.</p> <p>Τρόπος επικοινωνίας με τον/την εκπαιδευτή/τρια.</p>

Πίνακας Θ2- Προτεινόμενες αλλαγές για βελτίωση

Σχολιασμός ευρημάτων του 10ου ερευνητικού άξονα

Οι αλλαγές που προτείνουν οι συμμετέχοντες/ουσες ώστε να βελτιωθεί το ΕΥ, κυμαίνονται γύρω από την χρήση εισαγωγικών δραστηριοτήτων αφόρμησης, οι οποίες θα βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου, τον έλεγχο στοιχείων αφήγησης από τον/την εκπαιδευόμενο/η (pause, resume, start), όπου δεν είναι ενεργά, καθώς και στον διάλογο επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευόμενου/ης και εκπαιδευτικού.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

9 Συμπεράσματα-Προτάσεις

9.1 Συμπεράσματα

Το ΕΥ της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας, δημιουργήθηκε με τη χρήση του εργαλείου H5P, το οποίο ενσωματώθηκε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα Chamilo. Για την αποτίμηση του ΕΥ, δόθηκε ένα ερωτηματολόγιο σε τρεις ειδικούς της ΕξΑΕ. Στη συνέχεια, απαντήθηκαν τα δύο ερευνητικά ερωτήματα από τους ειδικούς. Ακολουθούν τα συμπεράσματα που προέκυψαν ανά ερευνητικό ερώτημα.

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Το ΕΥ της παρούσας εργασίας, φαίνεται να διέπεται από τις Αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας που προηγήθηκε. Οι πληροφορίες διαθέτουν τη σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση, η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται με τρόπο απλό και κατανοητό, το ύφος γραφής είναι φιλικό, όπως και γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών. Η γραφή του κειμένου είναι ευανάγνωστη, με ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών που παρουσιάζονται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης και με απαλά χρώματα που συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση. Το ΕΥ δεν περιέχει μόνο κείμενο, αλλά και εικόνες και βίντεο, που βοηθούν στην μελέτη του ίδιου. Η πλοήγηση του ΕΥ είναι απλή, με κουμπιά και εικονίδια που είναι κατανοητά, σε θέση σταθερή σε όλες τις σελίδες. Οι υπερσύνδεσμοι είναι αξιόπιστοι και οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο. Επιπλέον, το ΕΥ καθοδηγεί τον/την εκπαιδευόμενο/η στη μελέτη του/της, ενώ υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια ανατροφοδότησης που τον/την υποστηρίζουν στην ίδια. Επιπροσθέτως, το ΕΥ επιτρέπει στον/στην εκπαιδευόμενο/η να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του/της ενδιαφέροντα και να ανταλλάξει απόψεις με τους/τις άλλους/ες εκπαιδευόμενους/ες, μέσω του φόρουμ. Το ΕΥ δίνει τη δυνατότητα αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης, εμπεριέχει ποικιλία ασκήσεων αυτοαξιολόγησης, που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης. Τέλος, το ΕΥ διατυπώνει σαφώς τα εισαγωγικά στοιχεία, τους στόχους και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

2ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές τις Πολυμεσικής Μάθησης;

Αναφέρθηκε ότι υπάρχει πληρότητα πληροφοριών καθώς και δραστηριοτήτων. Το ΕΥ είναι απλό και κατανοητό, με φιλικό τρόπο γραφής. Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφώνησαν στο ότι δεν υπάρχουν περιττές πληροφορίες αλλά ξεκάθαροι στόχοι και αποτελέσματα. Επιπλέον, παρατήρησαν την πληθώρα των στοιχείων αφήγησης, το πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό, καθώς και τα προσωποποιημένα βίντεο.

Οι αλλαγές που προτάθηκαν, ώστε να βελτιωθεί το ΕΥ, αναφέρονται στην χρήση εισαγωγικών δραστηριοτήτων αφόρμησης, στον έλεγχο στοιχείων αφήγησης από τον/την εκπαιδευόμενο/η, καθώς και στο να υπάρξει τρόπος επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευόμενου/ης-εκπαιδευτικού. Συμπεραίνουμε ότι στο ΕΥ της παρούσας εργασίας, εφαρμόζονται οι Αρχές της Γνωστικής Θεωρίας της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer.

9.2 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Το ΕΥ της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας δεν εφαρμόστηκε σε τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Ωστόσο, προκύπτει ότι είναι δυνατό να εφαρμοστεί από τη στιγμή που κρίθηκε κατάλληλο από τους/τις ειδικούς της ΕξΑΕ και μετά από την επεξεργασία του και τις απαραίτητες αλλαγές που επισημάνθηκαν από τους/τις ίδιους/ες.

Ταυτόχρονα, θα μπορούσαν να συλλεχθούν στοιχεία σχετικά με το αν υπήρχε διαφορά στα μαθησιακά αποτελέσματα ανάμεσα στην τάξη που διδάχθηκε τη συγκεκριμένη ενότητα με τη χρήση του ΕΥ και σε μία άλλη που περιορίστηκε στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Τέλος, η παρούσα εργασία θα μπορούσε να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για άλλες παρόμοιες προσπάθειες δημιουργίας διαδραστικού ΕΥ για την εκμάθηση του Αρμονίου στην Μουσική.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Ξενόγλωσση

Ally, M (2004). *Foundations of educational theory in online learning*. In T. Anderson and F. Elloumi (Eds). *Theory and practice of online learning*. Athabasca Canada Creative Commons: Athabasca University Ανακτήθηκε στις 19/9/2021 από https://ustpaul.ca/uploadfiles/DistanceEducation/FOUNDATIONS_OF_EDUCATIONAL.pdf

Anderson, T. & Dron, J. (2011). *Three Generations of Distance Education Pedagogy*. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, v.12.3., pp.80-97 Ανακτήθηκε στις 28/6/2021 από <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/890/1826>

Bezegová L (2016) *Star Edge Coloring of Some Classes of Graphs* January 2016 [Journal of Graph Theory](#) 81(1):73-82 DOI: [Star Edge Coloring of Some Classes of Graphs - Bezegová - 2016 - Journal of Graph Theory - Wiley Online Library](#)

Castells, M. (1996). *The Information Age: Economy, society and culture: The rise of the networked society (Vol. 1)*. Oxford, UK: Blackwell.

Dede, C. (2008). *Theoretical perspectives influencing the use of information technology in teaching and learning*. *International Handbook of Information Technology in Primary and Secondary Education*. J. Voogt and G. Knezek. New York, Springer: 43-59. Ανακτήθηκε στις 19/9/2021 από <https://teachwithict.files.wordpress.com/2011/08/dede.pdf>

Dron, J. & Anderson, T. (2016). *The Future of E-learning*. In Haythornthwaite, C., Andrews, R., Fransman J. & Meyers, E. (Eds), *The Sage Handbook of E-learning Research*. 2nd Ed. London: Sage. Ανακτήθηκε στις 5/7/2021 από <https://auspace.athabascau.ca/handle/2149/3542?show=full>

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Echave-Sustaeta, J., Sotelo, M. T., & Ballestín, C. (2004). *Pleural mesothelioma: experience with 62 cases in 9 years. Archivos de Bronconeumologia, 40(5), 203-208.*

Freeman, R. (2005). *Creating learning materials for open and distance learning: a handbook for authors and instructional designers. Commonwealth of Learning (COL).*
Ανακτήθηκε στις 11/8/2021 από <http://oasis.col.org/bitstream/handle/11599/43/odlinstdesignHB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Holmberg (1995). *Theory and practice of distance education.* New York, NY: Routhledge.

Holmberg, B. (2003). *A theory of distance education based on empathy.* Handbook of distance education, 79-86.

Laurillard, D. (2012). *Teaching as a design science. Building Pedagogical Patterns for Learning and technology.* Routledge New York and London. E-book.

Mayer, R. & Moreno, R. (2005). *A Cognitive Theory of Multimedia Learning: Implications for Design Principles.* Ανακτήθηκε στις 16/8/2021 από https://www.researchgate.net/publication/248528255_A_Cognitive_Theory_of_Multimedia_Learning_Implications_for_Design_Principles

Mayer, R. (2005). *Cognitive Theory of Multimedia Learning.* In R. Mayer (Ed.), *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning.*(Cambridge Handbooks in Psychology, 31-48.Cambridge: Cambridge University Press.doi:10.1017/CBO9780511816819.004
Ανακτήθηκε στις 16/8/2021 από <http://files.onearmedman.com/fordham/mayer2005ch3.pdf>

Mayer, R. (2009). *Multimedia Learning* (2nd ed.). New York: Cambridge University Press.
Ανακτήθηκε στις 16/8/2021 από https://www.academia.edu/35245057/Multimedia_Learning_Second_Edition_Multimedia_Learning_Second_Edition_Richard_E_Mayer_Frontmatter_More_information

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Mena, M. (1992). *New pedagogical approaches to improve production of materials in distance education*. In *International Journal of E-Learning & Distance Education*, 7(3): 131-140. Ανακτήθηκε στις 11/8/2021 από <http://www.ijede.ca/index.php/jde/article/view/510/673>

Moore, M. G. & Kearsley, G. (1996). *Distance Education: A systems view*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company

Muntean, L. (2017). *Resursele digitale în educația muzicală a școlărilor mici*. *Tehnologii informatice și de comunicații în domeniul muzical*, 8(2), 21-27

O'Malley, C., Vavoula, G., Glew, J., Taylor, J., Sharples, M., et al., (2005). *Guidelines for learning/teaching/tutoring in a mobile environment*. HAL Id: hal-00696244 Ανακτήθηκε στις 19/7/2021 από <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-00696244>

Parkita, E. (2021). *Digital tools of universal music education*. *Central European Journal of Educational Research*, 3(1), 60-66

Pegrum, M., Oakley, G. & Faulkner, R., (2013). *Schools going mobile: A study of the adoption of mobile handheld technologies in Western Australian independent schools*. *Australasian Journal of Educational Research*. Ανακτήθηκε στις 19/7/2021 <https://ajet.org.au/index.php/AJET/article/download/64/25/>

Peters, O. (1971). 'Theoretical aspects of correspondence instruction', in O. Mackenzie & E. I. Christensen (eds), *The changing world of correspondence study*. University Park, PA: Pennsylvania State University

Riel, M. (2000). *Education in the 21st Century: Just-in-Time Learning or Learning Communities*. *Education and the Arab World: Challenges of the next millennium*. Abu

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Dhabi: Emirates Center for Strategic Studies and Research. p137-160. Ανακτήθηκε στις 30/7/2021 από

https://www.researchgate.net/publication/258698171_Education_in_the_21st_Century_Just-in-Time_Learning_or_Learning_Communities

Román Álvarez, M. (2017). *Tecnología al servicio de la educación musical/Technology at the service of music education*. Revista española de pedagogía, 481-495

Sultan, F., & Arslan, Ö. (2017). *The use of augmented reality in formal education: A scoping review*. Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education, 13(2), 503- 520. Ανακτήθηκε στις 19/9/2021 από <https://www.ejmste.com/download/the-use-of-augmented-reality-in-formal-education-ascoping-review-4676.pdf>

Sustaeta, I. (2004). *Aplicaciones didácticas de la informática musical*. Revista electrónica complutense de investigación en educación musical, 1, 1-12

Traxler, J. (2010). *Will Student Devices Deliver Innovation, Inclusion, and Transformation?* Journal of the Research Center for Educational Technology (RCET) Vol. 6, No. 1 Ανακτήθηκε στις 19/7/2021 https://www.researchgate.net/publication/50590465_Will_Student_Devices_Deliver_Innovation_Inclusion_and_Transformation

UNESCO. (2013). *UNESCO Policy Guidelines for Mobile Learning*. Pub. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Paris. Ανακτήθηκε στις 30/7/2021 από <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000219641>

Watson, W. R. & Watson, S. L. (2007). *What are Learning Management Systems, what are they not, and what should they become?* TechTrends 51(2): 28-34. fhal-00692067 Ανακτήθηκε στις 20/7/2021 από <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-00692067/document>

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Wedemeyer C. A. (2013) *Visionary pioneer of distance education* Online publication date May 2013 eBook ISBN: 9780203803738

Zimmerman, B.J. (2002). *Achieving self-regulation: The trial and triumph of adolescence*. In F. Pajares & T. Urdan (Eds.), *Academic motivation of adolescents* (Vol. 2, pp. 1–27). Greenwich, CT: Information Age.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Ελληνόγλωσση

Αναστασιάδης Π., Σπαντιδάκης Γ. (2013). *Διαδικτυακά Περιβάλλοντα για τους μαθητές της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στη Διασπορά: Βασικές αρχές σχεδιασμού*. Στο

Αναστασιάδης, Π. (2008). *Ζητήματα παιδαγωγικού σχεδιασμού για τη Διδακτική Αξιοποίηση της Διαδραστικής Τηλεδιάσκεψης σε Περιβάλλον Μικτής-Πολυμορφικής Μάθησης*. Στο Π. Αναστασιάδης (Επιμ.). *Η Τηλεδιάσκεψη στην υπηρεσία της Δια Βίου Μάθησης και της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης* (σελ. 17-91). Αθήνα: Gutenberg

Αναστασιάδης, Π. (2014). *Η έρευνα για την ΕξΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning) στο Ελληνικό Τυπικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Ανασκόπηση και προοπτικές για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση*. *Open Education - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology* Volume 10, Number 1, 2014, Section One.

Αναστασιάδης Π., (2017). *«ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000-2015»: Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Μια αποτίμηση της ερευνητικής συνεισφοράς. *Open Education - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology* Special Edition two “school distance education” Volume 13, Number 1

Αναστασιάδης, Π. (Επιμ.) (2018). *ΤΠΕ και Συνεργατική Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο*. Ρέθυμνο: Εκδόσεις Πανεπιστήμιο Κρήτης, Π.Τ.Δ.Ε – Ε.Δ.Ι.Β.Ε.Α.

Αναστασιάδης, Π. (2020). *Η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην εποχή του κορονοϊού COVID-19: το παράδειγμα της Ελλάδας και η πρόκληση της μετάβασης στο «Ανοιχτό σχολείο της Διερευνητικής μάθησης, της Συνεργατικής Δημιουργικότητας και της Κοινωνικής Αλληλεγγύης»* Πανεπιστήμιο Κρήτης

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Ανδρούτσος, Π. (2003). *Η χρήση της τεχνολογίας και ιδιαίτερα των πολυμέσων και του video στη μουσική εκπαίδευση*. Μουσική Εκπαίδευση, 13(IKEEART-2020-3044), 5-21

Αρμακόλας, Παναγιωτακόπουλος, Μασσαρά, (2015). *Η αυτορρυθμιζόμενη μάθηση και το μαθησιακό περιβάλλον στην εξ Αποστάσεως εκπαίδευση*. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), 8ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση «Καινοτομία και Έρευνα». Τόμ. 8, Αρ. 2Α (2015). Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικό δίκτυο Ανοιχτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Γαλάνης, Π. *Βασικές αρχές της ποιοτικής έρευνας στις επιστήμες υγείας*. Αρχ Ελλ Ιατρ 2017, 34:834–840 από <https://www.mednet.gr/archives/2017-6/pdf/834.pdf>

Γαλάνης, Π. *Ανάλυση δεδομένων στην ποιοτική έρευνα: Θεματική ανάλυση*. Αρχ Ελλ Ιατρ 2018, 35(3):416-421 από <https://eclass.uowm.gr/modules/document/file.php/ELED279/%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%AD%CE%BD%CF%84%CE%B5%CF%85%CE%BE%CE%B7%3A%20%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CE%BB%CF%85%CF%83%CE%B7%20%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B5%CF%89%CE%BD/%CE%98%CE%B5%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%91%CE%BD%CE%AC%CE%BB%CF%85%CF%83%CE%B7.pdf>

Γιαγλή Σ. , Γιαγλής Γ. & Κουτσούμπα Ι. Μ.(2010) *Ανοικτή εκπαίδευση: το περιοδικό για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την εκπαιδευτική τεχνολογία* Τομ. 6 Αρ. 1,2 doi: 10.12681/jode.9753

Γκιόσος, Μαυροειδής, & Κουτσούμπα (2008). *Η έρευνα στην από απόσταση εκπαίδευση: ανασκόπηση και προοπτικές*. Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία, 4, 49-60

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Γεωργοπούλου, Α. (2020). *Ανίχνευση προσεγγίσεων του μαθήματος της μουσικής αγωγής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: η περίπτωση των εκπαιδευτικών μουσικής αγωγής των νομών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας* (Doctoral dissertation, Πανεπιστήμιο Πατρών. Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών. Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία)

Λιοναράκης, Α. (2001). *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Πολυμορφική Εκπαίδευση. Προβληματισμοί για μια ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού*. Στο Λιοναράκης, Α. (επιμ.). *Απόψεις και Προβληματισμοί για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. Αθήνα: Προπομπός. Ανακτήθηκε στις 16/8/2021 από <http://ioannispadiotis.weebly.com/uploads/1/1/2/4/11242282/qualitydesignofteachingmaterial.pdf>

Λιοναράκης, Α. & Παπαδημητρίου, Δ., (2002). *Συγκριτική Μελέτη Ανοικτής εξ Αποστάσεως & Συμβατικής Εκπαίδευσης: Προκαταρκτικά Δεδομένα της Ποιότητας της Μαθησιακής Εμπειρίας*. Στο «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση», Τόμος Β΄, Επιμ. Α. Δημητρακοπούλου, Πρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ, 26-29/9/2002, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αθήνα, Καστανιώτης.

Λιοναράκης, Α. (2006). *Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης*. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση – Στοιχεία θεωρίας και πράξης*. Αθήνα: Προπομπός.

Λιοναράκης, Α. & Λυκουργιώτης, Α. (1998) *Ανοικτή και Παραδοσιακή εκπαίδευση*. Στο Βεργίδης Δ Λιοναράκης Α, Λυκουργιώτης Α, Μαρκάκης Β & Ματραλής Χ Επιμ. *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως εκπαίδευση – Θεσμοί και λειτουργίες Τομ. Α΄ Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο*

Μαντζούκας, Σ. *Ποιοτική έρευνα σε έξι εύκολα βήματα Η επιστημολογία, οι μέθοδοι και η παρουσίαση*. ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2007, 46(1):88–98 από <http://old-eclass.uop.gr/modules/document/file.php/TS296/%CE%91%CE%BD%CE%AC%CE%B>

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

[B%CF%85%CF%83%CE%B7%20%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD%20%CE%B4%CE%B5%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CF%89%CE%BD.pdf](#)

Μουζάκης, Χ. (2006). *Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην εκπαίδευση ενηλίκων – Παραδείγματα και περιπτώσεις εφαρμογής*. Αθήνα: Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ). Ανακτήθηκε στις 23/6/2021 από <http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/2535/790.pdf>

Μίμινου, Α. & Σπανακά, Α. (2013). *Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Καταγραφή και συζήτηση μίας βιβλιογραφικής επισκόπησης*. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 7 Ανακτήθηκε στις 9/6/2016 από <http://dx.doi.org/10.12681/icodl.580>

Σπανακά, Α. & Λιοναράκης, Α. (2017). *Οι Επτά Αρχές Δημιουργίας Εκπαιδευτικού Υλικού*. Στο 9ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Πρακτικά, τ. 9, σσ. 121-123. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο - Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. DOI: 10.12681/icodl.1363. Ανακτήθηκε στις 16/8/2021 από https://www.researchgate.net/publication/322811601_Oi_Epta_Arches_Demiourgias_Ekpaideutikou_Ylikou

Τριχάκη, Κ. (2015). *Διδακτική της Μουσικής: Ο ρόλος των μουσικοπαιδαγωγικών μεθόδων και προσεγγίσεων*, Στο Κ. Γ. Καρράς (Επιμ.), *Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια- Συλλογή κειμένων*, ΚΕ.Μ.Ε.Ι.Ε.Δ.Ε., Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τριχάκη Κ., (2020). *Ενσωματώνοντας τις Τέχνες στη διαπολιτισμική τάξη: το παράδειγμα της μουσικής*, Στο: Α. Χατζηδάκη, Π. Θώμου, Δ. Κοντογιάννη, Θ. Μιχελακάκη, Μ. Αργυρούδη (Επιμ.), *Πρακτικά 5ου Διεθνούς Συνεδρίου «Σταυροδρόμι Γλωσσών & Πολιτισμών: Γλώσσες και πολιτισμοί στο σχολείο και στην οικογένεια»*, Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Κρήτης

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Χαραλαμπίδου, Χ., & Μυγδάνης, Γ. (2022). Εντάσσοντας σύγχρονες τεχνολογίες στην προσχολική μουσική διδασκαλία-μάθηση: μια διδακτική παρέμβαση με την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού λογισμικού Synth4kids σε παιδιά τεσσάρων έως έξι ετών. *Πρακτικά του 7ου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία», Ανακτήθηκε στις 30/9/2023 από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/5804>*

Glaser, R., Ferguson, E., Βοσνιάδου Σ. (2006). *Η Γνωσιακή Επιστήμη και ο Σχεδιασμός ενός Τεχνολογικώς Υποστηριζόμενου Περιβάλλοντος Μάθησης*. Στο Σ. Βοσνιάδου (Εκδ.), *Σχεδιάζοντας Περιβάλλοντα μάθησης υποστηριζόμενα από τις σύγχρονες τεχνολογίες*. (σσ. 2- 29) Αθήνα, Gutenberg

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Παράρτημα Α: Ερωτηματολόγιο Έρευνας του Εκπαιδευτικού Υλικού

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

UNIVERSITY OF CRETE
Department of Primary Education

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

E-Learning Lab

Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
www.edivea.org

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

«Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι/ες με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΞΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι/ες με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΞΑΕ).

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ).

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.3. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον/στην εκπαιδευόμενο/η για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

B. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον/την αναγνώστη/τρια.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.2. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.3. Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας.

1 2 3 4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη.

1 2 3 4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική.

1 2 3 4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.6. Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης.

1 2 3 4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.7. Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο.

1 2 3 4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.8. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.9. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.10. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.2. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον/την σπουδαστή/τρια στη μελέτη του.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον/την εκπαιδευόμενο/η στη μελέτη του/της

Ε.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εκφράσει τις δικές του/της απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να διατυπώνει τις δικές του/της ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του/της ενδιαφέροντα.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

E.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να ανταλλάξει απόψεις με τους/τις άλλους/ες εκπαιδευόμενους/ες.

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

E.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να θεωρήσει τον εαυτό του/της ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

E.6. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του/της σε αυτό.

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον/στην εκπαιδευόμενο/η

Στ.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του/της εκπαιδευόμενου/ης.

1 2 3 4
5

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του/της εκπαιδευόμενου/ης.

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη δίαυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του/της εκπαιδευόμενου/η.

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του/της πραγματικότητα.

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον/την εκπαιδευόμενο/η να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του/της πραγματικότητα.

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.6. Ο/Η εκπαιδευόμενος/η ελέγχει την πρόοδό του/της με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

A.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου. **(Πολυμεσική Αρχή)**

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο. **(Πολυμεσική Αρχή)**

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). [\(Αρχή της Τροπικότητας\)](#)

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1 2 3 4
5

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον/την εκπαιδευόμενο/η. [\(Αρχή της Φωνής\)](#)

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. [\(Αρχή της Εικόνας\)](#)

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά. [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους/στις εκπαιδευόμενους/ες. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1 2 3 4
5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους/στις εκπαιδευόμενους/ες για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών. [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικείμενου. [\(Αρχή της Προπαίδευσης\)](#)

1 2 3 4
5
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γενικές Επισημάνσεις

1 Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

2 Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

«Ιωσηφίνα-Μαρία Ρηγάκη», «Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού, με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για τη διδασκαλία του αρμονίου, στο μάθημα της Μουσικής, για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»